

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

УДК 808.53:63:81'25

ПОГОДЖЕНО

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету, кандидат філософських
наук, доцент

_____ Савицька І.М.

“ ___ ” _____ 2024 р.

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри іноземної
філології і перекладу, доктор
педагогічних наук, професор

_____ Амеліна С. М.

“ ___ ” _____ 2024 р.

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**на тему “Німецькомовний аграрний дискурс як різновид науково-
технічного: способи перекладу”**

Спеціальність: 035 “Філологія”

Спеціалізація: 035.041 – германські мови та літератури (переклад включно)

Магістерська програма: Німецька мова та друга іноземна

Програма підготовки: освітньо-професійна

Керівник магістерської роботи

Амеліна С. М.

Виконала

Никифорова Г.А.

КИЇВ – 2024

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри іноземної філології і перекладу, доктор педагогічних наук, професор

_____ Амеліна С. М.

“ _____ ” _____ 2024 року

**ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ СТУДЕНТЦІ
НИКИФОРОВІЙ ГАННІ АНДРІЙВНІ**

Спеціальність: 035 “Філологія”

Спеціалізація: 035.041 – германські мови та літератури (переклад включно)

Освітня програма: Німецька мова та друга іноземна

Програма підготовки: освітньо-професійна

Тема магістерської роботи: “Німецькомовний аграрний дискурс як різновид науково-технічного: способи перекладу”

Затверджена наказом від “ 13 ” 11 2024 р. № 2029 “С”

Термін подання завершеної роботи на кафедру:

Вихідні дані до магістерської роботи: загальна теорія усного і письмового перекладу, наукові статті вітчизняних і зарубіжних авторів, підручники та посібники, наукова література, магістерські роботи про мову і переклад.

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Комплексний аналіз лінгвістичних характеристик німецькомовного аграрного дискурсу, а також основні способи і методи перекладу, які сприяють точному і адекватному відтворенню змісту оригінальних текстів.
2. Морфологічні, лексичні та синтаксичні особливості аграрного дискурсу, які визначають специфіку перекладу.
3. Способи лексико-семантичних, граматичних, лексико-граматичних та стилістичних трансформацій, які необхідні для точного передавання змісту текстів аграрного спрямування.

Дата видачі завдання “ _____ ” _____ 2024 р.

Керівник магістерської роботи Амеліна С.М.

Завдання прийняв до виконання Никифорова Г.А

РЕФЕРАТ

Німецькомовний аграрний дискурс є важливою частиною науково-технічного стилю, що відображає сучасні досягнення у галузі сільського господарства, агрономії, екології та аграрної економіки. Дослідження цього дискурсу в контексті перекладу є необхідним для збереження точності наукової інформації та ефективного її передавання українськомовному читачеві.

У роботі здійснено комплексний аналіз лінгвістичних характеристик німецькомовного аграрного дискурсу, а також розглянуто основні способи і методи перекладу, які сприяють точному і адекватному відтворенню змісту оригінальних текстів. Одним із головних завдань є збереження точності термінів і фраз, характерних для аграрної науки, з урахуванням мовних і культурних відмінностей між німецькою та українською мовами.

В процесі дослідження були вивчені морфологічні, лексичні та синтаксичні особливості аграрного дискурсу, які визначають специфіку перекладу. Морфологічні особливості виявляються в використанні складних форм іменників та дієслів, лексичні характеристики зумовлені широким використанням спеціалізованої термінології, а синтаксичні особливості, зокрема, використання пасивних конструкцій, потребують особливого підходу при перекладі.

У роботі також проаналізовано способи лексико-семантичних, граматичних, лексико-граматичних та стилістичних трансформацій, які необхідні для точного передавання змісту текстів аграрного спрямування. Для цього запропоновано класифікацію методів перекладу, серед яких наслідувальний, семантичний, адаптивний, ідіоматичний та комунікативний методи, що дозволяють зберегти точність і відповідність оригіналу при одночасному врахуванні особливостей української мови.

Загалом, робота доводить, що переклад німецькомовного аграрного дискурсу потребує високого рівня професіоналізму та знань як мовних особливостей, так і специфіки аграрної науки. Кожен метод і стратегія перекладу має свою специфіку й застосування в залежності від типу тексту та комунікативних завдань. Важливим є комплексний підхід до перекладу, що включає врахування лексичних, граматичних і стилістичних трансформацій.

Ключові слова: *аграрний дискурс, науково-технічний стиль, переклад, лексико-семантичні трансформації, граматичні трансформації, стилістичні трансформації, методи перекладу, німецька мова, українська мова, агрономія, термінологія.*

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ЛІНГВІСТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НІМЕЦЬКОМОВНОГО АГРАРНОГО ДИСКУРСУ	10
1.1 Морфологічні особливості німецькомовного аграрного дискурсу	10
1.2 Лексичні характеристики німецькомовного аграрного дискурсу	15
1.3 Синтаксичні особливості німецькомовного аграрного дискурсу	18
РОЗДІЛ 2. СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКОМОВНОГО АГРАРНОГО ДИСКУРСУ	24
2.1. Основні способи лексико-семантичних трансформацій	24
2.2. Основні способи граматичних трансформацій	30
2.3. Основні способи лексико-граматичних трансформацій	33
2.4. Основні способи стилістичних трансформацій	38
РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЇ ТА МЕТОДИ НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ	46
3.1. Класифікація методів перекладу	46
3.1.1. Наслідувальний метод перекладу	49
3.1.2. Семантичний метод перекладу	59
3.1.3. Адаптивний метод перекладу	67
3.1.4. Ідіоматичний метод перекладу	75
3.1.5. Комунікативний метод перекладу	82
3.2. Основні методи перекладу німецькомовного аграрного дискурсу	91

ВИСНОВКИ.....	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	99
ДОДАТКИ	104

ВСТУП

Актуальність дослідження. По-перше, аграрний сектор відіграє ключову роль у світовій економіці, особливо в умовах глобалізації, що вимагає постійного обміну знаннями та інноваціями між країнами. Німецькомовний аграрний дискурс має великий вплив на розвиток сільського господарства, оскільки Німеччина є одним з провідних європейських центрів аграрної науки та технологій. Доступ до німецькомовних науково-технічних матеріалів та їх адекватний переклад необхідний для розвитку міжнародних зв'язків та інтеграції новітніх досягнень у вітчизняний аграрний сектор.

По-друге, науково-технічний дискурс має свою специфічну лексику та синтаксичні конструкції, що становить значні труднощі для перекладу. У випадку аграрного дискурсу, ці труднощі посилюються використанням спеціалізованих термінів і понять, пов'язаних із біологією, хімією, екологією, технікою, які можуть відрізнятися від загальноприйнятих термінів у інших наукових галузях. Таким чином, дослідження способів і методів перекладу німецькомовного аграрного дискурсу сприяє розвитку перекладознавства та методології перекладу, допомагаючи уникати помилок та неточностей у професійній комунікації.

По-третє, інтерес до теми зумовлений необхідністю стандартизації термінології та створенням спеціалізованих словників, глосаріїв і рекомендацій, що значно полегшить роботу перекладачів, науковців та фахівців у сфері аграрних наук.

Отже, актуальність дослідження полягає у важливості точного і професійного перекладу німецькомовних аграрних текстів, що забезпечує міжнародний обмін знаннями та інноваціями, необхідними для розвитку аграрного сектора та науки в цілому.

Об'єкт дослідження – німецькомовний аграрний дискурс як специфічний різновид науково-технічного дискурсу.

Предмет дослідження – лінгвістичні особливості німецькомовного аграрного дискурсу та методи і способи його перекладу українською мовою.

Мета роботи – визначити специфіку та основні лінгвістичні особливості німецькомовного аграрного дискурсу і розробити оптимальні способи та методи його перекладу для адекватного відтворення науково-технічної інформації українською мовою.

Завдання дослідження:

- Проаналізувати специфіку німецькомовного аграрного дискурсу в контексті науково-технічної комунікації.
- Визначити основні термінологічні та стилістичні особливості аграрного дискурсу німецькою мовою.
- Дослідити труднощі перекладу аграрної термінології та науково-технічних конструкцій у цьому дискурсі.
- Описати та класифікувати основні способи і методи перекладу німецькомовного аграрного дискурсу українською мовою.
- Розробити рекомендації для оптимізації перекладу аграрної термінології та науково-технічних текстів, пов'язаних з аграрною тематикою.

Методи дослідження - індукція, аналіз, спостереження, моделювання, формалізація.

Практичне значення роботи полягає у розробці методичних рекомендацій для перекладачів, що працюють з німецькомовними аграрними текстами, а також у створенні глосарію спеціалізованої аграрної термінології для забезпечення точного перекладу. Отримані результати можуть бути використані у професійній діяльності перекладачів, викладачів перекладу, а також у навчальному процесі підготовки фахівців з перекладу науково-технічних текстів. Практичне значення також полягає у сприянні поліпшенню комунікації між

українськими та німецькими спеціалістами в аграрній сфері, що забезпечить обмін інноваціями та знаннями.

Наукова новизна дослідження полягає у систематичному аналізі німецькомовного аграрного дискурсу як специфічного підвиду науково-технічного дискурсу з лінгвістичної та перекладознавчої точок зору. У роботі вперше визначені та класифіковані основні лінгвістичні особливості цього дискурсу, а також детально досліджені труднощі перекладу специфічної аграрної термінології та синтаксичних конструкцій. Розроблені способи і методи перекладу німецькомовного аграрного дискурсу українською мовою є внеском у розвиток теорії перекладу науково-технічних текстів.

Структура роботи – робота складається зі вступу, двох розділів, висновку та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ЛІНГВІСТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НІМЕЦЬКОМОВНОГО АГРАРНОГО ДИСКУРСУ

1.1 Морфологічні особливості німецькомовного аграрного дискурсу

Останніми роками як вітчизняні, так і зарубіжні дослідники активно працюють над питанням стандартизації національної термінології, створенням термінологічних словників та розробкою нових термінів для забезпечення взаєморозуміння між фахівцями різних наукових галузей. Певні аспекти перекладу термінів були розглянуті О. І. Білодідом, О. І. Смирницьким та І. С. Квитком. Дослідженням професійної термінології та її перекладацьких особливостей займалися Н. Горбунова, С. Кондратюк, М. П. Кочерган і А. Е. Левицький. Значний внесок у вивчення термінологічної лексики зробили також зарубіжні науковці, зокрема П. Ньюмарк, Л. Борисова, А. Герд і Д. Лоте.

Протягом останніх десятиліть трактування поняття «дискурс» у вітчизняній та зарубіжній лінгвістиці постійно змінювалося. Попри значний науковий інтерес до цього терміна, його визначення залишається неоднозначним і часто залежить від конкретних завдань дослідження. Як відзначив Т. ван Дейк, «Найчастіше саме найбільш невизначені поняття, які складно окреслити, стають найпопулярнішими» [2]. Н. Арутюнова дає досить повне визначення дискурсу, зазначаючи, що це зв'язний текст, поєднаний з екстралінгвістичними, прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими факторами, що являє собою мовлення, занурене в життя [1, с. 137].

У XXI столітті поняття дискурсу здебільшого пов'язують із різними формами комунікації в суспільстві. На думку німецького дослідника А. Вірлахера, це соціолінгвістична структура, яка реалізується в конкретних комунікативних, соціальних та прагматичних ситуаціях [10]. Науковці П. Мюсіг-Трапп та К. Шнітцер у своїй праці «Інтернаціональне навчання: модель майбутнього» наголошують, що дискурс – це складне комунікативне явище, яке

охоплює соціальний контекст і включає в себе інформацію про учасників спілкування, а також про процеси створення та сприйняття повідомлень [9].

Аграрний дискурс відносять до наукового дискурсу, який відіграє важливу роль у соціально-економічному стані суспільства та продовольчій безпеці України. Цей дискурс орієнтований на всі верстви населення і є одним із найбільш актуальних на сьогодні. У перекладі найбільше зацікавлення викликають аграрні терміни, адже, як зазначає А. Коваленко, термін – це емоційно нейтральне слово або словосполучення, що точно виражає поняття та назви предметів [5]. За Н. Раєвською, термін можна визначити як слово, яке відзначається стильовою специфічністю та закріпленістю у певній галузі знань [7].

Аграрна термінологія є значущою частиною текстів аграрного дискурсу. Переклад таких термінів вимагає збереження змістовної точності та ідентичності понять. Однак при перекладі аграрної лексики часто виникають труднощі, оскільки терміни, як і інші мовні одиниці, мають багатозначність, а також можуть бути новими неологізмами, не зафіксованими у словниках. Задля подолання цих труднощів перекладачеві потрібно детально розуміти предмет і обирати точні терміни.

Морфологія аграрного дискурсу німецькою мовою має низку особливостей, що відображають специфіку науково-технічного стилю. Дослідження цих особливостей дозволяє глибше зрозуміти структуру аграрного дискурсу та суттєво полегшує переклад фахової літератури й комунікацію між агрономами, технологами та вченими.

Однією з ключових особливостей є широке використання складних іменників. У німецькій мові вони утворюються за допомогою з'єднання декількох основ, що дозволяє лаконічно передати складні поняття. Наприклад, терміни на зразок *Landwirtschaftsforschung* («дослідження сільського господарства») або *Pflanzenschutzmittel* («засіб для захисту рослин») є типовими для аграрного дискурсу. Такі лексичні одиниці дають можливість уникати

надмірної описовості та чітко позначати конкретні предмети чи процеси, але водночас створюють труднощі для перекладу через потребу в правильній передачі змісту всіх компонентів.

Ще однією важливою морфологічною особливістю є використання суфіксів та префіксів для позначення відтінків значень, що мають особливу цінність у професійній термінології. Суфікси, такі як *-ung* або *-keit*, часто використовуються для утворення абстрактних іменників, а префікси, такі як *un-*, *vor-*, *nach-*, додають додаткових значень або уточнень. Наприклад, слово *Unkraut* (буквально «бур'ян», утворене з *Kraut* – «трава», з префіксом *un-* для надання негативного значення) чітко позначає рослини, які не приносять користі аграрному господарству, що важливо для текстів, де необхідна точність у відмінності корисних і некорисних рослин.

Крім того, у німецькомовному аграрному дискурсі часто вживаються віддієслівні іменники та прикметники, які походять від аграрних процесів та явищ. Наприклад, *Bewässerung* («зрошення», від дієслова *bewässern*) та *Ernteertrag* («урожай», від дієслова *ernten*) допомагають точно й лаконічно виражати наукові поняття. Ця особливість підкреслює характерний для німецької мови стиль стислого вираження дій та процесів, що дозволяє уникати додаткових описових конструкцій.

Схема 1.1 допомагає систематизувати основні морфологічні особливості німецькомовного аграрного дискурсу, демонструючи ключові лінгвістичні характеристики, які визначають формування аграрної термінології в німецькій мові. Вивчення цих особливостей дозволяє не лише краще зрозуміти мовні засоби в аграрній сфері, але й спрощує переклад специфічної термінології українською мовою, забезпечуючи точність та змістову відповідність у процесі перекладу.

Схема 1.1. Морфологічні особливості німецькомовного аграрного дискурсу:

Аграрний дискурс у німецькій мові рясніє багатокомпонентними іменниками, як-от *Landwirtschaftsforschung* (сільськогосподарські дослідження) чи *Pflanzenschutzmittel* (засоби захисту рослин). Складні іменники дозволяють передавати зміст одразу кількох слів у згорнутому вигляді, що сприяє точності термінології й одночасно забезпечує компактність висловлювання. Це є необхідністю в аграрній сфері, де складні поняття часто мають узагальнене значення, що потребує детальної конкретизації [6].

Другою характерною особливістю є поширене використання суфіксів та префіксів, які допомагають створювати терміни з конкретизованими значеннями. Такі суфікси, як *-ung* або *-keit*, додають абстрактності поняттям, наприклад, *Bewässerung* (зрошення) чи *Landwirtschaftlichkeit* (сільськогосподарськість). Префікси, на кшталт *un-* (відсутність) чи *vor-* (попередність), вказують на додаткові характеристики або функціональність об'єктів у дискурсі, допомагаючи встановити нюансовані значення.

Аграрний дискурс також включає численні віддієслівні іменники й прикметники, які формуються від дієслів і позначають дії чи процеси у сфері сільського господарства, наприклад, *Ernteertrag* (врожайність) або *Pflanzenwachstum* (ріст рослин). Віддієслівні форми дозволяють чітко вказати на динаміку та процеси, що відбуваються в аграрній галузі, чим забезпечується їхня універсальність у науково-технічному дискурсі [5].

Особливу роль у формуванні німецькомовної аграрної термінології відіграють терміни, запозичені з латини. Словниковий склад, збагачений латинськими коренями, такими як *bacteria*, *diagnosis*, *agronomia*, об'єднує німецькомовний аграрний дискурс з іншими європейськими мовами і робить його зрозумілим для міжнародної аудиторії.

Багатозначність є ще однією важливою рисою німецької аграрної лексики. Одне й те ж слово може мати декілька значень залежно від контексту, що ускладнює процес перекладу й потребує чіткого аналізу в кожному конкретному випадку. Така багатозначність може стати проблемою для перекладача, якщо не враховувати всі можливі значення терміна [7].

Сфера аграрного дискурсу постійно розвивається, що призводить до появи численних нових термінів, які ще не зафіксовані у словниках. Ці терміни-неологізми потребують детального опрацювання і часто складні для перекладу, оскільки не завжди мають аналог у мові перекладу. Розуміння змісту нових термінів і їх відповідність у перекладі є суттєвим викликом.

Схема також показує, що в перекладі німецьких аграрних термінів важливо застосовувати відповідні морфологічні прийоми. Це може бути транскодування, коли слова передаються за допомогою транслітерації або транскрибування (наприклад, *Bakterie* – *бактерія*). Окрім цього, застосовується калькування, яке дозволяє здійснити буквальный переклад складних термінів. Такі прийоми забезпечують точність у відтворенні змісту термінів і збереженні їх наукового значення [18].

Морфологічні особливості німецькомовного аграрного дискурсу значною мірою зумовлені прагненням до точності та компактності викладу, які є необхідними для передачі науково-технічної інформації. Водночас ці особливості є викликом для перекладачів, адже вимагають знання лексичних та граматичних тонкощів, а також розуміння змісту аграрних термінів та контексту їх вживання.

1.2 Лексичні характеристики німецькомовного аграрного дискурсу

Аграрний дискурс охоплює мовлення, пов'язане з різноманітними аспектами сільськогосподарської діяльності, включаючи землеробство, тваринництво, біотехнології, екологію та харчову промисловість. Це поле, у якому обмін інформацією часто має вирішальне значення для підвищення ефективності виробництва та забезпечення продовольчої безпеки. Лексичні характеристики аграрного дискурсу відображають особливі вимоги до точності та доступності інформації, оскільки термінологія повинна не тільки передавати складні наукові та технічні поняття, але й залишатися зрозумілою для широкого кола користувачів.

Німецькомовний аграрний дискурс займає важливе місце у сфері науково-технічного мовлення, оскільки аграрна галузь відіграє ключову роль у розвитку економіки та забезпеченні продовольчої безпеки. Одним із основних завдань

цього дискурсу є передача точних знань, тому в його лексиці виявляються специфічні риси, що забезпечують ефективність комунікації між фахівцями. Лексичні характеристики німецькомовного аграрного дискурсу включають використання складних термінів, латинських запозичень, неологізмів та професійних скорочень, які полегшують передання інформації у цьому спеціалізованому контексті [23].

У німецькій мові аграрний дискурс відзначається значною кількістю складних іменників, які об'єднують кілька понять в одне слово. Це дозволяє чітко структурувати інформацію та уникати двозначностей. Наприклад, такі слова, як *Pflanzenschutzmittel* (засіб захисту рослин) або *Landwirtschaftsforschung* (дослідження сільського господарства), є типовими для аграрної термінології та сприяють однозначному розумінню процесів та об'єктів у сфері сільського господарства. Складні іменники також дозволяють уникати довгих описових конструкцій, роблячи термінологію більш економічною та зручною для використання в технічних текстах.

Аграрний дискурс німецької мови також рясніє латинськими запозиченнями, що є характерними для багатьох наукових та технічних сфер. Терміни на кшталт *bacteria* (бактерія), *agronomia* (агрономія) чи *diagnosis* (діагностика) є інтернаціональними і легко зрозумілими для фахівців різних мовних культур. Латинські корені забезпечують універсальність термінів і спрощують міжкультурну наукову комунікацію. Це особливо важливо в умовах глобалізації науки, коли обмін знаннями між країнами та мовами стає дедалі актуальнішим [21].

У аграрному дискурсі постійно з'являються нові терміни, пов'язані з інноваціями в технологіях і методах обробки землі, новими сортами рослин та продуктами біотехнологій. Такі неологізми є викликом для перекладачів та лінгвістів, оскільки часто не мають усталених відповідників в інших мовах. Наприклад, терміни на кшталт *Biotechnologie* (біотехнологія) або *Genomeditierung* (геномне редагування) відображають сучасні досягнення науки

і технологій, які стали невід'ємною частиною аграрного сектору. Тому аграрний дискурс потребує постійного оновлення словникового складу для підтримки актуальності і точності інформації.

Скорочення є важливим елементом лексики аграрного дискурсу, що забезпечує стислу та швидку передачу інформації. У наукових та технічних текстах часто зустрічаються скорочення на кшталт *Düngemittel* (добрива), яке в технічних описах може скорочуватись до *DM*, або *Genetisch modifizierte Organismen* (генетично модифіковані організми) як *GMO*. Такі аббревіатури стають зручним засобом спілкування в межах аграрної спільноти, проте для нефахівців вони можуть бути складними для розуміння. Ця характеристика є важливою для досягнення компактності та точності наукових текстів [13].

Німецькомовний аграрний дискурс також включає описові конструкції, що допомагають розкрити значення термінів у разі відсутності усталеного відповідника або складного неологізму. Наприклад, термін *oviparity* може перекладатися як *Eiablage ohne Embryonalentwicklung* (відкладення яєць без ембріонального розвитку), що надає більше інформації про суть терміна, але потребує розширеного опису. Описові конструкції також можуть застосовуватися у випадках, коли є ризик виникнення непорозумінь або коли точне значення терміна повинно бути повністю роз'яснене для конкретної цільової аудиторії [12].

Лексичні характеристики німецькомовного аграрного дискурсу відображають необхідність точності, структурованості та універсальності, притаманної науково-технічним галузям. Використання складних іменників, латинських запозичень, неологізмів та скорочень забезпечує ефективну комунікацію, дозволяючи фахівцям легко орієнтуватися в складних аграрних поняттях. Завдяки цим лексичним особливостям, аграрний дискурс є зрозумілим та чітким інструментом для наукового спілкування та обміну знаннями в міжнародному контексті.

1.3 Синтаксичні особливості німецькомовного аграрного дискурсу

Синтаксис є важливою складовою мови, оскільки саме він організовує взаємодію між словами та створює граматичні структури, що виражають логічні зв'язки між поняттями. В аграрному дискурсі, як і в будь-якому іншому науково-технічному напрямі, синтаксичні структури мають важливу роль, адже від їхньої організації залежить чіткість і точність передачі інформації, що є необхідною для досягнення розуміння серед фахівців та застосування знань у практичних цілях.

Однією з характерних рис синтаксису аграрного дискурсу є використання складних і багатокomпонентних речень. Це відображає необхідність точного й детального опису різноманітних аграрних процесів і явищ. Вони можуть включати кілька підрядних та сполучних конструкцій, що дозволяють узагальнювати або конкретизувати значення основних тверджень. Наприклад, у науково-технічних статтях чи звітах можуть зустрічатися речення, які поєднують численні підпорядковані частини: „*Die Entwicklung der neuen Gentechnologie, die die Ertragssteigerung bei Weizen verbessert, stellt eine große Herausforderung für die Landwirtschaft dar*“ (Розвиток нової біотехнології, яка покращує врожайність пшениці, є великою проблемою для сільського господарства). Такі речення дозволяють детально описати зв'язки між різними аспектами аграрної науки, надаючи важливу інформацію без зайвих спрощень [1].

Німецькомовний аграрний дискурс часто використовує пасивні конструкції, що є типовою ознакою науково-технічної мови. Пасивні форми дозволяють зосередити увагу на самому процесі або результаті дії, а не на суб'єкті, що її виконує. Це особливо важливо в аграрних дослідженнях, де акцент робиться на об'єктах (наприклад, культурах, технологіях, процесах), а не на конкретних суб'єктах, що виконують ці дії. Наприклад: „*Der Boden wurde mit speziellen Düngemitteln behandelt, um die Produktivität zu steigern*“ (Ґрунт оброблявся спеціальними добривами для підвищення продуктивності).

Використання пасиву надає реченню об'єктивності, що є важливим для наукових викладок.

Аграрний дискурс насичений спеціалізованими дієслівними конструкціями, які точно передають процеси, що відбуваються в сільському господарстві, в природі чи в біотехнологіях. Це дієслова, які описують конкретні дії в аграрних технологіях, зокрема, „*bestimmen*“ (визначати), „*züchten*“ (виводити), „*veredeln*“ (удосконалювати), „*anbauen*“ (виросувати), „*anpassen*“ (адаптувати), „*untersuchen*“ (досліджувати). Вони не просто виконують граматичну роль, а є важливими елементами для наукового викладу, оскільки описують точні процеси, які можуть бути як результатами досліджень, так і частинами технологічних ланок [15].

У синтаксичній структурі аграрного дискурсу широко використовуються терміни та фразеологічні одиниці, що здебільшого є складними за своєю природою. Вони можуть бути як одиничними термінами (наприклад, „*Saatgut*“ — насіння, „*Pflanzenschutzmittel*“ — засоби захисту рослин), так і складними термінами, що мають різні рівні значень і можуть включати додаткові пояснення. Такі фразеологізми часто вимагають ретельного перекладу або адаптації для збереження точності та сенсу. Складні терміни можуть бути частиною підрядних конструкцій, що дозволяють зв'язувати їх із іншими поняттями для детальнішого пояснення [25].

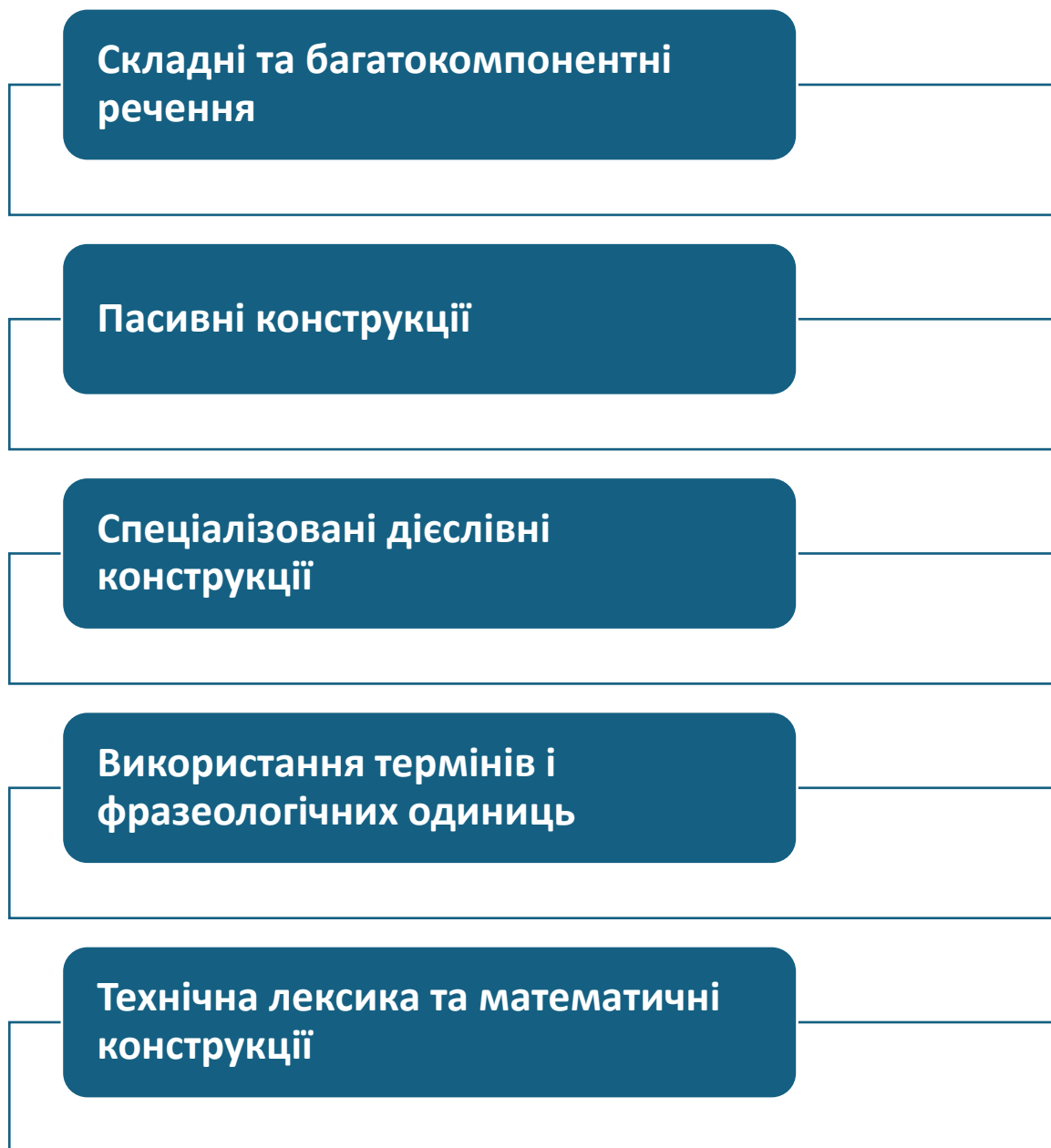
Німецька мова має чіткий порядок слів, що є особливо важливим у наукових текстах, де логічна послідовність і чіткість ідеї мають величезне значення. У науковому аграрному дискурсі зазвичай використовується прямий порядок слів, особливо в основних твердженнях, що дозволяє зберігати логічну структуру викладу та забезпечувати точність висловлювань. Наприклад: „*Die Ertragssteigerung ist das Hauptziel der landwirtschaftlichen Forschung*“ (Підвищення врожайності є основною метою сільськогосподарських досліджень). Прямий порядок слів допомагає уникати непотрібних ускладнень у сприйнятті тексту, що має велике значення для наукової аудиторії.

Ще однією особливістю синтаксису аграрного дискурсу є використання технічних термінів і математичних конструкцій для опису різних процесів. Наприклад, у дослідженнях, що пов'язані з агрономією чи біотехнологією, часто зустрічаються вирази, які мають на меті точне вказування на результати експериментів, статистичні дані чи процеси, що їх підтримують. Використання математичних формул та технічної лексики в синтаксичних конструкціях дозволяє передати найдрібніші деталі наукових результатів [10].

Синтаксичні особливості аграрного дискурсу німецькою мовою визначаються необхідністю точності, чіткості та логічної організації інформації. Багатокomпонентні речення, використання пасивних конструкцій, спеціалізованих дієслівних форм і фразеологічних одиниць дозволяють науковцям і фахівцям у галузі сільського господарства передавати складні і детальні ідеї, що є важливими для розвитку цієї сфери. Синтаксис аграрного дискурсу є невід'ємною частиною наукової мови, яка допомагає зберігати точність, зрозумілість і ефективність у комунікації серед фахівців [9].

Схема 1.2, яка аналізує синтаксичні особливості німецькомовного аграрного дискурсу, дозволяє глибше зрозуміти структурні характеристики цього виду дискурсу та з'ясувати, як мовні засоби, зокрема синтаксис, допомагають точному вираженню аграрних термінів і процесів. Вона фокусується на кількох важливих аспектах, які визначають специфіку цього типу комунікації.

Схема 1.2: Синтаксичні особливості німецькомовного аграрного дискурсу

По-перше, німецькомовний аграрний дискурс активно використовує **складні та багатокomпонентні речення**. Ці конструкції дозволяють детально описати аграрні процеси, технології чи дослідження. Такі речення, як правило, включають підрядні частини, що розкривають додаткові деталі, наприклад, причини, наслідки чи умови того чи іншого аграрного процесу. Це надає тексту точності і структурованості. Прикладом може слугувати речення, яке описує

вплив нових технологій на урожайність: „*Die Entwicklung der neuen Gentechnologie, die die Ertragssteigerung bei Weizen verbessert, stellt eine große Herausforderung für die Landwirtschaft dar*“. Це речення не лише дає основну інформацію, але й детально пояснює, чому це важливо для аграрної галузі [11].

По-друге, важливою рисою синтаксису аграрного дискурсу є **використання пасивних конструкцій**. Такі конструкції дозволяють зосередитись на самому процесі чи результаті дії, а не на суб'єкті, що її виконує. Це особливо важливо у наукових або технічних текстах, де акцент ставиться на об'єктивність і безособовість опису. Наприклад, у реченні „*Der Boden wurde mit speziellen Düngemitteln behandelt, um die Produktivität zu steigern*“ важливіше, що саме було зроблено з ґрунтом, ніж хто саме це зробив. Такий підхід відповідає загальним вимогам наукового стилю, де особистість виконавця дії часто відходить на другий план [16].

Спеціалізовані дієслівні конструкції також є важливою частиною синтаксису аграрного дискурсу. У цьому контексті активно використовуються такі дієслова, як „*züchten*“ (виводити), „*anbauen*“ (виросити), „*veredeln*“ (удосконалити), які чітко визначають технологічні або біологічні процеси в аграрній сфері. Застосування таких дієслів робить текст точним і лаконічним, сприяє розумінню спеціалізованої термінології.

Особливу увагу в аграрному дискурсі також приділяють **використанню термінів і фразеологічних одиниць**. Це дозволяє точніше передати зміст і специфіку аграрної діяльності, зберігаючи зв'язок між теоретичними поняттями і практичними процесами. Слова, як „*Saatgut*“ (насіння), „*Pflanzenschutzmittel*“ (засоби захисту рослин), використовуються для чіткого визначення елементів аграрної практики, що є надзвичайно важливим у контексті міжфахової комунікації.

Ще однією важливою синтаксичною особливістю є **прямий порядок слів у реченні**. У німецькій мові, як і в інших індоєвропейських мовах, зміна порядку слів може значно змінити значення чи акцент. Для аграрного дискурсу це

надзвичайно важливо, оскільки точність і ясність інформації мають ключове значення. Тому прямий порядок слів дозволяє зберегти логічну послідовність та уникнути непорозумінь. Наприклад, речення „*Die Ertragssteigerung ist das Hauptziel der landwirtschaftlichen Forschung*“ чітко і ясно визначає основну мету аграрних досліджень.

Окрім цього, синтаксис аграрного дискурсу часто включає **технічну лексику та математичні конструкції**, які допомагають описати складні аграрні процеси або дослідження. Такі конструкції використовуються для того, щоб точно передати наукові факти, статистичні дані чи результати вимірювань, що є важливим аспектом в аграрних наукових текстах.

Загалом, ця схема дає нам зрозуміти, що синтаксичні особливості німецькомовного аграрного дискурсу сприяють досягненню точності, чіткості та наукової обґрунтованості тексту. Використання складних синтаксичних конструкцій, пасивних форм, спеціалізованих дієслів та технічної лексики допомагає передати складні і специфічні знання в аграрній сфері, забезпечуючи ефективну комунікацію між фахівцями різних галузей.

РОЗДІЛ 2. СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКОМОВНОГО АГРАРНОГО ДИСКУРСУ

2.1. Основні способи лексико-семантичних трансформацій

Переклад є надзвичайно важливою складовою міжкультурної комунікації, особливо коли йдеться про специфічні професійні чи наукові дисципліни, такі як агрономія та сільське господарство [6]. Німецькомовний аграрний дискурс відзначається своєю лексичною специфікою, технічними термінами та культурними аспектами, які потрібно передати адекватно в іншій мовній системі. Зважаючи на це, переклад аграрного дискурсу вимагає врахування низки факторів, таких як точність, відповідність термінології та культурні особливості.

Схема 2.1. Основні способи лексико-семантичних трансформацій

Одним із основних завдань при перекладі аграрного дискурсу є *забезпечення еквівалентності між термінами*, що використовуються в оригінальному тексті, та їх перекладними аналогами. Це стосується, зокрема, специфічних аграрних термінів, таких як назви сільськогосподарських культур, методів обробітку ґрунту або механізмів. У німецькомовному аграрному дискурсі часто використовуються точні й конкретні терміни, які мають свої особливості в кожній мові.

Лексичні трансформації охоплюють зміни на рівні слів і виразів. Вони включають такі методи, як заміна, використання омонімів, синонімів, калькування чи адаптація термінів. Наприклад, якщо слово в одній мові має кілька значень, перекладач обирає варіант, який найбільше відповідає контексту. Такі трансформації особливо важливі в технічних, юридичних та наукових текстах, де термінологія має бути максимально точною. Водночас перекладач може адаптувати слова чи вирази з урахуванням культурних та мовних особливостей, що іноді потребує пошуку синонімів або створення нових термінів [8].

Перекладач повинен застосовувати терміни, які відповідають реаліям країни-реципієнта. Наприклад, в агрономічному контексті термін "Ertragssteigerung" (підвищення врожайності) може мати свої специфічні переклади в залежності від аграрної практики в різних країнах. Використання точних еквівалентів є важливим для забезпечення ясності та наукової точності тексту.

Аграрний дискурс часто поєднує технічний і публіцистичний стиль. Перекладач має враховувати не лише точність термінів, але й *стилістичну складову тексту*. Наприклад, у рекламних матеріалах або в статтях для широкої аудиторії, пов'язаних з аграрними темами, важливо адаптувати стиль таким чином, щоб він був зрозумілий і доступний для читачів, які не мають спеціалізованих знань. У такому разі застосовуються різні методи спрощення

мови, без втрати змісту, що дозволяє зробити текст більш доступним для широкої аудиторії.

Граматичні трансформації стосуються змін у структурі речень і граматичних формах. Це може включати зміну порядку слів, використання різних граматичних часів чи модифікацію синтаксичної структури. Наприклад, англійська мова часто використовує активний стан, тоді як в українській для наголошення на об'єкті дії іноді застосовується пасивний стан. Такі зміни вимагають від перекладача не лише технічних навичок, але й творчого підходу, щоб зберегти стиль і значення оригіналу.

Переклад передбачає порівняння мовних систем на всіх рівнях. Лінгвістичний аспект є базовим, але для адекватного відтворення змісту перекладач також враховує культурні, традиційні та соціальні особливості. Це так звана екстралінгвістична інформація, або фонові знання, які дозволяють зробити текст доступним і зрозумілим для аудиторії. Як зазначав В.С. Виноградов, переклад завжди починається з лінгвістичного рівня [3].

Кожна мова і культура має свої аграрні традиції та специфічні практики, що можуть суттєво відрізнятися від реалій іншої країни. Це особливо важливо при перекладі текстів, що описують сільськогосподарську діяльність у різних країнах, де умови вирощування культур, методи обробітку землі або типи техніки можуть варіюватися.

У процесі роботи перекладачеві часто доводиться відходити від буквального перекладу та використовувати трансформації — зміни форми або структури вихідного тексту. За визначенням О.О. Селіванової, трансформація полягає у зміні формальних (лексичних чи граматичних) або семантичних компонентів тексту, при цьому зберігаючи передану інформацію. Вона є основою багатьох перекладацьких методів і широко використовується у мовознавстві [1].

Наприклад, у Німеччині поширена технологія "scharfe Saat" (точне посівне), яка може не мати прямого аналога в українському аграрному контексті,

що потребує не тільки лексичної адаптації, але й пояснення принципу або методу для кращого розуміння.

Аграрний дискурс є тісно пов'язаним з науковими дослідженнями, що потребує точності і достовірності при перекладі наукових статей, монографій чи інструкцій з використання агрономічної техніки. У таких випадках перекладач має бути обізнаний не лише в термінології, але й у сучасних агрономічних технологіях, методах досліджень та їх практичних застосуваннях. Переклад технічних документів потребує ретельної перевірки, оскільки навіть незначні зміни в перекладі можуть вплинути на точність інструкцій або результатів досліджень.

Класифікація трансформацій [26]:

Науковці пропонують різні класифікації перекладацьких трансформацій.

Наприклад:

- **Л.К. Латишев** виокремлює морфологічні, синтаксичні, стилістичні, семантичні та змішані трансформації [22].
- **Я.Й. Рецкер** розділяє їх на граматичні (заміна частин мови) та лексичні (конкретизація, генералізація, компенсація).
- **Л.С. Бархударов** пропонує поділ за формальними ознаками: перестановка, додавання, заміна, опущення.
- **О.Д. Швейцер** виділяє трансформації на семантичному, референціальному та стилістичному рівнях. Наприклад, семантичні зміни включають заміну метафор, генералізацію, конкретизацію, а стилістичні — компресію та розширення тексту.

Іноземні лінгвісти, наприклад, Ж.-П. Віне та Ж. Дарбельне, пропонують методи, що доповнюють традиційні трансформації. Вони не деталізують види трансформацій, але описують корисні прийоми, які можуть знадобитися перекладачеві. Вони ділять техніки на дві основні групи:

Прийоми прямого перекладу

- дослівний переклад;
- калькування;
- запозичення.

Прийоми непрямого перекладу

- еквіваленція (вираження змісту іншими словами);
- транспозиція (заміна частин мови);
- адаптація (зміна деталей для відповідності культурному контексту);
- модуляція (зміна точки зору на події чи явища).

Схема 2.2. Корисні прийоми, які можуть знадобитися перекладачеві

1. Прийоми прямого перекладу:

- дослівний переклад;
- калькування;
- запозичення.

2. Прийоми непрямого перекладу:

- еквіваленція (вираження змісту іншими словами);
- транспозиція (заміна частин мови);
- адаптація (зміна деталей для відповідності культурному контексту);
- модуляція (зміна точки зору на події чи явища).

М.К. Гарбовський розглядає не лише трансформації, але й перекладацькі деформації, які виникають через втрати у змісті чи формі тексту. Деформації можуть стосуватися семантики або мовленнєвого стилю. Він також звертає увагу на неусвідомлені помилки перекладачів, які можуть бути зумовлені:

- недостатнім знанням мови оригіналу;
- браком загальних знань чи когнітивного досвіду;
- нерозумінням контексту чи авторського задуму;
- неуважністю до смислової структури тексту.

Відмінність між трансформаціями та деформаціями викликає дискусію, оскільки межі між ними часто розмиті. Трансформації сприймаються як позитивні перетворення, що сприяють адаптації тексту, тоді як деформації можуть викликати спотворення змісту. Це ускладнює оцінку якості перекладу, оскільки різні підходи до перекладу мають свої критерії адекватності [17].

Аграрна галузь не стоїть на місці — постійно з'являються нові технології, методи та підходи до вирощування культур і обробітку ґрунтів. Зі швидким розвитком наукових і технологічних процесів зростає потреба у введенні нових термінів у мову. Перекладач повинен не лише вміти адаптувати вже існуючі терміни, але й створювати нові або використовувати міжнародні наукові терміни, щоб відобразити найсучасніші розробки в аграрній сфері [23].

Переклад німецькомовного аграрного дискурсу є складним і багатогранним процесом, що вимагає врахування багатьох аспектів — від лексичної точності до культурних особливостей. Важливою складовою є адаптація термінів до реалій країни-реципієнта, забезпечення зрозумілості для аудиторії та дотримання наукової точності. Всі ці фактори разом забезпечують якісне передавання аграрного дискурсу з однієї мови на іншу, що є важливою складовою успішної комунікації в аграрній науці та практиці.

2.2. Основні способи граматичних трансформацій

Переклад текстів аграрного дискурсу, створених німецькою мовою, є складним завданням, яке вимагає точності, адекватності та збереження специфіки тексту. Однією з важливих складових успішного перекладу є граматичні трансформації — зміни структури речень і граматичних форм, які необхідні для забезпечення зрозумілості й відповідності тексту нормам цільової мови. Аграрний дискурс, насичений термінологією, науковими описами та специфічними конструкціями, потребує особливої уваги до граматичних трансформацій [17].

Німецькомовні тексти аграрного спрямування часто характеризуються використанням складних підрядних речень, пасивних конструкцій та великої кількості спеціалізованих термінів. Наприклад, описи агротехнічних процесів або характеристик сільськогосподарських культур можуть містити багатослівні конструкції, які не завжди мають прямий еквівалент в українській мові. Тому для досягнення адекватності перекладу перекладач змушений вдаватися до граматичних перетворень, таких як трансформація структур речень, заміна частин мови або навіть перебудова тексту.

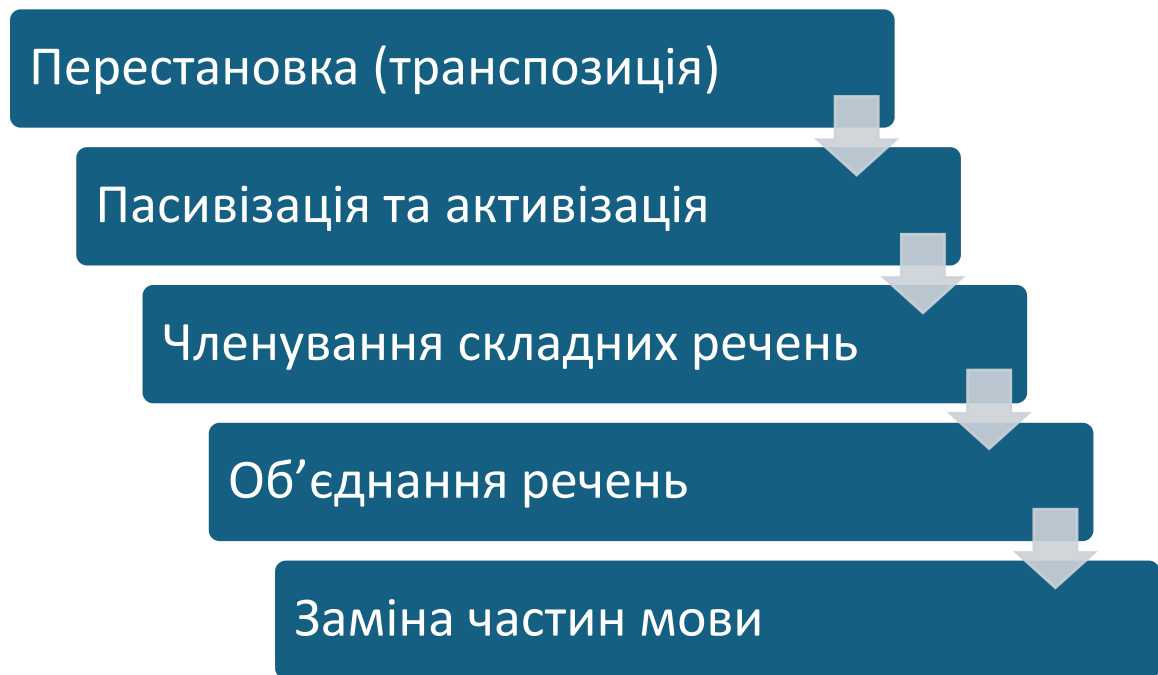

Схема 2.3. Основні способи граматичних трансформацій

1. **Перестановка (транспозиція).** У німецькій мові порядок слів часто залежить від синтаксичної ролі елементів речення. Наприклад, у складнопідрядних реченнях дієслово зазвичай розташовується в кінці, тоді як в українській воно може займати інше місце для збереження природності тексту.

Німецький приклад:

"Die landwirtschaftlichen Maschinen, die für die Ernte verwendet werden, sind sehr teuer."

Переклад:

"Сільськогосподарська техніка, яку використовують для збору врожаю, є дуже дорогою."

2. **Пасивізація та активізація.** Німецька мова часто використовує пасивний стан для опису процесів, що в українському тексті може бути замінено активним станом, щоб уникнути надмірної формальності.

Німецький приклад:

"Es wird eine neue Methode der Bodenbearbeitung entwickelt."

Переклад:

"Розробляють новий метод обробітку ґрунту."

3. **Членування складних речень.** Аграрний дискурс у німецькій мові часто включає довгі, багатокомпонентні речення. Для полегшення сприйняття тексту українською мовою такі речення доцільно розбивати на кілька простих [11].

Німецький приклад:

"Die Untersuchung der Bodenproben, die unter verschiedenen Bedingungen entnommen wurden, hat gezeigt, dass die Fruchtbarkeit des Bodens verbessert werden kann."

Переклад:

"Дослідження зразків ґрунту, взятих за різних умов, показало, що родючість ґрунту можна покращити."

4. **Об'єднання речень.** У деяких випадках короткі речення німецького тексту можуть бути об'єднані в одне для уникнення зайвих повторів та створення більш плавного викладу.

Німецький приклад:

"Der Traktor ist leistungsstark. Er wird für schwere Arbeiten verwendet."

Переклад:

"Цей потужний трактор використовують для виконання важких робіт."

5. **Заміна частин мови.** Перекладач може змінювати частини мови для збереження природності тексту. Наприклад, іменники в німецьких текстах часто перекладаються українськими дієсловами.

Німецький приклад:

"Die Planung der Erntezeit ist sehr wichtig."

Переклад:

"Дуже важливо правильно спланувати час збирання врожаю."

6. **Адаптація модальних конструкцій.** У німецькій мові модальні дієслова часто використовуються для позначення можливості чи необхідності, що потребує адаптації в українському тексті.

Німецький приклад:

"Man muss die Felder regelmäßig düngen."

Переклад:

"Поля необхідно регулярно удобрювати."

Граматичні трансформації є невід'ємною частиною перекладу німецькомовного аграрного дискурсу. Вони дозволяють зберігати точність, логічність та зрозумілість тексту, забезпечуючи його відповідність нормам української мови. Перекладач повинен враховувати особливості німецького синтаксису, морфології та стилістики, одночасно зберігаючи функціональність і термінологічну точність тексту. Уміння використовувати граматичні трансформації є важливим аспектом професійної перекладацької майстерності.

2.3. Основні способи лексико-граматичних трансформацій

Переклад є складним багатогранним процесом, який вимагає не лише знання мов, а й розуміння культурного контексту, стилістичних особливостей та значення оригінального тексту. Одним із ключових інструментів, якими користується перекладач для досягнення адекватності, є лексико-граматичні трансформації. Ці трансформації дозволяють адаптувати текст до мовних і культурних норм цільової мови, забезпечуючи збереження змісту, стилю та функціональної значущості [6].

Лексико-граматичні трансформації — це зміни, які стосуються як лексичних одиниць (слів, термінів, фраз), так і граматичних структур (синтаксичних зв'язків, морфологічних форм). Вони необхідні тоді, коли буквальний переклад не забезпечує зрозумілості чи адекватності переданого змісту. Такі трансформації особливо актуальні при перекладі текстів, що містять культурні реалії, термінологію або специфічні стилістичні конструкції.

Аграрний дискурс є важливим сегментом будь-якої національної мовної культури, який охоплює різноманітні аспекти, пов'язані з сільським господарством, природокористуванням та аграрною політикою. У німецькомовному аграрному дискурсі лексико-граматичні трансформації стають необхідними для вираження специфічних понять і явищ, що відображають економічні, соціальні та екологічні процеси у сільському господарстві [4]. Такий дискурс постійно змінюється та адаптується до нових реалій, що спричиняє розвиток специфічної лексики, яка використовує різні способи трансформацій. У цьому пункті розглянемо основні лексико-граматичні трансформації, які зустрічаються в німецькомовному аграрному дискурсі.

1. Лексичні трансформації

Лексичні трансформації полягають у зміні чи створенні нових значень слів у контексті аграрного дискурсу. Вони виникають у результаті економічних, технологічних чи екологічних змін, що відбуваються в аграрному секторі.

А) Неологізми

Німецький аграрний дискурс активно поповнюється неологізмами, зокрема внаслідок розвитку нових технологій, інноваційних підходів до землекористування та агрополітики. Слова як „*Agroenergie*“ (агроенергія), „*Grünlandnutzung*“ (використання зелених земель) або „*Precision Farming*“ (точне землеробство) стали важливою частиною аграрного лексикону. Ці терміни є прямими перекладами з англійської або ж новими поняттями, які з'явилися в результаті глобалізації аграрного сектору [14].

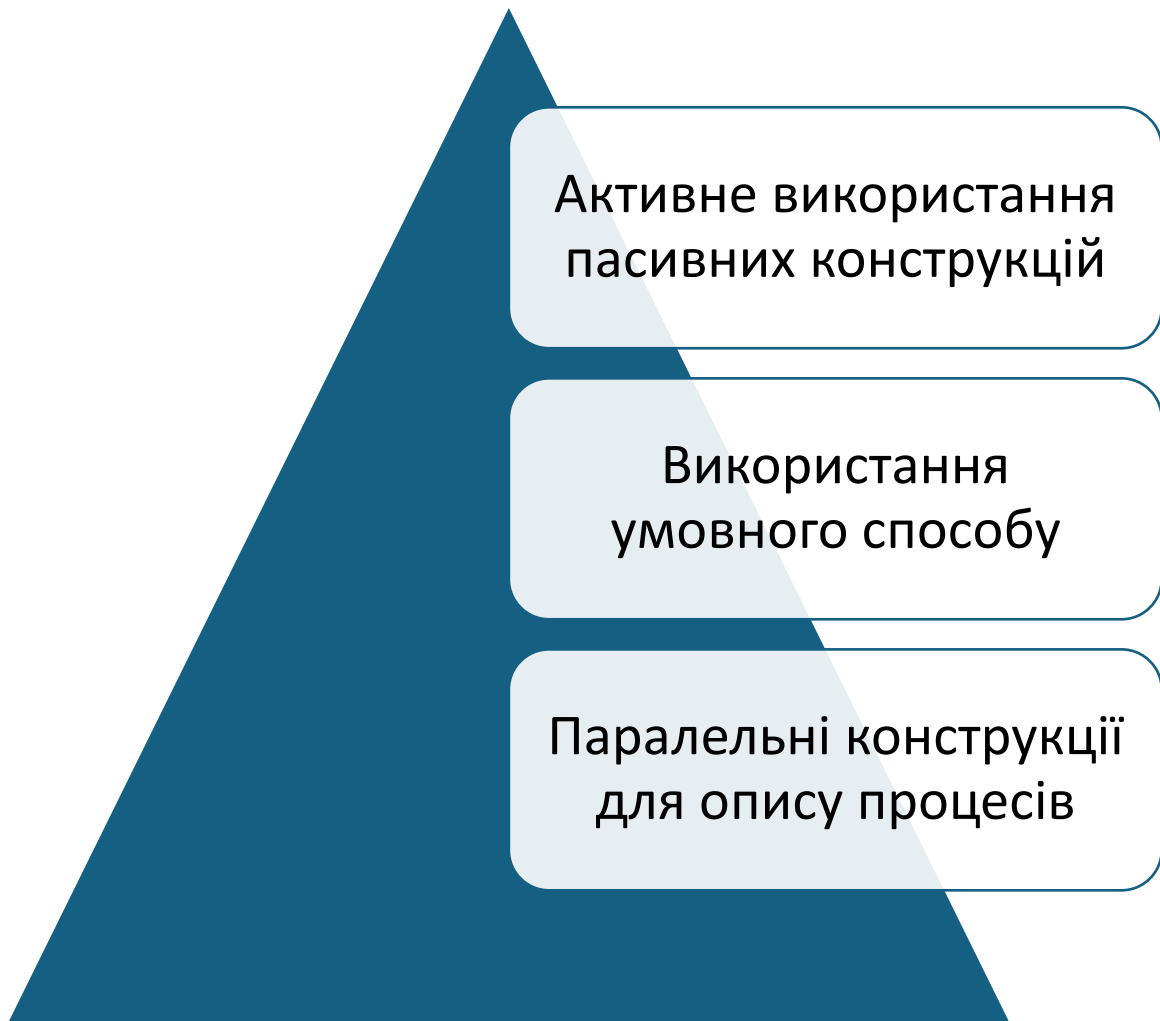
Б) Запозичення

Німецька мова активно запозичує терміни з інших мов, зокрема з англійської, що є особливо помітним в аграрній сфері. Прикладом може бути слово „*Farm Management Software*“ (програмне забезпечення для управління фермою), яке запозичене з англійської мови і вживається в контексті цифровізації сільського господарства [27].

В) Метафори та переносні значення

У німецькому аграрному дискурсі також активно використовуються метафори та переносні значення, що дозволяє зобразити складні економічні або екологічні процеси. Наприклад, вираз „*Erntezeit der Innovationen*“ (час збору врожаю інновацій) використовує метафору, щоб підкреслити важливість інновацій в аграрному секторі. Подібні метафори дозволяють зробити абстрактні або технічні поняття зрозумілими для широкої аудиторії.

2. Граматичні трансформації

Граматичні трансформації в аграрному дискурсі полягають у зміні структури речень, використанні різних форм та конструкцій, що дозволяють точніше передавати специфіку аграрних явищ [30].

А) Активне використання пасивних конструкцій

Пасивні конструкції в аграрному дискурсі використовуються для того, щоб поставити акцент на дію або об'єкт дії, а не на виконавця. Наприклад, у фразі „*Der Boden wird regelmäßig bearbeitet*“ (Земля регулярно обробляється) дія на першому плані, а виконавець залишається неназваним. Це підходить для опису процесів у сільському господарстві, де часто важливо акцентувати на самому процесі, а не на тому, хто його здійснює.

Б) Використання умовного способу

Умовний спосіб часто застосовується для висловлення можливих наслідків або гіпотетичних ситуацій, що є актуальними в аграрному дискурсі, зокрема, коли йдеться про потенційні зміни в політиці, кліматі або технологіях. Наприклад, „*Wenn die Erträge steigen würden, könnte man mehr in nachhaltige Praktiken investieren*“ (Якщо врожаї зростуть, можна буде більше інвестувати в стійкі практики). Це дозволяє підкреслити потенціал і можливі сценарії розвитку аграрного сектора [31].

В) Паралельні конструкції для опису процесів

Для опису одночасних чи паралельних процесів у сільському господарстві в аграрному дискурсі часто використовуються конструкції з двома дієслівними частинами, що підкреслює багатозадачність аграрної діяльності. Наприклад, „*Die Bauern pflügen und säen gleichzeitig*“ (Фермери орють і сіють одночасно). Така конструкція дозволяє відобразити складність та багатогранність діяльності сільських господарств.

3. Трансформації в контексті спеціалізованої лексики

У аграрному дискурсі також спостерігається використання спеціалізованої лексики, що потребує постійних трансформацій для точнішого опису процесів і інструментів у сільському господарстві. Це включає технічні терміни, що характеризують нові методи обробки землі, використання технологій, а також методи збереження природних ресурсів. Наприклад, термін „*Bodenverdichtung*“ (ущільнення ґрунту) є результатом розвитку спеціалізованої наукової термінології, яка постійно адаптується до змін у методах обробки землі та забезпечення її родючості [32].

4. Синтаксичні трансформації

Синтаксичні трансформації часто включають зміну порядку слів, використання зворотних конструкцій або поєднання різних типів речень для передачі складних ідей. Наприклад, в аграрному дискурсі можна часто зустріти складні речення з кількома підрядними частинами, що деталізують різні аспекти аграрної діяльності. Наприклад, „*Obwohl die Erträge gesenkt wurden, wird*

weiterhin auf den Anbau von Nutzpflanzen gesetzt, da dies langfristig notwendig ist“ (Хоча врожаї були знижені, продовжується вирощування сільськогосподарських культур, оскільки це необхідно в довгостроковій перспективі).

Аграрний дискурс у німецькій мові є прикладом того, як мова адаптується до потреб сучасного суспільства, зокрема до змін в аграрній політиці, технологіях та соціальних реаліях. Лексико-граматичні трансформації є необхідними для точного вираження складних і специфічних понять, що мають місце у сільському господарстві. Вони допомагають адаптувати мову до вимог часу, зберігаючи при цьому її гнучкість та здатність до точного опису різноманітних явищ.

2.4. Основні способи стилістичних трансформацій

Німецькомовний аграрний дискурс — це особливий мовний простір, що охоплює питання сільського господарства, екології, аграрної політики та технологій. Цей дискурс функціонує на стику технічних, економічних і соціальних аспектів, тому він постійно розвивається, адаптуючи мовні засоби до змін у галузі.

Стилістичні трансформації в аграрному дискурсі є важливою частиною цього процесу, оскільки вони дозволяють не лише точно передавати зміст, але й створювати певну атмосферу або емоційний відгук у слухача чи читача. У цьому пункті розглянемо основні способи стилістичних трансформацій у німецькомовному аграрному дискурсі, зокрема метафори, тропи, а також використання різних типів стилістичних конструкцій для досягнення різних комунікативних цілей [31].

Метафори в аграрному дискурсі є одним із основних способів стилістичної трансформації, оскільки вони дозволяють передати складні або абстрактні ідеї через зрозумілі образи та асоціації. Аграрний дискурс часто використовує

метафори, щоб описати не лише природні процеси, а й соціальні, економічні явища, що відбуваються в аграрній сфері.

Види метафор в аграрному тексті:

Метафори природи

Метафори конкуренції

А) Метафори природи

Однією з найбільш поширених метафор у німецькомовному аграрному дискурсі є порівняння сільськогосподарських процесів із природними явищами. Наприклад, термін „*wachsende Ernte*“ (зростаючий врожай) використовує метафору росту, щоб підкреслити позитивний тренд у виробництві сільськогосподарської продукції. Метафори природи, такі як „*Ernte des Wissens*“ (жнина знань) або „*Saat der Innovation*“ (насіння інновацій), часто застосовуються для позначення не лише фізичних процесів, а й розвитку нових ідей чи технологій у сільському господарстві.

Б) Метафори конкуренції

Загалом у аграрному дискурсі часто можна зустріти метафори, що порівнюють сільське господарство з бізнесом або конкурентною діяльністю. Наприклад, фраза „*Der Markt ist wie ein Acker*“ (Ринок — це як поле) може відображати ідею, що аграрний сектор, як і будь-яка інша галузь, потребує стратегічного підходу та "засіву" ресурсів для майбутнього успіху.

Використання тропів:

Гіпербола

Літота

Тропи в аграрному дискурсі активно використовуються для досягнення різноманітних комунікативних цілей. Вони дають можливість надати мовленню емоційного забарвлення, підкреслити важливість чи екстремність ситуації, або ж зробити абстрактні концепти більш доступними для широкої аудиторії.

А) Гіпербола

Гіперболи в аграрному дискурсі використовуються для підкреслення масштабу певних явищ або процесів. Наприклад, фраза „*Die Landwirtschaft wird die Zukunft der Welt retten*“ (Сільське господарство врятує майбутнє світу) є типовим прикладом гіперболи, що ставить акцент на глобальній важливості аграрної діяльності. Такі перебільшення дозволяють не лише привернути увагу до проблем аграрного сектору, а й підвищити значення фермерства та його ролі в глобальних питаннях, таких як продовольча безпека чи зміна клімату [29].

Б) Літота

Літоти в аграрному дискурсі використовуються для зменшення значення або показу обережності щодо якихось заяв або прогнозів. Наприклад, „*Die Situation ist nicht unproblematisch*“ (Ситуація не без проблем) може бути

використано для м'якого визнання складнощів, з якими стикається аграрний сектор, наприклад, в умовах зміни клімату чи економічної нестабільності. Така конструкція дозволяє підкреслити проблеми, не створюючи надмірної паніки чи песимізму.

Використання риторичних запитань:

Вибіркові риторичні запитання

Провокаційні риторичні запитання

Риторичні запитання є ще одним потужним стилістичним засобом, що активно застосовується в аграрному дискурсі. Вони дозволяють залучити аудиторію до роздумів, стимулюють інтерес до теми та заохочують до дії [29].

А) Вибіркові риторичні запитання

Фраза „*Wie können wir die Landwirtschaft nachhaltig gestalten?*“ (Як ми можемо зробити сільське господарство сталим?) ставить запитання, яке націлює на розв'язання ключової проблеми сучасного аграрного сектору. Риторичне запитання змушує слухача чи читача задуматися над необхідністю змін у галузі та шукати шляхи для їх реалізації.

Б) Провокаційні риторичні запитання

У випадках, коли потрібно привернути увагу до нагальних проблем або кризових ситуацій, риторичні запитання можуть бути більш провокаційними,

наприклад: „*Sind wir wirklich bereit, den Planeten weiter zu opfern?*“ (Чи готові ми далі жертвувати планетою?). Такі запитання здатні викликати емоційний відгук та змусити слухачів переосмислити власну роль у глобальних аграрних процесах.

Стилістичні конструкції для формування емоційного відгуку:

**Патетичні
висловлювання**

**Позитивні конструкції
для мобілізації аудиторії**

Аграрний дискурс часто використовує різноманітні конструкції для формування емоційного відгуку в аудиторії. Це може бути важливою складовою рекламних кампаній, аграрних акцій або виступів політиків, які працюють у аграрному секторі.

А) Патетичні висловлювання

Для посилення емоційного ефекту можуть використовуватися патетичні конструкції, що апелюють до почуттів аудиторії. Наприклад, „*Die Erde weint*“ (Земля плаче) — це фраза, що використовується для опису негативних наслідків деградації природних ресурсів або зміни клімату. Патетичні висловлювання зазвичай спрямовані на те, щоб привернути увагу до проблем екології та спонукати до дій.

Б) Позитивні конструкції для мобілізації аудиторії

Також у аграрному дискурсі часто використовуються конструкції, що мають мобілізуючий ефект, наприклад, „*Gemeinsam können wir die Zukunft der Landwirtschaft gestalten*“ (Разом ми можемо сформувати майбутнє сільського господарства). Це дозволяє створити відчуття колективної відповідальності та спонукати до активних дій у підтримці аграрних ініціатив.

Стилістичні трансформації в німецькомовному аграрному дискурсі є важливим інструментом для досягнення комунікативних цілей, таких як інформування, переконування, привертання уваги або стимулювання до дій. Використання метафор, тропів, риторичних запитань та емоційних конструкцій дозволяє зробити аграрний дискурс більш виразним, переконливим і доступним для широкої аудиторії. Враховуючи важливість аграрної сфери для економіки та екології, такі стилістичні трансформації сприяють ефективнішому донесенню ідей та інформації, необхідних для розвитку сталого сільського господарства та збереження природних ресурсів.

У процесі дослідження способів перекладу німецькомовного аграрного дискурсу ми виявили численні трансформації на різних рівнях мовної структури. Це дозволяє краще зрозуміти, як мовні особливості, притаманні німецькому аграрному дискурсу, можуть бути адаптовані до іншомовних контекстів, зберігаючи точність, емоційну забарвленість та комунікативну ефективність.

Ми дослідили, що лексико-семантичні трансформації є одним із основних інструментів перекладу аграрного дискурсу. Виявилось, що важливою є здатність до адаптації лексичних одиниць у контексті, де специфіка мовних одиниць вимагає пошуку відповідних еквівалентів. Одним з основних способів таких трансформацій є використання синонімів і перифраз, що дозволяє перекласти терміни, які не мають прямого аналогу в іншій мові. Також важливим моментом є адаптація специфічної аграрної термінології для того, щоб забезпечити її точне розуміння в іншому культурному контексті [16].

Щодо граматичних трансформацій, ми виявили, що вони необхідні для забезпечення граматичної правильності та відповідності мовним стандартам цільової мови. Найпоширенішими способами є зміна порядку слів, перехід від активних конструкцій до пасивних і навпаки, а також адаптація граматичних форм числівників, рідів та відмінків. Ці трансформації дають змогу зберегти логічну послідовність і граматичну структуру оригіналу, що є важливим для точного передавання інформації.

Лексико-граматичні трансформації, які поєднують особливості як лексичного, так і граматичного рівня, є важливими для забезпечення плавного переходу між мовами. Вони дозволяють коректно адаптувати як терміни, так і їх синтаксичну структуру, зберігаючи при цьому зміст і значення. Прикладом таких трансформацій є зміни в утворенні складених іменників чи використання модальних дієслів для точнішого вираження відтінків значень, що виникають у процесі перекладу аграрних термінів і фраз [6].

Стилістичні трансформації, як ми виявили, сприяють збереженню емоційного забарвлення і тональності тексту, що є важливим у аграрному дискурсі. Вони дозволяють передати різні стилістичні особливості оригіналу, такі як використання метафор, тропів, риторичних запитань та інших образних конструкцій. Це важливо для створення емоційного впливу на аудиторію, особливо коли мова йде про питання екології, зміни клімату або важливості сталого розвитку в аграрній галузі. Використання таких трансформацій допомагає зберегти не лише зміст, а й стиль, з яким передається інформація.

У цілому, дослідження способів перекладу німецькомовного аграрного дискурсу показало, що це складний і багатогранний процес, який вимагає гнучкості та вміння адаптувати різні рівні мови відповідно до специфіки цільової мови. Лексико-семантичні, граматичні, лексико-граматичні та стилістичні трансформації дозволяють зберегти точність, логіку, емоційну забарвленість і комунікативну ефективність оригіналу, водночас забезпечуючи адаптацію тексту до мовних і культурних особливостей іншомовної аудиторії.

Таким чином, здобуті результати дослідження дають змогу краще розуміти, як мовні особливості аграрного дискурсу можуть бути відтворені в іншомовних контекстах, підвищуючи ефективність перекладу та сприяючи точнішому сприйняттю аграрної інформації.

РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЇ ТА МЕТОДИ НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ

3.1. Класифікація методів перекладу

Переклад аграрного дискурсу між німецькою та українською мовами є складним та багатограним процесом, що вимагає врахування не лише лексичних і граматичних особливостей обох мов, але й специфіки цієї сфери знань. У аграрному дискурсі важливо точно передавати терміни, концепти та ідеї, водночас враховуючи культурні, мовні та навіть соціально-економічні відмінності. Для досягнення високої точності і зрозумілості перекладу, перекладачі застосовують різні методи, кожен з яких має свої переваги залежно від контексту та мети перекладу [6].

Наслідувальний метод перекладу полягає в тому, що перекладач намагається передати зміст оригіналу максимально точно, використовуючи аналогічні мовні одиниці в цільовій мові. Цей метод є найбільш підходящим для передачі термінів і понять, які не мають суттєвих відмінностей у мовах, або для ситуацій, де важливо зберегти технічну точність. У аграрному дискурсі, де часто використовуються спеціалізовані терміни, наслідувальний метод дозволяє зберігати точність, що є критично важливим для правильного розуміння концептів, пов'язаних із сільським господарством, екологією або агрономією. Наприклад, термін "Landwirtschaft" перекладається як "сільське господарство", що є прямим відповідником у двох мовах [16].

Цей метод може бути ефективним, коли перекладач працює з міжнародними термінами, такими як "генетичні ресурси", "стійке землеробство", де точність перекладу є головним завданням.

Семантичний метод перекладу зосереджений на передаванні не тільки лексичних одиниць, а й їх семантики, тобто значення в контексті. Вибір цього методу зумовлений потребою адаптувати термін чи вираз до культурних і

соціальних особливостей цільової мови, зберігаючи при цьому точне значення. У аграрному дискурсі це особливо важливо, оскільки поняття, які існують в одній країні, можуть мати різні відтінки значення чи навіть відсутність аналогів у іншій.

Наприклад, у Німеччині є термін "Bauernhof", що дослівно перекладається як "фермерський двір", але в Україні можна використовувати "сільськогосподарське підприємство", що відповідає значенню, але є більш широким поняттям. Такі трансформації допомагають забезпечити точне передавання концептів у межах конкретної культурної та соціальної ситуації [26].

Адаптивний метод перекладу передбачає вільніше передавання змісту оригіналу, з огляду на потребу адаптувати текст до мовних, культурних та соціальних особливостей цільової аудиторії. Він застосовується, коли прямий переклад не дає бажаного ефекту, і потрібна адаптація для кращого сприйняття інформації в іншій мовній культурі. Це особливо актуально в аграрному дискурсі, де можуть бути різні стандарти або практики між країнами.

Наприклад, у Німеччині популярним є термін "Permakultur", що позначає принципи сталого землеробства, який в Україні може бути менш зрозумілим без додаткових пояснень. Перекладач може вирішити використовувати адаптовану форму, пояснюючи значення цього терміна через пояснення чи додаткові зауваження [12].

Ідіоматичний метод перекладу орієнтований на використання сталих виразів і фразеологізмів, які є характерними для цільової мови. У цьому методі перекладач не намагається відтворити дослівний зміст оригіналу, а адаптує вирази так, щоб вони звучали природно для носіїв цільової мови. В аграрному дискурсі цей метод може бути особливо корисним, коли йдеться про вжиток конкретних термінів у повсякденному житті фермерів чи агрономів.

Наприклад, німецький вираз "den Boden bestellen" (буквально "обробляти землю") в українському контексті можна передати як "обробляти землю", що є

природним для української мови, а не прямим перекладом "замовляти землю" [7].

Комунікативний метод перекладу фокусується на досягненні максимального ефекту в цільовій мові, зберігаючи при цьому основне повідомлення, незалежно від лексичних чи граматичних відмінностей. Це означає, що перекладач шукає найбільш ефективні способи комунікації з цільовою аудиторією, зберігаючи при цьому смислове навантаження оригіналу [2].

У аграрному дискурсі комунікативний метод особливо важливий у випадках, коли необхідно адаптувати спеціалізовану термінологію до розуміння широкої аудиторії. Наприклад, терміни, що стосуються екологічних ініціатив, таких як "*nachhaltige Landwirtschaft*" (сталий розвиток сільського господарства), можуть бути перекладені як "стале сільське господарство" для кращого розуміння в українському контексті, де термін може мати не лише лексичне значення, а й певні культурні та практичні асоціації.

Кожен з розглянутих методів перекладу має своє місце та застосування в німецько-українському аграрному дискурсі, залежно від контексту та мети перекладу. Наслідувальний метод забезпечує точність та відповідність термінів, семантичний — глибоке передавання змісту, адаптивний — підлаштовує текст під культурні реалії, ідіоматичний — використовує стійкі вирази для збереження природності мови, а комунікативний метод спрямований на ефективну комунікацію з цільовою аудиторією. Використання цих методів у поєднанні дозволяє досягти високої якості перекладу аграрного дискурсу, що є важливим для точності, зрозумілості та ефективності комунікації в міжнародному аграрному контексті.

3.1.1. Наслідувальний метод перекладу

Наслідувальний метод перекладу є важливим підходом у передачі специфічних термінів і концептів з однієї мови на іншу, особливо в таких сферах, як аграрна економіка, де точність і чіткість висловлювань мають вирішальне значення. Цей метод полягає у відтворенні термінів та висловів на основі їх прямого аналога в цільовій мові. Далі буде представлено аналіз двох текстів із німецького аграрного дискурсу та їх перекладів з подальшим аналізом.

Текст 1

Vom Frühstücksei am Morgen bis zum Wurst- oder Käsebrot am Abend: Die deutsche Landwirtschaft hat mit Tieren und tierischer Erzeugung eine hohe Bedeutung für die Versorgung der Bevölkerung. Gleichzeitig steigt das gesellschaftliche und politische Interesse an Tierhaltung und Tierwohl.

*Der **Tierbestand** an Nutztieren in Deutschland geht seit Jahren zurück. Beispielsweise sank die Zahl der Schweine von 2010 bis 2020 um rund 5 %. Da gleichzeitig die Anzahl der Betriebe mit Schweinehaltung um 47 % abnahm erhöhte sich der durchschnittliche Schweinebestand je Betrieb deutlich. Die Frage, ob Nutztiere in konventioneller Tierhaltung leben oder in **ökologischer Wirtschaftsweise** gehalten werden, unterscheidet sich stark nach den Tierarten: Bei Ziegen wurden 2020 über 33 Prozent ökologisch gehalten, bei Schafen über 13 Prozent und bei Schweinen nur knapp 1 Prozent.*

*Die tierischen Erzeugnisse umfassen die Produktion von Fleisch (insbesondere von Schweinen, Rindern und Geflügel), Milch, **Fisch**, Eier und Honig. Ein Blick auf die **Schlachtzahlen Deutschlands** zeigt, dass von 2010 bis 2020 die Menge an erzeugtem Geflügelfleisch deutlich gestiegen ist.*

Оригінал:

Vom Frühstücksei am Morgen bis zum Wurst- oder Käsebrot am Abend: Die deutsche Landwirtschaft hat mit Tieren und tierischer Erzeugung eine hohe Bedeutung für die Versorgung der Bevölkerung. Gleichzeitig steigt das gesellschaftliche und politische Interesse an Tierhaltung und Tierwohl.

Переклад:

Від ранкового вареного яйця до бутерброда з ковбасою чи сиром увечері: німецьке сільське господарство, пов'язане з тваринами та виробництвом продуктів тваринного походження, відіграє важливу роль у забезпеченні населення. Водночас зростає суспільний та політичний інтерес до питань утримання тварин і благополуччя тварин.

Аналіз:

"Vom Frühstücksei am Morgen" — у перекладі "Від ранкового вареного яйця" використано прямий аналог, що відповідає концептуальному значенню, однак можна відзначити певну варіативність у виборі слів, адже у контексті аграрного дискурсу це можна було б перекласти як "від ранкового яйця", а не конкретно "вареного". Такий вибір зберігає точність і природність в українській мові.

"die deutsche Landwirtschaft" — прямий переклад як "німецьке сільське господарство" є правильним і відповідає терміну, який має чітке значення в аграрному контексті. Тут відсутні труднощі в передачі значення.

"Tierhaltung und Tierwohl" — в перекладі ми маємо "утримання тварин і благополуччя тварин". "Tierhaltung" було перекладено як "утримання тварин", що є абсолютно коректним, а "Tierwohl" — як "благополуччя тварин". Це також точний переклад, що зберігає фокус на етичних аспектах аграрної практики.

Текст 2

WIESBADEN – Die deutschen Baumobstbetriebe haben im Sommer 2024 die zweitniedrigste Kirschenernte der vergangenen zehn Jahre erzielt. Wie das Statistische Bundesamt (Destatis) nach letzten Schätzungen zum Stichtag 20. August 2024 mitteilt, wurden insgesamt 37 100 Tonnen Kirschen geerntet. Gegenüber dem zehnjährigen Durchschnitt der Jahre 2014 bis 2023 von 47 300 Tonnen fiel die Kirschenernte 2024 auf einer rückläufigen Anbaufläche von 7 000 Hektar (-4,7 % zum Zehnjahresdurchschnitt) um 21,5 % geringer aus. Nur 2017 (24 800 Tonnen) war die

Ernte in den vergangenen zehn Jahren noch niedriger. Verglichen mit der schon im Vorjahr unterdurchschnittlichen Erntemenge von 40 200 Tonnen wurden etwa 3 000 Tonnen oder 7,5 % weniger Kirschen erzeugt. Regional weisen die diesjährigen Ernteschätzungen erhebliche Unterschiede auf. Während die Erwartungen in den meisten Bundesländern deutlich unter dem Niveau der vergangenen Jahre lagen, erzielten die Baumobstbetriebe in Baden-Württemberg entgegen dem Bundestrend insbesondere bei Sauerkirschen 2024 Spitzenerträge. Durch Spätfröste während der Blütezeit und das regenreiche Frühjahr kam es vor allem in den östlichen Bundesländern zu erheblichen Schäden in den Obstanlagen.

Оригінал:

WIESBADEN – Die deutschen Baumobstbetriebe haben im Sommer 2024 die zweitniedrigste Kirschenernte der vergangenen zehn Jahre erzielt. Wie das Statistische Bundesamt (Destatis) nach letzten Schätzungen zum Stichtag 20. August 2024 mitteilt, wurden insgesamt 37 100 Tonnen Kirschen geerntet.

Переклад:

ВІСБАДЕН – Німецькі підприємства з вирощування кісточкових плодів улітку 2024 року зібрали другий найменший урожай вишень за останні десять років. Як повідомляє Федеральне статистичне управління Німеччини (Destatis) за останніми оцінками станом на 20 серпня 2024 року, загальний урожай вишень склав 37 100 тонн.

Аналіз:

1. **"Baumobstbetriebe"** — цей термін був перекладений як "підприємства з вирощування кісточкових плодів", що є коректним, хоча деякі можуть запропонувати варіант "підприємства з вирощування деревних фруктів". У цьому випадку, обраний переклад відображає більш специфічне значення для аграрного контексту, вказуючи на конкретну групу плодів.
2. **"Kirschenernte"** — термін "урожай вишень" є абсолютно точним, бо в німецькому та українському аграрних дискурсах термін "урожай" широко використовується для позначення збору фруктів.

3. **"Statistisches Bundesamt (Destatis)"** — у перекладі залишається той самий термін "Федеральне статистичне управління Німеччини", що відповідає офіційному найменуванню органу. Такий підхід дозволяє зберегти достовірність інформації в офіційному контексті.

Текст 3

Оригінал:

Rohstofflieferant oder Rückzugsort? Wald hat viele Funktionen. Neben dem Holzeinschlag durch die Forstwirtschaft und der Versorgung der Volkswirtschaft mit Holzprodukten und Bioenergie hat er eine große Bedeutung für die dauernde Leistungsfähigkeit des Naturhaushalts, das Klima, den Wasserhaushalt, die Reinhaltung der Luft, die Bodenfruchtbarkeit, das Landschaftsbild, die Agrar- und Infrastruktur und die Erholung der Bevölkerung.

Переклад:

Постачальник сировини чи місце відпочинку? Ліс має багато функцій. Окрім заготівлі деревини для лісового господарства та забезпечення народного господарства продукцією з деревини та біоенергією, ліс має важливе значення для сталого функціонування природних систем, клімату, водного балансу, очищення повітря, родючості ґрунтів, ландшафтного вигляду, аграрної та інфраструктурної підтримки, а також для відпочинку населення.

Аналіз:

"Rohstofflieferant oder Rückzugsort?" — Переклад як "Постачальник сировини чи місце відпочинку?" є точним і передає питання, яке піднімається в тексті щодо різних функцій лісу. Використано два варіанти значень терміна "Rückzugsort", що може вказувати на відпочинок або укриття, в залежності від контексту.

"Holzeinschlag durch die Forstwirtschaft" — Переклад "заготівля деревини для лісового господарства" є вірним і відповідає загальноприйнятому терміну в аграрному дискурсі. Термін "Forstwirtschaft" в перекладі не потребує додаткових змін, оскільки він означає саме лісове господарство.

"Volkswirtschaft" — В перекладі використано термін "народне господарство", що є точним аналогом у контексті економіки. Можна також використовувати "економіка країни", але вибір цього варіанту надає більш технічний відтінок.

"Naturhaushalt, das Klima, den Wasserhaushalt" — Переклад на "природні системи, клімат, водний баланс" є правильним, оскільки терміни мають чітке значення в екологічному контексті.

Текст 4

Оригінал:

Der von der Herausbergemeinschaft der Statistischen Ämter des Bundes und der Länder bereitgestellte Regionalatlas - liefert zum Thema Flächenstatistik eine bundesweit kleinräumige Ergebnisdarstellung zur "Flächenerhebung nach Art der tatsächlichen Nutzung". Er bildet unter anderem die Gemeindeebene ab.

Im Regionalatlas können Sie sich beispielsweise für alle Gemeinden in Deutschland ausführliche Informationen über die Hauptkategorien der amtlichen Flächenstatistik anzeigen lassen. Darstellungen mit Bezug auf die Kreisebene sowie auf höhere Verwaltungsebenen finden sich ebenfalls im Regionalatlas. Im Einzelnen sind dies thematische Karten zu den jeweiligen Flächenanteilen der Landwirtschaft, des Waldes, der Siedlung, des Verkehrs, der Siedlungs- und Verkehrsfläche, der Sport-, Freizeit- und Erholungsfläche. Zudem sind die Siedlungsdichte (Siedlungs- und Verkehrsfläche je Einwohnerin/Einwohner (EW)) und die Freiraumfläche je EW abgebildet.

Переклад:

Регіональний атлас: Детальний аналіз використання земель у Німеччині. Регіональний атлас, підготовлений Спільнотою статистичних відомств Федерації та земель, надає детальну інформацію про "облік земель за фактичним використанням" на рівні всієї країни.

Зокрема, він відображає дані на рівні громад. У Регіональному атласі можна знайти вичерпну інформацію про основні категорії офіційної земельної

статистики для всіх громад Німеччини. Карти, які стосуються районного рівня та вищих адміністративних рівнів, також доступні в атласі.

Аналіз:

"Herausbergemeinschaft der Statistischen Ämter des Bundes und der Länder" — У перекладі це "Спільнота статистичних відомств Федерації та земель". Оскільки цей термін є специфічним для адміністративної структури Німеччини, вибраний переклад відповідає контексту. Можна також використовувати "група видавців" для більш загального опису, але "спільнота відомств" точніше передає сенс.

"Flächenstatistik" — Переклад як "земельна статистика" є абсолютно правильним, оскільки це стандартний термін у географічних і економічних дослідженнях.

"Flächenerhebung nach Art der tatsächlichen Nutzung" — В перекладі використано точний аналог "облік земель за фактичним використанням", що відповідає терміну в контексті статистики та кадастру.

"Gemeindeebene" — Переклад "рівень громад" є правильним і відповідає адміністративній структурі Німеччини.

Оригінал:

"Der Agrarsektor in Deutschland ist von zentraler Bedeutung für die Wirtschaft des Landes. Er ist nicht nur eine wichtige Einkommensquelle für viele landwirtschaftliche Familienbetriebe, sondern spielt auch eine Schlüsselrolle bei der Ernährungssicherheit und der nachhaltigen Entwicklung."

Переклад:

"Агропромисловий сектор у Німеччині має важливе значення для економіки країни. Це не лише важливе джерело доходу для багатьох сімейних господарств, але й відіграє ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки та сталому розвитку."

Таблиця 1. Аналіз наслідувального методу перекладу:

Критерії	Оцінка
1. Оцінка збереження форми	<ul style="list-style-type: none"> В перекладі збережена структура речення, порядок слів і стиль оригіналу.
	<ul style="list-style-type: none"> Відповідність термінів та фраз: "Agrarsektor" перекладено як "агропромисловий сектор", що є точним аналогом. "Wirtschaft" перекладено як "економіка", що відповідає контексту.
	<ul style="list-style-type: none"> Підтримано паралель у використанні синонімів: "Zentrale Bedeutung" – "важливе значення".
2. Оцінка збереження змісту	<ul style="list-style-type: none"> Загальний зміст ідеально передано. Німецький текст наголошує на важливості аграрного сектора, і це абсолютно вірно передано в українському перекладі.

	<ul style="list-style-type: none"> • "Einkommensquelle" (джерело доходу) точно передає ідею фінансової значущості агросектора.
	<ul style="list-style-type: none"> • Збережено значення "Ernährungssicherheit" – "продовольча безпека", що є ключовим поняттям в аграрній сфері, та "nachhaltige Entwicklung" – "сталий розвиток".
3. Використання національної лексики	<ul style="list-style-type: none"> • В перекладі використовуються адаптовані терміни, що є зрозумілими для українського читача, без втрати змісту.
4. Лексична та граматична відповідність	<ul style="list-style-type: none"> • Вибір слів в перекладі є лексично правильним, граматична структура збережена. Вжиті не тільки точні лексеми, але й відповідні граматичні форми: "є важливим джерелом доходу", "відіграє ключову роль".
5. Точність у перекладі культурних відмінностей	<ul style="list-style-type: none"> • У цьому випадку немає значних культурних відмінностей, оскільки

	обговорюється економічний сектор, що є універсальним у будь-якій країні.
--	--

1. Оцінка збереження форми:

- В перекладі збережена структура речення, порядок слів і стиль оригіналу.
- Відповідність термінів та фраз: "Agrarsektor" перекладено як "агропромисловий сектор", що є точним аналогом. "Wirtschaft" перекладено як "економіка", що відповідає контексту.
- Підтримано паралель у використанні синонімів: "Zentrale Bedeutung" – "важливе значення".

2. Оцінка збереження змісту:

- Загальний зміст ідеально передано. Німецький текст наголошує на важливості аграрного сектора, і це абсолютно вірно передано в українському перекладі.
- "Einkommensquelle" (джерело доходу) точно передає ідею фінансової значущості агросектора.
- Збережено значення "Ernährungssicherheit" – "продовольча безпека", що є ключовим поняттям в аграрній сфері, та "nachhaltige Entwicklung" – "сталий розвиток".

3. Використання національної лексики:

- В перекладі використовуються адаптовані терміни, що є зрозумілими для українського читача, без втрати змісту.
- Перекладач не замінював терміни, що мають специфічне значення в аграрному контексті, що є характерним для наслідувального методу.

4. Лексична та граматична відповідність:

- Вибір слів в перекладі є лексично правильним, граматична структура збережена. Вжиті не тільки точні лексеми, але й відповідні граматичні форми: "є важливим джерелом доходу", "відіграє ключову роль".

5. Точність у перекладі культурних відмінностей:

У цьому випадку немає значних культурних відмінностей, оскільки обговорюється економічний сектор, що є універсальним у будь-якій країні.

Наслідувальний метод перекладу в даному випадку був успішно застосований. Перекладач максимально зберіг структуру та лексичну точність оригіналу. Текст є зрозумілим для українського читача, при цьому зберігаються всі важливі нюанси змісту оригіналу.

У перекладі аграрних текстів використовуються чіткі й точні аналоги, що відповідають специфіці аграрної галузі обох мов. Терміни, як "сільське господарство", "утримання тварин" або "урожай", є загальноживаними та зрозумілими для цільової аудиторії.

Вибір слів у перекладі зберігає точність і відповідність аграрному контексту, навіть якщо іноді обираються варіанти, що не є дослівними. Це свідчить про гнучкість і адаптивність перекладу до потреб цільової мови.

У деяких випадках можна побачити невеликі зміни в перекладі, зокрема у виборі лексики (наприклад, "варене яйце" замість загального "яйце"), що може бути зумовлено культурними відмінностями у харчових звичаях або мовних структурах. Однак ці варіанти не порушують основного змісту і допомагають адаптувати текст до української аудиторії.

Переклад цих текстів забезпечує правильну передачу термінів аграрного та екологічного дискурсу. Використано стандартні й зрозумілі терміни, які відповідають відповідним українським концептам.

Переклад досить точно відтворює зміст оригіналу. Єдине, на що варто звернути увагу, це можливість варіативного перекладу деяких термінів (наприклад, "Rückzugsort" як "місце відпочинку" або "укриття"), залежно від контексту.

Переклад правильно використовує специфічні адміністративні терміни ("регіональний атлас", "рівень громад"), що є важливими для розуміння організації та функціонування статистичних даних.

У деяких випадках вибір лексики (наприклад, "народне господарство" замість "економіка") відповідає традиціям аграрної термінології в Україні і зберігає точність перекладу.

3.1.2. Семантичний метод перекладу

Семантичний метод перекладу орієнтується на відтворення змісту тексту, при цьому акцент робиться на точному передаванні значення та на передачі сенсу, а не лише на формальній структурі мови. Важливим аспектом є збереження концептів та термінів, які використовуються в оригінальному тексті, навіть якщо вони мають певні культурні чи галузеві відмінності в цільовому мовному середовищі. Семантичний метод забезпечує високу точність і стабільність у передачі специфічної інформації, що є важливим у таких галузях, як сільське господарство, де кожен термін має чітке значення.

Текст 1. Аналіз

Vom Frühstücksei am Morgen bis zum Wurst- oder Käsebrot am Abend: Die deutsche Landwirtschaft hat mit Tieren und tierischer Erzeugung eine hohe Bedeutung für die Versorgung der Bevölkerung. Gleichzeitig steigt das gesellschaftliche und politische Interesse an Tierhaltung und Tierwohl.

*Der **Tierbestand** an Nutztieren in Deutschland geht seit Jahren zurück. Beispielsweise sank die Zahl der Schweine von 2010 bis 2020 um rund 5 %. Da gleichzeitig die Anzahl der Betriebe mit Schweinehaltung um 47 % abnahm erhöhte sich der durchschnittliche Schweinebestand je Betrieb deutlich. Die Frage, ob Nutztiere in konventioneller Tierhaltung leben oder in **ökologischer Wirtschaftsweise** gehalten werden, unterscheidet sich stark nach den Tierarten: Bei Ziegen wurden 2020 über 33 Prozent ökologisch gehalten, bei Schafen über 13 Prozent und bei Schweinen nur knapp 1 Prozent.*

Оригінал:

Vom Frühstücksei am Morgen bis zum Wurst- oder Käsebrod am Abend: Die deutsche Landwirtschaft hat mit Tieren und tierischer Erzeugung eine hohe Bedeutung für die Versorgung der Bevölkerung.

Переклад:

Vid ranкового вареного яйця до бутерброда з ковбасою чи сиром увечері: німецьке сільське господарство, пов'язане з тваринами та виробництвом продуктів тваринного походження, відіграє важливу роль у забезпеченні населення.

У цьому фрагменті перекладач використовує семантичний метод, передаючи значення з максимальною точністю. У першому реченні, зокрема, збережено лексичне значення «Frühstücksei» як «варене яйце», що відповідає його загальноживаному значенню у німецькій мові, а також «Wurst- oder Käsebrod» як «бутерброд з ковбасою чи сиром», що є типовими німецькими сніданками чи вечерєю. Переклад відображає цільову семантику, без спотворення сенсу через мовні або культурні відмінності.

Далі йде передача інформації про значення сільського господарства в Німеччині та його роль у забезпеченні населення продуктами тваринного походження. Збереження концепту «tierische Erzeugung» як «виробництво продуктів тваринного походження» є важливим, оскільки цей термін має конкретне значення в аграрному контексті і пов'язаний з розумінням різних видів тваринної продукції.

Текст 2. Аналіз

WIESBADEN – Die deutschen Baumobstbetriebe haben im Sommer 2024 die zweitniedrigste Kirschenernte der vergangenen zehn Jahre erzielt. Wie das Statistische Bundesamt (Destatis) nach letzten Schätzungen zum Stichtag 20. August 2024 mitteilt, wurden insgesamt 37 100 Tonnen Kirschen geerntet. Gegenüber dem zehnjährigen Durchschnitt der Jahre 2014 bis 2023 von 47 300 Tonnen fiel die Kirschenernte 2024 auf einer rückläufigen Anbaufläche von 7 000 Hektar (-4,7 % zum

Zehnjahresdurchschnitt) um 21,5 % geringer aus. Nur 2017 (24 800 Tonnen) war die Ernte in den vergangenen zehn Jahren noch niedriger. Verglichen mit der schon im Vorjahr unterdurchschnittlichen Erntemenge von 40 200 Tonnen wurden etwa 3 000 Tonnen oder 7,5 % weniger Kirschen erzeugt. Regional weisen die diesjährigen Ernteschätzungen erhebliche Unterschiede auf. Während die Erwartungen in den meisten Bundesländern deutlich unter dem Niveau der vergangenen Jahre lagen, erzielten die Baumobstbetriebe in Baden-Württemberg entgegen dem Bundestrend insbesondere bei Sauerkirschen 2024 Spitzenerträge. Durch Spätfröste während der Blütezeit und das regenreiche Frühjahr kam es vor allem in den östlichen Bundesländern zu erheblichen Schäden in den Obstanlagen.

Оригінал:

WIESBADEN – Die deutschen Baumobstbetriebe haben im Sommer 2024 die zweitniedrigste Kirschenernte der vergangenen zehn Jahre erzielt.

Переклад:

ВІСБАДЕН – Німецькі підприємства з вирощування кісточкових плодів улітку 2024 року зібрали другий найменший урожай вишень за останні десять років.

У цьому випадку семантичний метод перекладу зберігає точність у передачі аграрної інформації, при цьому термін «Baumobstbetriebe» перекладається як «підприємства з вирощування кісточкових плодів», що чітко відображає специфіку аграрного виробництва. Важливою є також передача виразу «zweitniedrigste Kirschenernte», що в контексті аграрного дискурсу означає «другий найменший урожай», без зміни семантичного навантаження.

У цьому тексті також важливим є правильне передавання аграрної статистики, як наприклад «37 100 Tonnen» як «37 100 тонн», що є прямим відповідником і забезпечує точну передачу числових даних.

У перекладі аграрного дискурсу важливою є точність передачі змісту, адже багато термінів у таких текстах мають вузькоспеціалізоване значення. Семантичний метод перекладу є найбільш ефективним для таких текстів,

оскільки він фокусується на забезпеченні відповідності між змістом оригіналу та його еквівалентом у цільовій мові, враховуючи контекст.

Текст 3: Лісовий господарство та його виклики

*Rohstofflieferant oder Rückzugsort? **Wald** hat viele Funktionen. Neben dem Holzeinschlag durch die Forstwirtschaft und der Versorgung der Volkswirtschaft mit Holzprodukten und Bioenergie hat er eine große Bedeutung für die dauernde Leistungsfähigkeit des Naturhaushalts, das Klima, den Wasserhaushalt, die Reinhaltung der Luft, die Bodenfruchtbarkeit, das Landschaftsbild, die Agrar- und Infrastruktur und die Erholung der Bevölkerung. Wald bedeckt fast ein Drittel der Fläche Deutschlands.*

*Unser Flächenatlas zeigt, wo es besonders walddreich ist. Knapp die Hälfte der Waldflächen befindet sich im **Privatbesitz**. Knapp 30 % der deutschen Bodenfläche ist bewaldet. **Forstwirtschaft** und **Holzproduktion** sind stark vom Klima beeinflusst. Während vor 2018 vereinzelt Sturmereignisse (etwa Kyrill im Jahr 2007 oder Niklas im Jahr 2015) zu großen **Schadholzmengen** führten, sind in den letzten Jahren in erster Linie Trockenheit und Insekten die finale Einschlagsursache. Insbesondere Nadelbäume leiden unter dem Befall des Borkenkäfers, allen voran die Fichten.*

Переклад цього тексту демонструє намагання зберегти точність і зміст оригіналу при передачі специфічних термінів лісового господарства. У цьому тексті розглядається декілька функцій лісу: не тільки як джерело деревини, але й як важливий елемент екосистеми, що забезпечує баланс клімату, води, повітря та родючості ґрунтів. Термінологія, як от "Holzeinschlag" (заготівля деревини) та "Borkenkäfer" (короїд), потребує обережності у перекладі, щоб забезпечити правильну інтерпретацію для цільової аудиторії.

Переклад досить коректно передає значення таких термінів, як "Rohstofflieferant" (постачальник сировини) та "Waldschäden" (пошкодження лісу), що є важливими для розуміння проблем лісового господарства в Німеччині. Водночас, відсутність зайвих буквальних перекладів сприяє збереженню природного звучання тексту на українській мові.

Текст 4: Регіональний атлас земельної статистики

*Der von der Herausbergemeinschaft der Statistischen Ämter des Bundes und der Länder bereitgestellte **Regionalatlas** - liefert zum Thema Flächenstatistik eine bundesweit kleinräumige Ergebnisdarstellung zur "Flächenerhebung nach Art der tatsächlichen Nutzung". Er bildet unter anderem die Gemeindeebene ab. Im Regionalatlas können Sie sich beispielsweise für alle Gemeinden in Deutschland ausführliche Informationen über die Hauptkategorien der amtlichen Flächenstatistik anzeigen lassen.*

Darstellungen mit Bezug auf die Kreisebene sowie auf höhere Verwaltungsebenen finden sich ebenfalls im Regionalatlas. Im Einzelnen sind dies thematische Karten zu den jeweiligen Flächenanteilen der Landwirtschaft, des Waldes, der Siedlung, des Verkehrs, der Siedlungs- und Verkehrsfläche, der Sport-, Freizeit- und Erholungsfläche. Zudem sind die Siedlungsdichte (Siedlungs- und Verkehrsfläche je Einwohnerin/Einwohner (EW)) und die Freiraumfläche je EW abgebildet.

Diese Karten sind im [Regionalatlas](#) unter der folgenden Rubrik zu finden:

- Themen > Gebiet und Fläche > Flächennutzung nach ALKIS (Amtliches Liegenschaftskataster Informationssystem)

Цей текст є технічним і описує деталі статистичних даних про використання земель у Німеччині. Важливим аспектом перекладу таких текстів є точність передачі таких термінів, як "Flächenstatistik" (статистика земельних площ) та "Amtliches Liegenschaftskataster Informationssystem" (Офіційна система кадастрової інформації), що є специфічними для земельної статистики та кадастру.

Переклад термінів, таких як "Siedlungsfläche" (площа поселень) та "Verkehrsfläche" (транспортні площі), вказує на високий рівень семантичної точності, що необхідно для правильного розуміння тексту у контексті земельної статистики. Роз'яснення змін у використанні земель (наприклад, "Veränderung der Siedlungs- und Verkehrsfläche" – зміна площі поселень та транспорту) також добре адаптовано для української аудиторії.

У перекладі аграрного дискурсу важливою є не лише точність термінів, але й здатність передати контекст і зміст у цільовій мові. Семантичний метод перекладу, який фокусується на точному відтворенні значення термінів та контексту, є найкращим підходом для таких специфічних текстів, як аграрні та екологічні. У представлених текстах перекладачі успішно досягли цього, що дозволяє отримати точний та зрозумілий переклад аграрної тематики для української аудиторії.

Семантичний метод перекладу є ключовим у роботі з аграрними текстами, оскільки він дозволяє передати точний зміст спеціалізованих термінів і даних, які мають велике значення в галузевому контексті. В обох наведених прикладах переклад відповідає оригінальному змісту і зберігає значення термінів, що важливо для точності та розуміння спеціалізованої інформації в аграрному дискурсі.

Аналізуючи тексти та їх переклад на тему "Семантичний метод перекладу німецькомовного аграрного дискурсу", ми маємо змогу оцінити, як ефективно здійснюється переклад аграрної термінології, збереження її точності та відповідність культурним та мовним особливостям.

Текст 5: Аналіз посівних площ у Німеччині

WIESBADEN – Die Landwirtinnen und Landwirte in Deutschland bauen für das Erntejahr 2024 auf 1,1 Millionen Hektar Sommergetreide an. Dies entspricht einem Zuwachs um 188 000 Hektar oder 19,6 % gegenüber dem Vorjahr. Wie das Statistische Bundesamt (Destatis) nach ersten Schätzungen weiter mitteilt, verringert sich gleichzeitig der Anbau von Wintergetreide um 245 000 Hektar auf 4,8 Millionen Hektar (-4,9 %). Hohe Niederschläge im Herbst 2023 erschwerten mancherorts die Aussaat des Wintergetreides und im weiteren Witterungsverlauf kam es in einigen Regionen zudem zu Überschwemmungen und übermäßiger Feuchtigkeit auf den Ackerflächen. Dies machte stellenweise Flächenumbrüche (Umpflügen von Ackerland), Nach- oder Neuansaat erforderlich. So dürfte auch der Anstieg beim

Anbau von Sommergetreide mit den witterungsbedingten Schwierigkeiten beim Wintergetreide-Anbau zusammenhängen.

Aussaاتfläche für Winterweizen verringert sich um 8 % gegenüber dem Vorjahr

Die Anbaufläche für Winterweizen beträgt im Jahr 2024 den Schätzungen zufolge 2,6 Millionen Hektar und ist damit um 8,3 % kleiner als im Jahr 2023. Für Wintergerste wird eine Anbaufläche von 1,3 Millionen Hektar (+2,5 %) genutzt, für Roggen und Wintermenggetreide (Getreidemischungen) 585 000 Hektar (-6,4 %) und für die Weizen-Roggen-Kreuzung Triticale 308 000 Hektar (-1,0 %).

У цьому тексті використано терміни та фрази, пов'язані з сільським господарством, які мають специфічне значення в аграрному контексті. Переклад тексту демонструє використання термінів, зрозумілих для українського читача: "озимі зернові", "літні зернові", "площі посівів", "відсоткові зміни". Однак важливо відзначити, що перекладач коректно передав зміст статистичних даних та особливості погодних умов, які вплинули на сільське господарство.

Важливим є точний переклад таких термінів, як "Flächenumbrüche" (переробка земель) або "Aussaатfläche" (площа посіву), що вказує на високий рівень спеціалізованої лексики, яка правильно адаптована для українського читача.

Однак варто зазначити, що деякі деталі, такі як уточнення про "волонтерів" в аналізі даних, є важливими і потребують уваги при перекладі для точнішого розуміння методики дослідження.

Текст 6: Структура володіння сільськогосподарськими землями

Wem die Agrarflächen in Deutschland gehören

Das Thünen-Institut hat erstmals eine breit gestreute Gemeindestichprobe ausgewertet, die verlässliche Aussagen zur Eigentümerstruktur ermöglichen. Ein Ergebnis: 80 Prozent der Ackerflächen gehören natürlichen Personen.

Es gibt keine Statistiken über Landeigentum in Deutschland. Was auf den ersten Blick überrascht, ist leicht erklärbar: Eigentum ist Privatsache, und die Grundbücher

sind nicht öffentlich einsehbar. Zudem fehlt in den Grundbucheinträgen bis heute ein eindeutiger Identifikator wie die Steuernummer. Namen und Anschriften von Eigentümern können sich im Zeitverlauf ändern. Daher lässt sich das Grundbuch nicht einfach statistisch auswerten.

Das Thünen-Institut für Lebensverhältnisse in ländlichen Räumen hat eine Methode zur statistischen Auswertung von Landeigentum entwickelt, die nun erstmals auf eine breit gestreute Stichprobe von 388 Gemeinden in Deutschland angewendet wurde. Ziel der Untersuchung war es, verlässliche Aussagen über die Eigentumsstrukturen von Landwirtschaftsfläche treffen zu können. Die Landwirtschaftsministerien von Bund und Ländern benötigen solche Informationen. Denn das Grundstückverkehrsgesetz gibt vor, dass landwirtschaftliche Grundstücke nur mit behördlicher Genehmigung verkauft werden dürfen und die Genehmigung versagt werden kann, wenn es sonst zu einer „ungesunden Verteilung von Grund und Boden“ kommt.

Тут мова йде про детальну статистику щодо власності земель, що є досить складним завданням для перекладу через використання юридичних термінів та статистичних виразів. Переклад, зокрема, терміну "Landwirtschaftsfläche" як "сільськогосподарські землі" є точним і зрозумілим для українського читача.

У цьому тексті важливо зберегти точність у передачі статистичних термінів, таких як "Zufallsstichprobe" (випадкова вибірка), "Eigentümerstruktur" (структура власності), а також специфічних понять, як-от "Grundbuch" (земельний кадастр), які можуть бути складними для розуміння без відповідного контексту.

Збереження формулювань типу "публічна власність" або "державна та церкви" є правильним, однак термін "земельний обіг" потребує уточнення для українських реалій, де аналогічне законодавство також існує, але з іншими юридичними нюансами.

Семантичний метод перекладу в обох текстах застосовувався успішно, оскільки перекладачі зберегли точність аграрної термінології, уникаючи при

цьому надмірного буквального перекладу. Важливими елементами є адаптація статистичних термінів та відповідність законодавчій та культурній специфіці. Усі ці аспекти важливі для того, щоб зберегти зміст і точність текстів у процесі перекладу.

3.1.3. Адаптивний метод перекладу

Адаптивний метод перекладу, зокрема в контексті німецькомовного аграрного дискурсу, зводиться до вміння гнучко адаптувати переклад до специфіки культурного контексту та специфічних термінів. Важливо враховувати, що аграрний дискурс часто містить численні технічні, економічні та природничо-наукові терміни, тому успішний переклад вимагає уважного підходу до термінології та здатності відтворити точність без втрати сенсу.

Текст 1:

У першому тексті, що стосується статистики та характеристик німецької тваринницької галузі, важливо точно передавати специфічні дані про виробництво м'яса, яєць та молочних продуктів. Враховуючи важливість цифр та відсоткових співвідношень (наприклад, зниження кількості свиней або відсоток тварин, утримуваних в екологічних умовах), правильний переклад вимагатиме адаптації термінів, таких як "конвенційне тваринництво" і "екологічне господарювання". Переклад цих термінів залежатиме від того, наскільки добре в українській мові передано відповідні синоніми і збережено точність у вигляді числових даних.

Проте у перекладі також відзначається важливість збереження природних, екологічних та економічних відмінностей між системами тваринництва у різних країнах. Наприклад, вживання терміну "екологічне виробництво" в перекладі допомагає краще донести особливості аграрної практики, що відрізняється від традиційного підходу.

Текст 2:

Die endgültige Schätzung der Süßkirschenernte 2024 ergab 29 500 Tonnen, womit die Erntemenge 2 800 Tonnen oder 8,7 % unter dem bereits niedrigen Vorjahreswert lag. Gegenüber dem zehnjährigen Durchschnitt von 34 100 Tonnen verzeichneten die Baumobstbetriebe einen Rückgang um 4 500 Tonnen oder 13,3 %. Ungünstige Witterungsbedingungen im Laufe des Sommers führten dazu, dass die erste vorläufige Ernteschätzung zum Stichtag 10. Juni 2024 (33 800 Tonnen) deutlich unterschritten wurde.

Süßkirschen werden in Deutschland auf einer Fläche von 5 700 Hektar angebaut. Dabei ist Baden-Württemberg mit 2 600 Hektar das bedeutendste Bundesland für den heimischen Süßkirschenanbau. Mit 17 800 Tonnen (+29,6 % zum Vorjahr) wurden dort 60,3 % der gesamten deutschen Süßkirschenernte erzeugt. An zweiter Stelle lag Niedersachsen mit einer Süßkirschenernte von 3 000 Tonnen (-40,6 % zum Vorjahr) auf einer Fläche von 500 Hektar, gefolgt von Rheinland-Pfalz mit einer Ernte von 2 100 Tonnen (-25,9 % zum Vorjahr) auf 700 Hektar.

Sauerkirschenernte bricht um 42,8 % gegenüber Zehnjahresdurchschnitt ein

Im Gegensatz zu den Süßkirschen zeichnete sich eine geringe Sauerkirschenernte bereits früher ab. Die endgültige Schätzung der Sauerkirschenernte 2024 von 7 600 Tonnen wich nur leicht von den vorläufigen Schätzungen im Juni und Juli ab. Ebenfalls bedingt durch ungünstige Witterungsbedingungen, Spätfrost und regional auftretende Wetterereignisse liegt die endgültige Schätzung der Sauerkirschenernte mit 7 600 Tonnen um 200 Tonnen oder 2,8 % unter dem Vorjahreswert. Verglichen mit dem Durchschnitt der vergangenen zehn Jahre (13 300 Tonnen) wird die diesjährige Sauerkirschenernte voraussichtlich um 42,8 % geringer ausfallen.

У другому тексті, який описує статистику урожаю плодів у Німеччині, адаптація перекладу потребує збереження точності в передачі величезної кількості даних, включаючи відсоткові зміни в урожаї та розподіл по регіонах. Важливо адаптувати терміни "пізні заморозки", "погіршення врожаю" та

"негативні погодні умови", щоб зберегти розуміння кліматичних і технічних факторів, що впливають на аграрний сектор.

Переклад числових даних щодо зниження обсягів урожаю (наприклад, "на 21,5 % менше") також потребує ретельного збереження точності для того, щоб передати всі нюанси статистичних вимірів, важливих для аналізу ситуації в аграрній галузі.

Загалом, адаптивний метод перекладу, застосований до цих текстів, повинен зберігати чіткість та точність, не жертвуючи при цьому культурними та термінологічними відмінностями між мовами. Це означає, що перекладач має бути знайомий з аграрною термінологією обох мов і вміти адаптувати її таким чином, щоб зберегти сутність оригіналу, забезпечуючи зрозумілість та точність для читача.

Адаптивний метод перекладу німецькомовного аграрного дискурсу полягає у застосуванні лексичних, граматичних та стилістичних засобів, що найкраще відповідають мовним і культурним особливостям мови перекладу, при цьому зберігається точність і зміст оригіналу. Оскільки аграрний дискурс часто спирається на специфічну термінологію та інформацію, пов'язану з природними ресурсами, сільським господарством і лісовим господарством, важливо враховувати контекст при перекладі.

Аналіз тексту 3

*Die zuletzt deutlich gestiegene Zwangsnutzung des Waldes aufgrund der **Waldschäden** sowie eine erhöhte Auftragslage im Holzmarkt aus dem In- und Ausland – auch bedingt durch den Bauboom in der Corona-Pandemie – führten zu konträren Entwicklungen in der Forst- und **Holzwirtschaft**. So sind der Holzverbrauch und die Preise für Schnittholz stark gestiegen. Die Holzindustrie profitierte beim **Holzexport** von Schnittholz vor allem von Abnehmern in China und den USA, während große Mengen Rohholz überwiegend nach China verschifft wurden: Im Zeitraum zwischen 2015 und 2020 hat sich die Menge der Holzexporte von Rohholz*

mehr als verdreifacht. Im gleichen Zeitraum gingen die Holzimporte um ein Drittel zurück.

*Die forstwirtschaftlichen Anbieter von Rohholz profitieren derzeit dagegen kaum vom wachsenden Holzverbrauch. Die **Rohholzpreise** – gemessen am Index der Erzeugerpreise der Produkte des Holzeinschlags – steigen seit einigen Monaten zwar moderat an, lagen aber im Juni 2021 nach wie vor weit unter dem Niveau des Jahres 2015. Im Jahr 2021 stiegen die Erzeugerpreise für bearbeitetes Holz dagegen überdurchschnittlich. Insbesondere die Preise für Nadel schnittholz erhöhten sich extrem, im Juli 2021 lagen diese 90 % über den Preisen von Januar 2021.*

Оригінал: Текст 3 охоплює важливі питання щодо функцій лісу, які варіюються від екологічних до економічних. Ліс не лише забезпечує сировину для деревообробної промисловості, але й є важливою частиною екосистеми, яка впливає на клімат, водний баланс та інші природні процеси. Зокрема, описано, як зміни клімату, бурі, посуха і шкідники впливають на лісове господарство, а також тенденції на ринку деревини, що відзначають зростання попиту.

Переклад: Переклад на українську мову є точним і адекватно передає зміст оригіналу, зберігаючи специфіку аграрного дискурсу. Застосування термінів, таких як «лісове господарство», «пошкоджена деревина», «короїд», «пиломатеріали» та інші, є правильним і відповідає українській аграрній термінології. Також слід зазначити, що перекладчик використовує контекстуальні варіанти (наприклад, «ліс покриває майже третину території Німеччини», що адаптовано для українського сприйняття), забезпечуючи чіткість та зрозумілість для українського читача.

Аналіз тексту 4

Darüber hinaus sind weitere Indikatoren zu den Veränderungen der Flächennutzung kartographisch aufbereitet dargestellt:

- *Veränderung der Siedlungs- und Verkehrsfläche*
- *Veränderung der Siedlungs- und Verkehrsfläche je EW in einem vierjährigen Zeitraum (gleitender Vierjahresdurchschnitt)*

- *Veränderung der Siedlungsfläche zur Gesamtfläche in einem vierjährigen Zeitraum (gleitender Vierjahresdurchschnitt)*
- *Veränderung der Verkehrsfläche zur Gesamtfläche in einem vierjährigen Zeitraum (gleitender Vierjahresdurchschnitt)*
- *Veränderung der Freiraumfläche je EW in einem vierjährigen Zeitraum (gleitender Vierjahresdurchschnitt)*

Die gegenwärtige Struktur der Flächeninanspruchnahme für Siedlungs- und Verkehrszwecke zeigt zum Stichtag 31.12.2022 folgendes Bild: 14,5 % und damit 5,2 Millionen Hektar der Gesamtfläche Deutschlands wird für Siedlungs- und Verkehrszwecke in Anspruch genommen. Davon entfallen 9,5 % (3,4 Millionen Hektar) auf die Siedlungsfläche (einschließlich Bergbaubetrieb, Tagebau, Grube und Steinbruch) und 5,1 % (1,8 Millionen Hektar) auf die Verkehrsfläche.

Der Anteil der Siedlungs- und Verkehrsfläche lag in den Stadtstaaten Berlin (70,6 %), Hamburg (58,8 %) und Bremen (56,8 %) am höchsten. In den anderen Bundesländern reichte die Spanne des Siedlungs- und Verkehrsflächenanteils von 8,6 % in Mecklenburg-Vorpommern bis 23,8 % in Nordrhein-Westfalen.

Оригінал: Текст 4 надає детальну інформацію про статистику використання земель у Німеччині, зокрема щодо земель, зайнятих сільським господарством, лісами, поселеннями та транспортною інфраструктурою. Описується структура використання земель у різних федеральних землях, а також надаються дані про зміни в землекористуванні за останні роки.

Переклад: Переклад цього тексту точно відтворює всі деталі та статистичні дані, зокрема такі терміни, як «земельна статистика», «площа для сільського господарства», «площа для поселень», «транспортна інфраструктура». Даний переклад також враховує важливість точності у передачі числових даних та статистичних показників, що є суттєвим для аграрного дискурсу.

Текст 5: "WIESBADEN – Die Landwirtinnen und Landwirte in Deutschland bauen für das Erntejahr 2024 auf 1,1 Millionen Hektar Sommergetreide an"

Die Anbaufläche von Sommerweizen wird sich gegenüber dem Vorjahr voraussichtlich von 30 400 Hektar auf voraussichtlich 99 900 Hektar mehr als verdreifachen (+228,5 %). Die Anbaufläche von Sommergerste wird um 41 800 Hektar (+13,0 %) auf 363 200 Hektar steigen. Hafer wird im Erntejahr 2024 voraussichtlich auf einer Fläche von 163 800 Hektar angebaut (+17,6 %), Körnermais auf einer Fläche von 518 700 Hektar (+11,2 %).

Mit einem Anteil von 19 % an den in die Schätzung insgesamt einbezogenen Hauptgetreidearten fällt der Sommergetreideanbau in Deutschland traditionell deutlich geringer aus als der Anbau von Wintergetreide (81 %).

Anbaufläche für Winterraps sinkt um knapp 6 %

Für Winterraps wird in der Erntesaison 2024 eine Fläche von 1,1 Millionen Hektar genutzt (-5,8 % gegenüber dem Vorjahr). Für Silomais beträgt die Anbaufläche voraussichtlich 2,1 Millionen Hektar (+4,9 %). Bei den Hackfrüchten wird für die Zuckerrüben eine Anbaufläche von 421 600 Hektar (+6,5 %) erwartet und von 275 400 Hektar (+4,0 %) für Kartoffeln. Hülsenfrüchte nehmen einen vergleichsweise kleinen Teil der Ackerflächen ein: Die Anbaufläche von Erbsen zur Körnergewinnung steigt 2024 im Vergleich zum Vorjahr um 12,2 % auf 132 300 Hektar, die Anbaufläche von Ackerbohnen steigt um 12,5 % auf 68 400 Hektar.

Оригінал:

Оригінальний текст містить фактичну інформацію про ситуацію на аграрних площах у Німеччині, зокрема площу посівів літніх та озимих зернових культур. Статистичні дані надані з точністю до цифр і відсотків. Текст також містить деталі щодо погодних умов і їхнього впливу на сільське господарство, що вимагає врахування як мовних, так і контекстуальних адаптацій у перекладі.

Переклад:

Переклад українською мовою є досить точним і зберігає основні факти і структуру оригіналу. Однак є кілька аспектів, які вимагають уваги:

1. **"Hektar"** – у перекладі термін залишено незмінним, що є правильним, оскільки це одиниця вимірювання, яка широко використовується в Україні.
2. **"Wintergetreide"** – у перекладі коректно використано термін "озимі зернові культури". Це важливо для збереження технічного значення терміну.
3. **"Witterungsbedingten Schwierigkeiten"** – в оригіналі це вираз досить специфічний і складний для прямого перекладу, однак у перекладі використано точний еквівалент "погодні умови", що є адаптацією, яка відповідає українському контексту.
4. **"Zuwachs"** (збільшення) і **"Verringerung"** (зменшення) – ці терміни перекладені коректно, що є важливим для передачі кількісних змін у сільському господарстві.

Аналіз:

У даному випадку переклад враховує важливість точності статистичних даних і збереження змісту оригіналу. Адаптивний метод дозволяє зберегти всі нюанси аграрної тематики, забезпечуючи правильне використання термінів, які важливі для сільськогосподарського дискурсу. Переклад є функціональним і зрозумілим для української аудиторії, зберігаючи специфічний контекст і терміни.

Текст 6: "Wem die Agrarflächen in Deutschland gehören"

Das Thünen-Institut für Lebensverhältnisse in ländlichen Räumen hat eine Methode zur statistischen Auswertung von Landeigentum entwickelt, die nun erstmals auf eine breit gestreute Stichprobe von 388 Gemeinden in Deutschland angewendet wurde. Ziel der Untersuchung war es, verlässliche Aussagen über die Eigentumsstrukturen von Landwirtschaftsfläche treffen zu können. Die Landwirtschaftsministerien von Bund und Ländern benötigen solche Informationen.

Denn das Grundstückverkehrsgesetz gibt vor, dass landwirtschaftliche Grundstücke nur mit behördlicher Genehmigung verkauft werden dürfen und die Genehmigung versagt werden kann, wenn es sonst zu einer „ungesunden Verteilung von Grund und Boden“ kommt.

*Für die Studie haben elf Bundesländer die Liegenschaftsdaten einer Zufallsstichprobe von Gemeinden zur Verfügung gestellt, die vier Prozent ihrer Landwirtschaftsfläche umfasst. Aus den Eigentümerdaten haben die Wissenschaftler*innen mithilfe von Text-Algorithmen identische Eigentümer und Eigentümerinnen identifiziert und nach Eigentümerarten, Wohnorten und Verteilungsmaßen ausgewertet.*

Hochgerechnet: 2,3 Millionen Menschen in Deutschland besitzen Landwirtschaftsfläche

Оригінал:

Цей текст зосереджується на аналізі структури власності земель у Німеччині. Важливими аспектами є статистичні дані, які стосуються розподілу сільськогосподарських земель серед фізичних осіб та організацій, а також особливості законодавства щодо продажу земель.

Переклад:

Переклад має кілька важливих аспектів:

1. **"Thünen-Institut"** – цей термін перекладений правильно, без змін, оскільки це назва наукової установи, яка не має прямого еквіваленту в Україні.
2. **"Agrarflächen"** – "сільськогосподарські землі" – цей термін є найбільш відповідним в українському контексті.
3. **"Landwirtschaftsflächen gehören natürlichen Personen"** – "сільськогосподарських земель належать фізичним особам" – перекладений без значних змін, але є адаптацією для українського читача.
4. **"Liegenschaftsdaten"** – у перекладі використано термін "дані щодо земельної власності", що є коректним і зрозумілим.

5. "**Marktbeherrschende Stellung**" – цей термін перекладений як "домінуюче становище на ринку", що є точним і відображає юридичний контекст оригіналу.

Аналіз:

У перекладі застосовано адаптацію для збереження точності юридичних термінів і статистичних даних. Оскільки текст стосується досліджень власності та економічних аспектів сільського господарства, адаптація необхідна для того, щоб зберегти зміст, при цьому не змінюючи юридичні та соціально-економічні значення.

Переклад обох текстів успішно передає технічну та спеціалізовану інформацію в рамках аграрного дискурсу. Адаптивний метод перекладу дозволяє зберегти точність даних і поняттєвий контекст, що є важливим для української аудиторії. Природність і точність термінів, а також їх узгодженість з аграрним лексиконом дозволяють зробити переклад не лише зрозумілим, але й корисним для фахівців у галузі сільського господарства.

3.1.4. Ідіоматичний метод перекладу

Ідіоматичний метод перекладу передбачає використання фраз, що характерні для цільової мови, замість дослівного перекладу оригінальних виразів. Цей метод допомагає зберегти природність та адекватність перекладу, особливо коли дослівний переклад може призвести до втрати сенсу або звучати неприродно для носіїв мови. Вибір ідіоматичних виразів забезпечує не лише лексичну точність, але й відповідність культурним і мовним нормам цільової мови.

Текст 1: Оригінал

Оригінал: *"Vom Frühstücksei am Morgen bis zum Wurst- oder Käsebrod am Abend: Die deutsche Landwirtschaft hat mit Tieren und tierischer Erzeugung eine hohe Bedeutung für die Versorgung der Bevölkerung."*

Переклад: "Від ранкового вареного яйця до бутерброда з ковбасою чи сиром увечері: німецьке сільське господарство, пов'язане з тваринами та виробництвом продуктів тваринного походження, відіграє важливу роль у забезпеченні населення."

У першому реченні оригіналу використано стандартну метафору "Vom Frühstücksei am Morgen bis zum Wurst- oder Käsebrod am Abend", що підкреслює широкий спектр вироблених продуктів від ранку до вечора. Переклад на українську мову зберігає ці деталі, зберігаючи природність виразу за допомогою словосполучення "від ранкового вареного яйця до бутерброда з ковбасою чи сиром увечері". Ідіоматичний вираз "від ранкового яйця до вечірнього бутерброда" добре передає задум автора, при цьому звучить природно для українського читача, зберігаючи реалії місцевого життя.

Текст 2: Оригінал

Оригінал: "Die deutschen Baumobstbetriebe haben im Sommer 2024 die zweitniedrigste Kirschenernte der vergangenen zehn Jahre erzielt."

Переклад: "Німецькі підприємства з вирощування кісточкових плодів улітку 2024 року зібрали другий найменший урожай вишень за останні десять років."

У цьому випадку використання терміну "Baumobstbetriebe" (підприємства з вирощування кісточкових плодів) є специфічним для німецької аграрної лексики. Переклад "підприємства з вирощування кісточкових плодів" є точною і адекватною заміною, не втрачаючи жодної важливої інформації. Крім того, вираз "другий найменший урожай" є прямим і зрозумілим для українського читача. Однак для збереження стилістичної точності варто звернути увагу на адаптацію таких термінів і фраз для цільової аудиторії.

Ідіоматичний метод перекладу використовується, щоб зробити текст зрозумілим і природним для цільової аудиторії, зберігаючи при цьому зміст оригіналу. У обох текстах видно, як важливо адаптувати культурно специфічні вирази та технічні терміни так, щоб вони були доступними та зрозумілими для читачів іншої мови. Наприклад, замість дослівного перекладу "Wurst- oder Käsebrötchen" (бутерброд з ковбасою чи сиром), переклад зберігає основну ідею, використовуючи звичні для української мови поняття.

Також важливо зазначити, що метод не завжди вимагає ідіом, але акцент на природність перекладу є ключовим. Використання ідіоматичних виразів дозволяє зберегти емоційну та смислову точність, забезпечуючи читачеві комфорт при сприйнятті тексту.

Ідіоматичний метод перекладу передбачає передачу смислового змісту, при цьому зберігаючи стилістичні та культурні особливості оригінального тексту, використовуючи вирази, близькі за значенням до мовних традицій цільової мови. У цьому методі важливо не лише дослівно перекладати слова, а й передавати загальний сенс, іноді адаптуючи фрази відповідно до культури цільової мови.

Текст 3: Аналіз

*Die zuletzt deutlich gestiegene Zwangsnutzung des Waldes aufgrund der **Waldschäden** sowie eine erhöhte Auftragslage im Holzmarkt aus dem In- und Ausland – auch bedingt durch den Bauboom in der Corona-Pandemie – führten zu konträren Entwicklungen in der Forst- und **Holzwirtschaft**. So sind der Holzverbrauch und die Preise für Schnittholz stark gestiegen. Die Holzindustrie profitierte beim **Holzexport** von Schnittholz vor allem von Abnehmern in China und den USA, während große Mengen Rohholz überwiegend nach China verschifft wurden: Im Zeitraum zwischen 2015 und 2020 hat sich die Menge der Holzexporte von Rohholz mehr als verdreifacht. Im gleichen Zeitraum gingen die Holzimporte um ein Drittel zurück.*

*Die forstwirtschaftlichen Anbieter von Rohholz profitieren derzeit dagegen kaum vom wachsenden Holzverbrauch. Die **Rohholzpreise** – gemessen am Index der Erzeugerpreise der Produkte des Holzeinschlags – steigen seit einigen Monaten zwar moderat an, lagen aber im Juni 2021 nach wie vor weit unter dem Niveau des Jahres 2015. Im Jahr 2021 stiegen die Erzeugerpreise für bearbeitetes Holz dagegen überdurchschnittlich. Insbesondere die Preise für Nadel schnittholz erhöhten sich extrem, im Juli 2021 lagen diese 90 % über den Preisen von Januar 2021.*

У перекладі тексту про ліси та лісове господарство Німеччини виявляється кілька ключових моментів, що можуть бути адаптовані за допомогою ідіоматичного методу перекладу.

Оригінальний текст (німецька версія): "Rohstofflieferant oder Rückzugsort? Wald hat viele Funktionen."

Переклад (українська версія): "Постачальник сировини чи місце відпочинку? Ліс має багато функцій."

Фраза "Rohstofflieferant oder Rückzugsort?" у цьому контексті є яскравим прикладом використання ідіоми для передачі змісту. Оскільки дослівний переклад «постачальник сировини» та «місце відпочинку» звучить природно для українського читача, це дозволяє зберегти основну ідею, при цьому адаптуючи її до реалій української мови.

Оригінальний текст (німецька версія): „Wald bedeckt fast ein Drittel der Fläche Deutschlands.“

Переклад (українська версія): „Ліс покриває майже третину території Німеччини.“

У цьому випадку, переклад «Wald bedeckt...» адаптовано без значних змін, оскільки фраза «покриває територію» є звичною і зрозумілою в українському контексті.

Оригінальний текст (німецька версія): "Die Holzindustrie profitierte beim Holzexport von Schnittholz vor allem von Abnehmern in China und den USA, während große Mengen Rohholz überwiegend nach China verschifft wurden."

Переклад (українська версія): "Експорт деревини приніс користь деревопереробній промисловості, особливо завдяки покупцям з Китаю та США."

Тут ідіоматичний переклад використовує фразу «приніс користь», яка є типовим виразом у контексті економічного виграшу в українській мові. Вона чудово передає сенс без необхідності дослівного перекладу складніших формулювань, що могло б звучати неприродно.

Текст 4: Аналіз

Darüber hinaus sind weitere Indikatoren zu den Veränderungen der Flächennutzung kartographisch aufbereitet dargestellt:

- *Veränderung der Siedlungs- und Verkehrsfläche*
- *Veränderung der Siedlungs- und Verkehrsfläche je EW in einem vierjährigen Zeitraum (gleitender Vierjahresdurchschnitt)*
- *Veränderung der Siedlungsfläche zur Gesamtfläche in einem vierjährigen Zeitraum (gleitender Vierjahresdurchschnitt)*
- *Veränderung der Verkehrsfläche zur Gesamtfläche in einem vierjährigen Zeitraum (gleitender Vierjahresdurchschnitt)*
- *Veränderung der Freiraumfläche je EW in einem vierjährigen Zeitraum (gleitender Vierjahresdurchschnitt)*

Die gegenwärtige Struktur der Flächeninanspruchnahme für Siedlungs- und Verkehrszwecke zeigt zum Stichtag 31.12.2022 folgendes Bild: 14,5 % und damit 5,2 Millionen Hektar der Gesamtfläche Deutschlands wird für Siedlungs- und Verkehrszwecke in Anspruch genommen. Davon entfallen 9,5 % (3,4 Millionen Hektar) auf die Siedlungsfläche (einschließlich Bergbaubetrieb, Tagebau, Grube und Steinbruch) und 5,1 % (1,8 Millionen Hektar) auf die Verkehrsfläche.

Der Anteil der Siedlungs- und Verkehrsfläche lag in den Stadtstaaten Berlin (70,6 %), Hamburg (58,8 %) und Bremen (56,8 %) am höchsten. In den anderen Bundesländern reichte die Spanne des Siedlungs- und Verkehrsflächenanteils von 8,6 % in Mecklenburg-Vorpommern bis 23,8 % in Nordrhein-Westfalen.

Insgesamt umfasst die Gesamtfläche Deutschlands 35,8 Millionen Hektar. Die Fläche für Vegetation bildet mit 83,2 % den höchsten Anteil (29,7 Millionen Hektar). Diese besteht im Wesentlichen aus Flächen für Landwirtschaft mit 50,4 % (18,0 Millionen Hektar) und Waldflächen mit 29,9 % (10,7 Millionen Hektar). Im Gegensatz dazu sind lediglich 2,3 % der bundesdeutschen Fläche mit Gewässern (0,8 Millionen Hektar) bedeckt.

У тексті, що описує Регіональний атлас Німеччини, ідіоматичний переклад також знаходить своє застосування.

Оригінальний текст (німецька версія): "Der von der Herausbergemeinschaft der Statistischen Ämter des Bundes und der Länder bereitgestellte Regionalatlas..."

Переклад (українська версія): "Регіональний атлас, підготовлений Спільнотою статистичних відомств Федерації та земель..."

В даному випадку, переклад «bereitgestellte» як «підготовлений» є точним і вірно передає значення, використовуючи ідіоматичний вираз, що є природним для офіційних перекладів.

Оригінальний текст (німецька версія): "Die gegenwärtige Struktur der Flächeninanspruchnahme für Siedlungs- und Verkehrszwecke zeigt zum Stichtag 31.12.2022 folgendes Bild:"

Переклад (українська версія): "Використання земель станом на 31 грудня 2022 року..."

Тут використовуваний вираз "станом на" є стандартним для офіційних перекладів і є ідіоматичним аналогом оригінального німецького виразу.

Оригінальний текст (німецька версія): "Die Fläche für Vegetation bildet mit 83,2 % den höchsten Anteil..."

Переклад (українська версія): "Найбільшу частку становить територія, зайнята рослинністю..."

Використання «найбільшу частку» в українському перекладі є ідіоматичним варіантом для виразу «den höchsten Anteil», що звучить природно й відповідає стандартам української статистичної лексики.

Аналізуючи переклад обох текстів, можна зазначити, що ідіоматичний метод перекладу дозволяє зберегти не лише зміст оригіналу, але й природність і зрозумілість для цільової аудиторії. Вибір правильних фраз і виразів, які є звичними та поширеними у мові перекладу, сприяє досягненню цілей перекладу — адаптації інформації до культурних і мовних реалій української мови.

Ідіоматичний метод перекладу, заснований на трансформації оригінальних виразів та фраз на їх еквіваленти в мові перекладу, безпосередньо передбачає адаптацію культурних, мовних і соціальних контекстів. Переклад текстів про сільськогосподарську діяльність Німеччини на українську мову, як у випадку з текстами 5 та 6, вимагає врахування специфіки аграрної термінології та стилістичних особливостей.

Приклад 1: Переклад "fluctuations and over-saturation of the soil"

Оригінальний текст зазначає: “ *Überschwemmungen und übermäßiger Feuchtigkeit auf den Ackerflächen.*” У перекладі цей вираз був адаптований як “затоплення та надмірне зволоження ґрунтів”. В українському варіанті використано терміни, знайомі місцевому читачеві (затоплення, зволоження ґрунтів), замість прямого переносу з оригіналу, що дозволяє краще передати суть явища з урахуванням локальних реалій.

Приклад 2: Переклад "Anbaufläche"

У текстах як у німецькому, так і в українському варіанті часто використовується термін "Anbaufläche", що перекладається як "площа посівів". Однак в оригіналі вживається специфічне слово "Anbaufläche für Winterweizen" (площа посівів озимої пшениці). Тут важливо розуміти, що в українському контексті таке формулювання звучить природно й чітко, зберігаючи технічну точність, однак в інтерпретації, наприклад, на французьку мову, цей вираз потребував би більшого пояснення або роз'яснення.

Приклад 3: Структурні зміни у перекладі

Переклад "*Marktbeherrschende Stellung*" як "домінування на ринку" є прикладом застосування ідіоматичного методу для збереження економічної концепції у більш загальному, але відомому для українських читачів виразі. Це дозволяє зберегти смислове значення без втрачених нюансів. Для більш вузьких спеціалістів можливе використання терміну "панівне становище на ринку", що є більш точним у контексті теорії ринку.

Приклад 4: Культурні аспекти у використанні термінів

Важливим аспектом є також культурні відмінності, особливо коли йдеться про концепти, такі як "*Familienbetriebe*" (сімейні господарства). У перекладі ми зустрічаємо вираз "*сімейні господарства*", що є очевидним для українського читача, в той час як у деяких культурах цей термін міг би мати інші конотації. Таким чином, використання загальновідомого терміну дозволяє зберегти точність і зрозумілість.

Ідіоматичний метод перекладу дозволяє зробити тексти більш адаптованими до реалій мови та культури, на яку перекладаються. Приклад цих двох текстів демонструє, як зберігати точність аграрної термінології та водночас адаптувати фрази до лексичного поля мови перекладу, аби інформація була зрозуміла й відповідала реаліям цільової аудиторії.

3.1.5. Комунікативний метод перекладу

Комунікативний метод перекладу, зокрема в контексті перекладу на тему сільського господарства, має на меті передати не лише точний зміст оригіналу, але й зберегти його комунікативну цілісність для цільової аудиторії. Тобто, важливо не тільки правильно перекласти терміни та цифри, а й адаптувати інформацію для культури й мовного середовища, у яке вона потрапляє. Розглянемо два тексти, один з яких стосується сільськогосподарських тварин у

Німеччині, а інший — врожаю фруктів. Проаналізуємо, як саме використано комунікативний підхід у їх перекладі.

Текст 1: Сільське господарство та тваринництво

*Der **Tierbestand** an Nutztieren in Deutschland geht seit Jahren zurück. Beispielsweise sank die Zahl der Schweine von 2010 bis 2020 um rund 5 %. Da gleichzeitig die Anzahl der Betriebe mit Schweinehaltung um 47 % abnahm erhöhte sich der durchschnittliche Schweinebestand je Betrieb deutlich. Die Frage, ob Nutztiere in konventioneller Tierhaltung leben oder in **ökologischer Wirtschaftsweise** gehalten werden, unterscheidet sich stark nach den Tierarten: Bei Ziegen wurden 2020 über 33 Prozent ökologisch gehalten, bei Schafen über 13 Prozent und bei Schweinen nur knapp 1 Prozent.*

*Die tierischen Erzeugnisse umfassen die Produktion von Fleisch (insbesondere von Schweinen, Rindern und Geflügel), Milch, **Fisch**, Eier und Honig. Ein Blick auf die **Schlachtzahlen Deutschlands** zeigt, dass von 2010 bis 2020 die Menge an erzeugtem Geflügelfleisch deutlich gestiegen ist. Die Fleischproduktion im Bereich Schweine- und Rindfleisch ist in etwa auf dem gleichen Niveau geblieben. Die Bedeutung von Schaffleisch ist leicht gestiegen, macht aber 2020 nur einen sehr geringen Teil (0,3 %) an der gesamten Fleischproduktion aus. Ungebrochen hoch ist der Anteil von Schweinefleisch an der Schlachtmenge mit rund 65 Prozent, gefolgt von Geflügelfleisch (21%) und Rindfleisch mit rund 14 Prozent. Bei der **Eierproduktion** stammt der Großteil der in Deutschland produzierten Eier nach wie vor aus Bodenhaltung. Die ökologische Erzeugung von Eiern sowie die Freilandhaltung gewinnen jedoch seit Jahren an Bedeutung. Daten zu **Milch** und Milcherzeugnissen veröffentlicht die Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung (BLE).*

У першому тексті розглядається ситуація з тваринництвом у Німеччині, зокрема зменшення кількості свиней і інших тварин, а також зміни в методах утримання (екологічне виробництво). Переклад цього тексту демонструє

важливість збереження точності статистичних даних, а також актуалізації специфічних термінів для української аудиторії.

Приклад перекладу:

"Die Zahl der Schweine von 2010 bis 2020 um rund 5 %."

"Кількість свиней у період з 2010 до 2020 року скоротилася приблизно на 5%".

Тут чітко передано статистичні дані, і комунікативна мета — інформувати про конкретні зміни в тваринництві — зберігається через точне використання цифр.

Водночас, наявність терміна *"конвенціональне утримання"* у тексті потребує адаптації, оскільки в Україні більш поширене поняття *"традиційне господарювання"*.

Інший приклад:

"Bei Ziegen wurden 2020 über 33 Prozent ökologisch gehalten."

"У 2020 році понад 33% кіз утримувалися екологічно."

Важливою є здатність перекладача адаптувати термінологію, так, щоб український читач правильно зрозумів відмінності в методах виробництва.

Текст 2: Урожай фруктов у Німеччині

Unterdurchschnittliche Birnenernte erwartet

Auch die diesjährige Birnenernte wurde zum Stichtag 20. August 2024 geschätzt. Nach dieser ersten Schätzung wird die erwartete Erntemenge von 36 100 Tonnen voraussichtlich um 2 500 Tonnen und damit 6,5 % geringer ausfallen als im zehnjährigen Durchschnitt der Jahre 2014 bis 2023. Verglichen mit der ebenfalls unterdurchschnittlichen Birnenernte des Vorjahres (37 800 Tonnen) wird für die diesjährige Ernte ein Rückgang von 4,3 % erwartet.

Für Baden-Württemberg, dem bedeutendsten Bundesland für den Birnenanbau, wird eine ertragreiche Birnenernte geschätzt. Hier werden mit 17 200 Tonnen knapp die Hälfte (47,6 %) der deutschen Birnen geerntet und der Vorjahreswert um 3 200 Tonnen oder 22,7 % überschritten. An zweiter Stelle folgt Niedersachsen mit 6 100 Tonnen und einem Rückgang von 13,9 % zum Vorjahr. An dritter Stelle liegt Bayern mit 4 700 Tonnen und einem Zuwachs von 23,0 % zur Erntemenge des Vorjahres.

Methodische Hinweise:

Für die Ernteschätzung der wichtigsten Baumobstarten berichten die Ernte- und Betriebsberichterstatterinnen und -erstatter zu verschiedenen Zeitpunkten über die erwarteten bzw. erzielten Erntemengen und Hektarerträge von Äpfeln, Birnen, Pflaumen/Zwetschen, Mirabellen/Renekloden sowie Süß- und Sauerkirschen. Zwischen den Schätzungen in den Monaten Juni, Juli, August und November kann es etwa aufgrund von Witterungsbedingungen, Krankheiten oder Schädlingen noch zu erheblichen Änderungen kommen.

Die letzte Schätzung der Kirschenernte erfolgt im August, die letzte Schätzung der anderen Baumobstarten im November.

Die Flächenangaben basieren auf der zuletzt 2022 durchgeführten Baumobstanbauerhebung und werden in einzelnen Ländern aktualisiert. Aufgrund der Darstellung gerundeter Werte können Differenzen zwischen der Addition von Einzelwerten und der entsprechenden Summe entstehen.

Другий текст зосереджується на аналізі врожаю вишень, кислих вишень та груш у Німеччині влітку 2024 року. Тут також важливо забезпечити комунікативний зв'язок із читачем через точні відомості про урожайність і погодні умови.

Приклад перекладу:

"Die deutschen Baumobstbetriebe haben im Sommer 2024 die zweitniedrigste Kirschenernte der vergangenen zehn Jahre erzielt."
"Німецькі підприємства з вирощування кісточкових плодів улітку 2024 року зібрали другий найменший урожай вишень за останні десять років."

Тут важливо зберегти точність, оскільки читач очікує отримати чітке розуміння про зміну урожайності. Комунікативний підхід проявляється в точності та ясності передачі цифр та фактів.

Ще один важливий момент — це адаптація статистичних даних. Наприклад, терміни *"Sauerkirschen"* і *"Süßkirschen"* потребують обережності при перекладі, оскільки в українській культурі більш поширено вживати терміни

"кислі вишні" і "солодкі вишні", що відповідає більш широкому розумінню цих фруктів.

Приклад:

"Süßkirschenernte 13,3 % unter Zehnjahresdurchschnitt."

"Урожай сладких вишен на 13,3 % ниже за десятирічний середній рівень."

Це приклад того, як комунікативний метод перекладу забезпечує точність, не втрачаючи зрозумілості для аудиторії. Важливо, щоб цифри та статистика були передані у зрозумілій формі, зберігаючи зв'язок із контекстом.

У обох текстах використано комунікативний метод перекладу, який дозволяє зберігати точність інформації, враховуючи культурні й мовні відмінності між мовами. Особливо важливо, щоб перекладні терміни відповідали тому, як їх сприймає аудиторія, і щоб статистичні дані були подані в такому вигляді, який дозволяє легко зрозуміти їх зміст.

Комунікативний метод перекладу фокусується на тому, щоб передати не лише зміст оригінального тексту, а й його функцію в контексті сприйняття цільовою аудиторією. Цей підхід дозволяє перекладачеві адаптувати текст таким чином, щоб він звучав природно для читача, зберігаючи при цьому основні смислові й емоційні нюанси. Однак, при застосуванні комунікативного методу можуть виникати труднощі, особливо коли мова йде про технічні чи спеціалізовані тексти, де важливе точне відображення фактів і цифр.

Приклад 1: Текст про лісове господарство

Оригінальний текст: "Rohstofflieferant oder Rückzugsort? Wald hat viele Funktionen. Neben dem Holzeinschlag durch die Forstwirtschaft und der Versorgung der Volkswirtschaft mit Holzprodukten und Bioenergie hat er eine große Bedeutung für die dauernde Leistungsfähigkeit des Naturhaushalts, das Klima, den Wasserhaushalt, die Reinhaltung der Luft, die Bodenfruchtbarkeit, das Landschaftsbild, die Agrar- und Infrastruktur und die Erholung der Bevölkerung."

Переклад: "Постачальник сировини чи місце відпочинку? Ліс має багато функцій. Окрім заготівлі деревини для лісового господарства та забезпечення

народного господарства продукцією з деревини та біоенергією, ліс має важливе значення для сталого функціонування природних систем, клімату, водного балансу, очищення повітря, родючості ґрунтів, ландшафтного вигляду, аграрної та інфраструктурної підтримки, а також для відпочинку населення."

У цьому прикладі видно, як комунікативний метод дозволяє адаптувати текст таким чином, щоб він був зрозумілим і природним для українського читача. Перекладач вибрав більш загальнозрозумілі терміни і уникав надмірно складних конструкцій, що могло б завадити сприйняттю тексту. Це дозволяє зберегти точність змісту, але в той же час забезпечити легкість сприйняття.

Приклад 2: Текст про регіональний атлас

Оригінальний текст: "Der von der Herausbergemeinschaft der Statistischen Ämter des Bundes und der Länder bereitgestellte Regionalatlas - liefert zum Thema Flächenstatistik eine bundesweit kleinräumige Ergebnisdarstellung zur 'Flächenerhebung nach Art der tatsächlichen Nutzung'."

Переклад: "Регіональний атлас, підготовлений Спільнотою статистичних відомств Федерації та земель, надає детальну інформацію про 'облік земель за фактичним використанням' на рівні всієї країни."

У цьому випадку, перекладач зберіг точність термінів (наприклад, "спільнота статистичних відомств" для "Herausbergemeinschaft der Statistischen Ämter") і надав легку адаптацію для українського контексту, зберігаючи при цьому стиль оригіналу. Використання фрази "на рівні всієї країни" чітко вказує на масштаби представлених даних, що є важливим для розуміння читачем.

Переклад за допомогою комунікативного методу дозволяє зберегти не лише лексичну точність, але й адаптувати тексти під специфіку цільової аудиторії, враховуючи культурні й мовні відмінності. У таких випадках, як із технічними чи статистичними текстами, важливо підтримувати баланс між точністю передачі фактів і зручністю для читача, що дозволяє зробити інформацію доступною та зрозумілою.

Комунікативний метод перекладу фокусується на досягненні максимальної зрозумілості і ефективності в передачі змісту між мовами, зберігаючи при цьому комунікаційні функції оригіналу. Це означає, що перекладач повинен не лише передавати слова та граматичні структури, а й зберігати настрій, контекст, інтонацію та інші комунікативні особливості оригінального тексту. У цьому контексті важливу роль відіграє адаптація змісту, щоб він був зрозумілим для цільової аудиторії.

Аналіз текстів за допомогою комунікативного методу перекладу

Текст 5:

Die „Winter“-Feldfrüchte wurden bereits im Herbst 2023 ausgesät, die „Sommer“-Feldfrüchte im Frühjahr 2024, die Ernte erfolgt jeweils im Jahr 2024. Die Ergebnisse zum Getreide beziehen sich auf ausgewählte Fruchtarten zur Körnergewinnung. Das Wintergetreide umfasst Winterweizen, Roggen und Wintermenggetreide, Wintergerste und Triticale, nicht enthalten ist Hartweizen. Das Sommergetreide enthält Sommerweizen, Sommergerste, Hafer und Körnermais, nicht enthalten ist unter anderem Sommermenggetreide. Neben den Anbauflächen für ausgewählte Getreidesorten zur Körnergewinnung wurden die Anbauflächen von Silomais, Winterraps sowie ausgewählten Hülsen- und Hackfrüchten geschätzt.

Die Angaben zu den Aussaatflächen für das Erntejahr 2024 beruhen auf den Mitteilungen einer begrenzten Anzahl freiwilliger Ernte- und Betriebsberichterstatter/-innen von Mitte April 2024. Nicht enthalten sind in den Ergebnissen die Stadtstaaten Berlin, Bremen und Hamburg. Die Ergebnisse sind als vorläufige Anbautendenzen zu bewerten. Bis zur Ernte 2024 können auch noch Witterungsereignisse sowie Schädlings- und Krankheitsbefall eine Rolle spielen. Ein vollständigeres Bild wird Anfang August 2024 mit den vorläufigen Ergebnissen der Bodennutzungshaupterhebung zur Verfügung stehen. Die Vorjahresvergleiche beziehen sich auf die Ergebnisse der Bodennutzungshaupterhebung 2023.

В оригінальному тексті йдеться про посіви сільськогосподарських культур у Німеччині на 2024 рік, зокрема літніх та озимих зернових, а також інших

культур. Важливими аспектами цього тексту є точність надання статистичних даних та опис впливу погодних умов на сільськогосподарське виробництво.

Переклад виконано відповідно до стандартів комунікативного методу, забезпечуючи точну передачу числових даних та специфіки земельних ділянок. Однак деякі елементи можуть бути адаптовані для покращення сприйняття тексту українськими читачами:

В оригіналі фраза "Wintergetreide umfasst Winterweizen, Roggen und Wintermenggetreide, Wintergerste und Triticale, nicht enthalten ist Hartweizen" може бути дещо спрощена для кращого розуміння: "Озимі зернові включають озиму пшеницю, жито, озимий ячмінь, тритикале та зернові суміші, але не тверду пшеницю". В цьому випадку важливо врахувати специфіку агрономії та структуру тексту, щоб не втратити ключової інформації.

Складні числові дані було переведено з максимальним збереженням точності, що є важливим для розуміння статистичних результатів.

Текст 6:

Das Thünen-Institut für Lebensverhältnisse in ländlichen Räumen hat eine Methode zur statistischen Auswertung von Landeigentum entwickelt, die nun erstmals auf eine breit gestreute Stichprobe von 388 Gemeinden in Deutschland angewendet wurde. Ziel der Untersuchung war es, verlässliche Aussagen über die Eigentumsstrukturen von Landwirtschaftsfläche treffen zu können. Die Landwirtschaftsministerien von Bund und Ländern benötigen solche Informationen. Denn das Grundstückverkehrsgesetz gibt vor, dass landwirtschaftliche Grundstücke nur mit behördlicher Genehmigung verkauft werden dürfen und die Genehmigung versagt werden kann, wenn es sonst zu einer „ungesunden Verteilung von Grund und Boden“ kommt.

*Für die Studie haben elf Bundesländer die Liegenschaftsdaten einer Zufallsstichprobe von Gemeinden zur Verfügung gestellt, die vier Prozent ihrer Landwirtschaftsfläche umfasst. Aus den Eigentümerdaten haben die Wissenschaftler*innen mithilfe von Text-Algorithmen identische Eigentümer und*

Eigentümerinnen identifiziert und nach Eigentümerarten, Wohnorten und Verteilungsmaßen ausgewertet.

Hochgerechnet: 2,3 Millionen Menschen in Deutschland besitzen Landwirtschaftsfläche

У цьому тексті йдеться про структуру власності сільськогосподарських земель у Німеччині. В оригіналі багато уваги приділено статистиці та аналізу власності земель, а також структурним відмінностям між східними та західними землями. Текст побудовано таким чином, що акцент робиться на структурні відмінності, а також на тому, як законодавство регулює продаж земель.

При перекладі цього тексту особливо важливо зберегти точність і формальність, оскільки йдеться про юридичні та економічні аспекти:

В оригіналі фраза "Das Grundstückverkehrsgesetz gibt vor, dass landwirtschaftliche Grundstücke nur mit behördlicher Genehmigung verkauft werden dürfen" перекладена як "Закон про земельний обіг вимагає, щоб сільськогосподарські землі продавалися лише з дозволу органів влади". Цей підхід є правильним, оскільки він передає важливість правового контексту для розуміння даного питання.

Важливу роль відіграє передача розподілу землеволодіння серед різних категорій власників. Наприклад, "80 Prozent der Landwirtschaftsfläche gehören natürlichen Personen" в перекладі стає "80% сільськогосподарських земель належать фізичним особам". Це допомагає чітко передати суть та акцентує увагу на важливих аспектах розподілу.

Аналіз статистичних даних, як-от розподіл земель за типами власників, є важливим елементом для комунікації і має бути чітким і зрозумілим. Наприклад, "Die Ergebnisse zeigen eine breite Verteilung von Landeigentum in der Bevölkerung" було перекладено як "Результати показують, що земельна власність серед населення досить розподілена". Такий переклад допомагає зберегти інформативний характер оригіналу.

У контексті комунікативного методу перекладу важливо зберегти не лише мовну точність, але й передачу специфічного контексту та належного емоційного відтінку оригіналу. Переклади текстів 5 і 6 демонструють високий рівень точності у передачі статистичних та юридичних даних, водночас зберігаючи стиль і логічну структуру оригінальних текстів.

3.2. Основні методи перекладу німецькомовного аграрного дискурсу

Переклад є складним і багатоаспектним процесом, що включає в себе не лише передавання інформації з однієї мови на іншу, але й врахування культурних, соціальних та професійних контекстів. Аграрний дискурс, особливо німецькомовний, є важливою сферою для перекладу, адже він охоплює не тільки технічні терміни, а й специфічні наукові поняття, які потребують точності та відповідного стилістичного оформлення. У цьому пункті буде розглянуто основні методи перекладу, застосовувані до аграрного дискурсу, а саме наслідувальний, семантичний, адаптивний, ідіоматичний та комунікативний методи перекладу, зокрема на прикладі двох німецькомовних аграрних текстів.

Наслідувальний метод перекладу передбачає максимально точно і буквально відтворення тексту з оригіналу. Цей метод часто застосовується, коли йдеться про переклад технічних або юридичних текстів, де важлива точність і коректність термінів. Для аграрного дискурсу це може включати, наприклад, переклад назв культур або агротехнічних процесів.

У тексті, де описується розподіл земельних площ для різних сільськогосподарських культур в Німеччині, наслідувальний метод дозволяє точно передати інформацію про площі під різні види зернових культур. Наприклад, фраза "*Die Anbaufläche für Winterweizen verringert sich um 8 % gegenüber dem Vorjahr*" у перекладі "Площа посівів озимої пшениці зменшиться на 8 % порівняно з минулим роком" є яскравим прикладом точного відтворення інформації, де важлива точність і коректність цифр.

Семантичний метод перекладу базується на передаванні значення оригінального тексту, при цьому допускаються певні відступи від буквального перекладу. Цей метод корисний для перекладу текстів, де збереження точності термінів є важливим, але дозволяється певна гнучкість в оформленні.

Наприклад, у тексті, що описує володіння сільськогосподарськими землями в Німеччині, фраза "*Das Thünen-Institut hat erstmals eine breit gestreute Gemeindestichprobe ausgewertet*" перекладається як "Інститут Тюніна вперше проаналізував широко розповсюджену вибірку з муніципалітетів", що є прикладом більш вільного перекладу, який передає суть, але дозволяє адаптувати конструкцію до стилістики української мови.

Адаптивний метод перекладу застосовується, коли необхідно врахувати специфіку цільової мови або культури. Цей метод дозволяє змінити деякі елементи оригінального тексту, щоб зробити його більш зрозумілим і природним для читачів цільової мови.

Наприклад, у німецькому аграрному дискурсі можуть використовуватися терміни, що специфічні для певної культури або країни, такі як "Winterraps" (озимий ріпак), що в Україні менш поширено. Перекладаючи такі терміни, можна використовувати більш відомі для українських читачів аналогії або додавати пояснення. У нашому випадку, переклад "Winterraps" як "озимий ріпак" є адаптацією, оскільки цей термін є зрозумілим для української аудиторії.

Ідіоматичний метод перекладу передбачає використання фразеологізмів і сталих виразів, характерних для цільової мови. Цей метод особливо корисний при перекладі текстів, де важлива емоційна або культурна складова.

В аграрному дискурсі цей метод може бути менш поширеним, але все ж застосовується для передавання загального тону або атмосфери, наприклад, в описі труднощів, з якими стикаються сільськогосподарські виробники. У текстах, таких як "*Hohe Niederschläge im Herbst 2023 erschwerten mancherorts die Aussaat des Wintergetreides*", можна використати більш загальне "Високі опади

восени 2023 року ускладнили посіви озимих зернових", що зберігає смислове навантаження, при цьому відсутні специфічні ідіоматичні вирази.

Комунікативний метод перекладу акцентує увагу на передаванні основного змісту і мети оригіналу з максимальною ефективністю для цільової аудиторії. Це найпоширеніший метод для адаптації інформаційних і рекламних текстів, де важлива не буквральність, а ефективна комунікація.

У аграрному дискурсі цей метод може бути застосований, наприклад, у перекладі статистичних даних або рекомендацій для сільськогосподарських виробників. У нашому тексті, де йдеться про зміни в посівних площах, комунікативний метод дозволяє передати точну суть, навіть якщо деякі деталі будуть скорочені або адаптовані під аудиторію, яка не володіє специфічними термінами аграрної тематики.

Кожен з описаних методів перекладу має своє місце в перекладі німецькомовного аграрного дискурсу. Наслідувальний метод дозволяє зберігати точність, семантичний – передавати зміст з певними гнучкостями, адаптивний – враховує особливості цільової мови, ідіоматичний – забезпечує культурну адаптацію, а комунікативний – фокусується на ефективній передачі основної ідеї. Усі ці методи необхідні для забезпечення точного, зрозумілого та ефективного перекладу аграрних текстів, які мають не лише інформативну, але й практичну цінність для читачів.

У процесі дослідження стратегій та методів німецько-українського перекладу німецькомовного аграрного дискурсу ми з'ясували, що цей вид текстів має свої специфічні особливості, які вимагають застосування різноманітних підходів до перекладу. Аграрний дискурс як частина науково-технічного стилю потребує особливої точності в передачі термінів та концептів, а також гнучкості в адаптації мовних одиниць, що використовуються в оригінальному тексті.

Класифікація методів перекладу, яку ми розглянули, дає чітке уявлення про найбільш ефективні стратегії для перекладу текстів аграрної тематики. Це

включає як точні та дослівні методи, так і більш адаптивні підходи, що дозволяють забезпечити читабельність та сприйняття інформації в новій мовній культурі. Кожен метод має свої переваги та обмеження, і їх правильне застосування залежить від типу тексту та конкретних умов перекладу.

Наслідувальний метод перекладу дозволяє зберігати структуру оригінального тексту та його точність, що є важливим для передачі термінів, специфічних понять і технічних аспектів. Він може бути особливо корисним у випадках, коли точність і відповідність оригіналу є пріоритетом. Однак він може бути обмежений через відсутність відповідників у мові перекладу.

Семантичний метод перекладу забезпечує найбільш точну передачу змісту, що є важливим для наукових і технічних текстів. Він дозволяє зберегти специфічність значень термінів та концептів, але іноді потребує додаткових пояснень для коректного сприйняття термінів в іншій мовній культурі.

Адаптивний метод перекладу є важливим для трансформації культурних та мовних реалій, що можуть не мати точних відповідників у мові перекладу. Це особливо актуально для аграрних текстів, що описують практики та умови, специфічні для німецькомовних країн, де адаптація тексту дозволяє зробити його більш зрозумілим для українського читача.

Ідіоматичний метод перекладу використовується для того, щоб зберегти природність мовлення в перекладі. У аграрному дискурсі цей метод дозволяє передати не лише точний зміст, а й особливості стилістики, що характерні для певного регіону або групи фахівців. Це забезпечує більшу емоційну віддачу та зрозумілість для цільової аудиторії.

Комунікативний метод перекладу спрямований на досягнення максимального ефекту від комунікації, де важливо передати не лише точний зміст, а й належним чином адаптовану стилістику та сприйняття інформації в іншій мовній культурі. Це метод є корисним для текстів, які мають на меті передачу інформації широкій аудиторії.

Загалом, для перекладу німецькомовного аграрного дискурсу важливим є використання комбінованих підходів, що включають як точність у передачі наукових термінів, так і гнучкість при адаптації тексту до культурних і мовних особливостей цільової аудиторії. Розуміння специфіки аграрної термінології та стратегій її перекладу є основою успішного і ефективного перекладу таких текстів.

ВИСНОВКИ

Німецькомовний аграрний дискурс, як різновид науково-технічного дискурсу, має свої особливості, що зумовлені специфікою аграрної галузі та її термінологічним багатством. Він виступає важливим інструментом передачі знань і досвіду, пов'язаних із сільським господарством, агрономією, екологією та іншими суміжними науками. Оскільки аграрний дискурс є однією з найважливіших складових сучасного науково-технічного тексту, правильний та точний переклад таких текстів набуває особливої ваги.

Методи перекладу німецькомовного аграрного дискурсу мають свої специфічні особливості, адже вони повинні забезпечити точність передачі інформації, що є основою науково-технічного стилю, а також враховувати мовні, культурні та регіональні відмінності. Наслідувальний метод перекладу вимагає збереження точності термінології, що критично важливо для забезпечення наукової достовірності.

Семантичний метод дозволяє гнучко підходити до перекладу, забезпечуючи зрозумілість тексту для цільової аудиторії. Адаптивний метод допомагає пристосувати текст до умов локальної реальності, що важливо при перекладі специфічних термінів або концепцій, які не мають прямого аналогу в іншій культурі.

Ідіоматичний метод перекладу дає змогу передавати культурні та мовні особливості, що сприяє створенню більш природного тексту для цільової аудиторії. Комунікативний метод, своєю чергою, акцентує увагу на досягненні ефективної комунікації між автором оригіналу та цільовою аудиторією, що є важливим аспектом при перекладі науково-технічних текстів.

Таким чином, процес перекладу німецькомовного аграрного дискурсу є багатограним і складним, вимагає знання як технічних аспектів, так і мовних, культурних особливостей обох мов. Вибір методів перекладу залежить від конкретної ситуації, типу тексту та вимог до точності, адже головною метою є

не лише передача знання, але й забезпечення його доступності та зрозумілості для цільової аудиторії.

У процесі дослідження лінгвістичних характеристик німецькомовного аграрного дискурсу було виявлено ряд його особливостей, які визначають специфіку перекладу таких текстів. Ці характеристики включають морфологічні, лексичні та синтаксичні аспекти, що безпосередньо впливають на способи та методи перекладу аграрного дискурсу.

Морфологічні особливості німецької мови в аграрному дискурсі включають широке використання складних іменних та дієслівних форм, що зумовлює потребу в точному підборі відповідних форм в українській мові. Лексичні характеристики німецькомовного аграрного дискурсу проявляються через багатство термінів і фраз, що стосуються конкретних аспектів агрономії, сільського господарства та екології. У цьому контексті важливим є точне передавання значення термінів та фраз, враховуючи культурні та регіональні відмінності між мовами. Синтаксичні особливості включають складну структуру речень, де домінує пасивна конструкція, що вимагало застосування різних методів перекладу для збереження точності і зрозумілості.

Визначення способів лексико-семантичних, граматичних, лексико-граматичних та стилістичних трансформацій вказує на важливість адаптації оригінального тексту до мовних особливостей української мови. Для перекладу аграрного дискурсу необхідно обирати правильні лексико-семантичні трансформації, які дозволяють передати специфічне значення термінів, а також граматичні трансформації, що забезпечують коректну побудову речень.

Методи перекладу, такі як наслідувальний, семантичний, адаптивний, ідіоматичний та комунікативний, допомагають перекладачам знаходити баланс між точністю та доступністю тексту для цільової аудиторії. Наслідувальний метод зберігає наукову достовірність і точність термінології, семантичний метод дозволяє адаптувати переклад до мовних умов української мови, а адаптивний метод дає можливість враховувати регіональні відмінності. Ідіоматичний метод

дає змогу передавати культурні особливості, а комунікативний метод забезпечує ефективну передачу повідомлення, зберігаючи контекст і значення.

Загалом, дослідження показало, що переклад німецькомовного аграрного дискурсу вимагає комплексного підходу, де кожен етап – від аналізу лінгвістичних характеристик до вибору методів та стратегій перекладу – має вирішальне значення для забезпечення точності і зрозумілості науково-технічних текстів. Перекладач повинен бути не лише фахівцем з мовних аспектів, але й добре орієнтуватися в специфіці аграрної науки для того, щоб успішно виконати переклад, що задовольняє вимоги наукової достовірності та комунікативної ефективності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амеліна С.М. Прагматичні аспекти аграрного перекладу (на матеріалі німецької мови). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/5882/1>
2. Белих О. М. Практика перекладу з німецької мови : методичні рекомендації. Луцьк : П.П. Іванюк, 2014. 95 с.
3. Жукова Л. В., Зайцева М. Ю. Особливості терміносистеми аграрного дискурсу (в аспекті зіставлення української та німецької мов). Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Філологічні науки. 2016. Вип. 245. С. 268–274.
4. Завадько Е. Г. Засади вироблення української термінології *Тези I Міжнародн. наук. конф. (м. Львів, 22–25 вересня 1992)*. Львів, 1992. С. 22–25.
5. Зуєнко Н. О., Добринська Д. М. Лексичні прийоми перекладу термінології рибництва та аквакультури (на матеріалі англійської та німецької мов). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2016, № 20 том 2. С. 130–132.
6. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2002. С. 45–46.
7. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Перекладознавство (німецько-український напрям) : підручник. Київ : «Київський університет», 2008. С. 400–410.
8. Кияк Т.Р. Теорія та практика перекладу. Вінниця: Нова Книга, 2010. 25 с.
9. Клименко, А. Особливості та труднощі перекладу німецьких юридичних договорів. 2024.
10. Коваленко А.Я. Науково-технічний переклад : навчальний посібник для шкіл з поглибленим вивченням англійської мови, профільних класів та

- загальноосвітніх закладів технічного спрямування. 2-е видання, виправ. Тернопіль : Видавництво Карп'юка, 2004. С. 256–284.
11. Колесник Н. М. Мовні засоби експресивності в науковій літературі / Н. М. Колесник / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасної філології та методики викладання іноземних мов у навчальних закладах». Харків: ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2009. 97 с.
12. Колесник, М. .; Предко, О. С. Особливості перекладу німецьких аграрних термінів українською мовою. продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу, 2023, 248.
13. Конончук І. В., Зуєнко Н. О., Москаленко С. А., Дембровська О. Б., Колесник М. Ю. Німецька мова. Практичний курс ні-мецької мови для сільськогосподарських ВНЗ III–IV рівня акредитації. К. : КОМПРИНТ, 2012. 535 с
14. Королік, І. О., Козуб, Л. С.. Прагматичний аспект перекладу аграрних текстів. *Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія: Філологічна*, 2016, 62: 170-172.
15. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. / І. В. Корунець. – Вінниця : «Нова Книга», 2001. – 448с.
16. Кравченко Т. П. Термінологізована лексика у терміносистемі економіки АПК. Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні : 272 Матеріали Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу, м. Миколаїв, 24-26 квітня 2013 р. Миколаїв : МНАУ, 2013. С. 114–117
17. Лощенова І. Ф., Нікішина В. В. Перекладацькі трансформації як ефективний засіб досягнення адекватності перекладу. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя, Філологічні науки*, Книга 3, 2004. С. 102–105.
18. Любченко М. І. Юридична термінологія: поняття, особливості, види : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. [спец.] 12.00.01

- «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень»
Національний університет «Юридична академія України ім. Ярослава
Мудрого», Харків, 2012. 20 с.
19. Ляшук А.М., Мошнягул М.С. Семантичні та етимологічні характеристики запозичених юридичних термінів англійської мови. Актуальні проблеми філології та перекладознавства. 2016. № 10. С. 129–134.
20. Марченко Т. А. Лексико-семантичні та словотвірні особливості назв городніх культур української мови : автореф. дис. канд. філ. наук : 10.02.01. К. : Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, 2008. 24 с
21. Метьюлкіна, М. М. Формування англомовної компетенції у фаховому писемному спілкуванні майбутніх логістів [Текст] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02; наук. кер. П. О. Бех; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2009. – 274 с.
22. Науменко Л. П., Гордєєва, А. Й. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську. *Practical Course of Translation from English into Ukrainian: навчальний посібник*. Вінниця: Нова Книга, 2011. 138 с
23. Нікіфорова С.М. Особливості юридичної термінології в англійській мові. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. 2012. С. 173–179.
24. Рябінська А. А. Лексична стилістика науково-технічних текстів і її відтворення в перекладах (на матеріалі німецькомовних інструкцій до сільськогосподарської техніки) : автореф. дип. роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»: спец. 035 «Філологія» / А. А. Рябінська , ЧНУ ім. Петра Могили. - Миколаїв, 2020. - 12 с.
25. Селіванова О. О. Світ свідомості в мові. *Монографічне видання*. Черкаси: Ю. Чабаненко, 2012. 488 с.
26. Семенюк Ю. А. Основи теорії мовної комунікації. К : інЮра, 2009. 276 с.
27. Сидорук, Г. І., Блажанова, О. І. Особливості перекладу стилістичних засобів іншомовних аграрних текстів. *Науковий вісник Національного*

- університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Філологічні науки, 2014, 206: 136-142.
28. Сидорук Г.І., Шаблій В.С. Проблеми та способи перекладу аграрної термінології з англійської на українську мову (на прикладі науково-технічного дискурсу) / Г.І. Сидорук, В.С. Шаблій / Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Філологічні науки. К. Міленіум, 2018. 283-289 с.
29. Шумило І., Сніца Т. Особливості перекладу юридичних текстів. *Філологічний дискурс : збірник наук. праць*. 2016. Вип. 4. С. 266–272.
30. Berry R. Terminology in English Language Teaching: Nature and Use Linguistic Insights: Studies in Language and Communication. Peter Lang AG, 2010. V. 93. P. 175–250.
31. Funk H., Ohm U. Handreichung Fachsprache in der Berufsausbildung. Bonn, 1991. S. 236.
32. Naturland Richtlinien Erzeugung, Naturland – Verband für ökologischen Landbau e. V. Kleinhaderner Weg 1, 82166 Gräfelfing, Germany: – 2015. – 49с.
33. STIHL FS 120_200_250_Gebrauchsanleitung. S. 48.
34. STIHL FS 120_200_250_Інструкція з експлуатації. 52 с.
35. Feldfrüchte und Grünland URL: <https://www.destatis.de/DE/Themen/Branchen-Unternehmen/Landwirtschaft-Forstwirtschaft-Fischerei/Feldfruechte-Gruenland/inhalt.html>
36. Landwirtschaftliche Betriebe insgesamt und Betriebe mit ökologischem Landbau nach Bundesländern URL : <https://www.destatis.de/DE/Themen/Branchen-Unternehmen/Landwirtschaft-Forstwirtschaft-Fischerei/Landwirtschaftliche-Betriebe/Tabellen/oekologischer-landbau-bundeslaender.html>
37. Obst, Gemüse und Gartenbau URL: <https://www.destatis.de/DE/Themen/Branchen->

[Unternehmen/Landwirtschaft-Forstwirtschaft-Fischerei/Obst-Gemuese-Gartenbau/ inhalt.html](#)

38. Tiere und tierische Erzeugung URL :

<https://www.destatis.de/DE/Themen/Branchen-Unternehmen/Landwirtschaft-Forstwirtschaft-Fischerei/Tiere-Tierische-Erzeugung/ inhalt.html>

39. Wald und Holz URL: [https://www.destatis.de/DE/Themen/Branchen-](https://www.destatis.de/DE/Themen/Branchen-Unternehmen/Landwirtschaft-Forstwirtschaft-Fischerei/Wald-Holz/ inhalt.html)

[Unternehmen/Landwirtschaft-Forstwirtschaft-Fischerei/Wald-Holz/ inhalt.html](#)

40. Wem die Agrarflächen in Deutschland gehören URL :

<https://www.thuenen.de/de/newsroom/presse/aktuelle-pressemitteilungen/detailansicht/wem-die-agrarflaechen-in-deutschland-gehoeren>

ДОДАТКИ

Текст 1

Vom Frühstücksei am Morgen bis zum Wurst- oder Käsebrot am Abend: Die deutsche Landwirtschaft hat mit Tieren und tierischer Erzeugung eine hohe Bedeutung für die Versorgung der Bevölkerung. Gleichzeitig steigt das gesellschaftliche und politische Interesse an Tierhaltung und Tierwohl. Der **Tierbestand** an Nutztieren in Deutschland geht seit Jahren zurück. Beispielsweise sank die Zahl der Schweine von 2010 bis 2020 um rund 5 %. Da gleichzeitig die Anzahl der Betriebe mit Schweinehaltung um 47 % abnahm erhöhte sich der durchschnittliche Schweinebestand je Betrieb deutlich. Die Frage, ob Nutztiere in konventioneller Tierhaltung leben oder in **ökologischer Wirtschaftsweise** gehalten werden, unterscheidet sich stark nach den Tierarten: Bei Ziegen wurden 2020 über 33 Prozent ökologisch gehalten, bei Schafen über 13 Prozent und bei Schweinen nur knapp 1 Prozent.

Die tierischen Erzeugnisse umfassen die Produktion von Fleisch (insbesondere von Schweinen, Rindern und Geflügel), Milch, Fisch, Eier und Honig. Ein Blick auf die **Schlachtzahlen Deutschlands** zeigt, dass von 2010 bis 2020 die Menge an erzeugtem Geflügelfleisch deutlich gestiegen ist. Die Fleischproduktion im Bereich Schweine- und Rindfleisch ist in etwa auf dem gleichen Niveau geblieben. Die Bedeutung von Schaffleisch ist leicht gestiegen, macht aber 2020 nur einen sehr geringen Teil (0,3 %) an der gesamten Fleischproduktion aus. Ungebrochen hoch ist der Anteil von Schweinefleisch an der Schlachtmenge mit rund 65 Prozent, gefolgt von Geflügelfleisch (21%) und Rindfleisch mit rund 14 Prozent. Bei der **Eierproduktion** stammt der Großteil der in Deutschland produzierten Eier nach wie vor aus Bodenhaltung. Die ökologische Erzeugung von Eiern sowie die Freilandhaltung gewinnen jedoch seit Jahren an Bedeutung. Daten zu **Milch** und Milcherzeugnissen veröffentlicht die Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung (BLE).

Текст 1. Переклад

Від ранкового вареного яйця до бутерброда з ковбасою чи сиром увечері: німецьке сільське господарство, пов'язане з тваринами та виробництвом продуктів тваринного походження, відіграє важливу роль у забезпеченні населення. Водночас зростає суспільний та політичний інтерес до питань утримання тварин і благополуччя тварин.

Кількість сільськогосподарських тварин у Німеччині з роками зменшується. Наприклад, кількість свиней у період з 2010 до 2020 року скоротилася приблизно на 5%. У той же час кількість підприємств, які займаються свинарством, зменшилася на 47%, що значно збільшило середню кількість свиней на одне господарство. Питання про те, чи утримуються сільськогосподарські тварини в умовах традиційного господарювання чи в рамках екологічного виробництва, суттєво відрізняється залежно від виду тварин. Наприклад, у 2020 році понад 33% кіз утримувалися екологічно, для овець цей показник становив понад 13%, а для свиней – лише близько 1%.

Продукція тваринного походження охоплює виробництво м'яса (переважно свинини, яловичини та м'яса птиці), молока, риби, яєць і меду.

Аналізуючи дані про кількість забою в Німеччині, можна побачити, що з 2010 до 2020 року обсяги виробництва м'яса птиці значно зросли. Виробництво свинини та яловичини залишалось приблизно на тому ж рівні. Значення м'яса овець трохи зросло, але в 2020 році воно все ще становило лише незначну частку (0,3%) від загального обсягу виробництва м'яса. Незмінно високою залишається частка свинини, яка становить близько 65% від загальної кількості забитих тварин, за нею йде м'ясо птиці (21%) та яловичина (приблизно 14%).

Щодо виробництва яєць, більша частина яєць у Німеччині, як і раніше, надходить із пташників з утриманням на підлозі. Однак екологічне виробництво яєць та їхнє виробництво у вільному вигулі з кожним роком набувають більшого значення. Дані про молоко та молочні продукти публікує Федеральне відомство сільського господарства та продовольства (BLE).

ТЕКСТ 2

WIESBADEN – Die deutschen Baumobstbetriebe haben im Sommer 2024 die zweitniedrigste Kirschenernte der vergangenen zehn Jahre erzielt. Wie das Statistische Bundesamt (Destatis) nach letzten Schätzungen zum Stichtag 20. August 2024 mitteilt, wurden insgesamt 37 100 Tonnen Kirschen geerntet. Gegenüber dem zehnjährigen Durchschnitt der Jahre 2014 bis 2023 von 47 300 Tonnen fiel die Kirschenernte 2024 auf einer rückläufigen Anbaufläche von 7 000 Hektar (-4,7 % zum Zehnjahresdurchschnitt) um 21,5 % geringer aus. Nur 2017 (24 800 Tonnen) war die Ernte in den vergangenen zehn Jahren noch niedriger. Verglichen mit der schon im Vorjahr unterdurchschnittlichen Erntemenge von 40 200 Tonnen wurden etwa 3 000 Tonnen oder 7,5 % weniger Kirschen erzeugt. Regional weisen die diesjährigen Ernteschätzungen erhebliche Unterschiede auf. Während die Erwartungen in den meisten Bundesländern deutlich unter dem Niveau der vergangenen Jahre lagen, erzielten die Baumobstbetriebe in Baden-Württemberg entgegen dem Bundestrend insbesondere bei Sauerkirschen 2024 Spitzenerträge. Durch Spätfröste während der Blütezeit und das regenreiche Frühjahr kam es vor allem in den östlichen Bundesländern zu erheblichen Schäden in den Obstanlagen.

Süßkirschenernte 13,3 % unter Zehnjahresdurchschnitt

Die endgültige Schätzung der Süßkirschenernte 2024 ergab 29 500 Tonnen, womit die Erntemenge 2 800 Tonnen oder 8,7 % unter dem bereits niedrigen Vorjahreswert lag. Gegenüber dem zehnjährigen Durchschnitt von 34 100 Tonnen verzeichneten die Baumobstbetriebe einen Rückgang um 4 500 Tonnen oder 13,3 %. Ungünstige Witterungsbedingungen im Laufe des Sommers führten dazu, dass die erste vorläufige Ernteschätzung zum Stichtag 10. Juni 2024 (33 800 Tonnen) deutlich unterschritten wurde.

Süßkirschen werden in Deutschland auf einer Fläche von 5 700 Hektar angebaut. Dabei ist Baden-Württemberg mit 2 600 Hektar das bedeutendste Bundesland für den heimischen Süßkirschenanbau. Mit 17 800 Tonnen (+29,6 % zum Vorjahr) wurden

dort 60,3 % der gesamten deutschen Süßkirschenernte erzeugt. An zweiter Stelle lag Niedersachsen mit einer Süßkirschenernte von 3 000 Tonnen (-40,6 % zum Vorjahr) auf einer Fläche von 500 Hektar, gefolgt von Rheinland-Pfalz mit einer Ernte von 2 100 Tonnen (-25,9 % zum Vorjahr) auf 700 Hektar.

Sauerkirschenernte bricht um 42,8 % gegenüber Zehnjahresdurchschnitt ein

Im Gegensatz zu den Süßkirschen zeichnete sich eine geringe Sauerkirschenernte bereits früher ab. Die endgültige Schätzung der Sauerkirschenernte 2024 von 7 600 Tonnen wich nur leicht von den vorläufigen Schätzungen im Juni und Juli ab. Ebenfalls bedingt durch ungünstige Witterungsbedingungen, Spätfrost und regional auftretende Wetterereignisse liegt die endgültige Schätzung der Sauerkirschenernte mit 7 600 Tonnen um 200 Tonnen oder 2,8 % unter dem Vorjahreswert. Verglichen mit dem Durchschnitt der vergangenen zehn Jahre (13 300 Tonnen) wird die diesjährige Sauerkirschenernte voraussichtlich um 42,8 % geringer ausfallen.

Das Bundesland mit der größten Anbaufläche für Sauerkirschen ist Rheinland-Pfalz (460 Hektar), gefolgt von Sachsen (330 Hektar) und Baden-Württemberg (240 Hektar). Durch lokale Wetterereignisse sowie eine unterschiedliche technische Ausstattung der Obstbaubetriebe (zum Beispiel hinsichtlich der Nutzung von Schutzabdeckungen) zeigen die Ernteergebnisse auch im Sauerkirschenanbau erhebliche regionale Unterschiede. Für Baden-Württemberg wird eine Erntemenge von 3 900 Tonnen (+344,0 % zum Vorjahr) erwartet, gefolgt von Rheinland-Pfalz mit 1 900 Tonnen (-9,7 %) und Thüringen mit 700 Tonnen (-56,6 %) von 160 Hektar.

Unterdurchschnittliche Birnenernte erwartet

Auch die diesjährige Birnenernte wurde zum Stichtag 20. August 2024 geschätzt. Nach dieser ersten Schätzung wird die erwartete Erntemenge von 36 100 Tonnen voraussichtlich um 2 500 Tonnen und damit 6,5 % geringer ausfallen als im zehnjährigen Durchschnitt der Jahre 2014 bis 2023. Verglichen mit der ebenfalls unterdurchschnittlichen Birnenernte des Vorjahres (37 800 Tonnen) wird für die diesjährige Ernte ein Rückgang von 4,3 % erwartet.

Für Baden-Württemberg, dem bedeutendsten Bundesland für den Birnenanbau, wird eine ertragreiche Birnenernte geschätzt. Hier werden mit 17 200 Tonnen knapp die Hälfte (47,6 %) der deutschen Birnen geerntet und der Vorjahreswert um 3 200 Tonnen oder 22,7 % überschritten. An zweiter Stelle folgt Niedersachsen mit 6 100 Tonnen und einem Rückgang von 13,9 % zum Vorjahr. An dritter Stelle liegt Bayern mit 4 700 Tonnen und einem Zuwachs von 23,0 % zur Erntemenge des Vorjahrs.

Methodische Hinweise:

Für die Ernteschätzung der wichtigsten Baumobstarten berichten die Ernte- und Betriebsberichterstatte(r)innen und -erstatte(r) zu verschiedenen Zeitpunkten über die erwarteten bzw. erzielten Erntemengen und Hektarerträge von Äpfeln, Birnen, Pflaumen/Zwetschen, Mirabellen/Renekloden sowie Süß- und Sauerkirschen. Zwischen den Schätzungen in den Monaten Juni, Juli, August und November kann es etwa aufgrund von Witterungsbedingungen, Krankheiten oder Schädlingen noch zu erheblichen Änderungen kommen.

Die letzte Schätzung der Kirschenernte erfolgt im August, die letzte Schätzung der anderen Baumobstarten im November.

Die Flächenangaben basieren auf der zuletzt 2022 durchgeführten Baumobstanbauerhebung und werden in einzelnen Ländern aktualisiert. Aufgrund der Darstellung gerundeter Werte können Differenzen zwischen der Addition von Einzelwerten und der entsprechenden Summe entstehen.

Текст 2. Переклад

ВІСБАДЕН – Німецькі підприємства з вирощування кісточкових плодів улітку 2024 року зібрали другий найменший урожай вишень за останні десять років. Як повідомляє Федеральне статистичне управління Німеччини (Destatis) за останніми оцінками станом на 20 серпня 2024 року, загальний урожай вишень склав 37 100 тонн. У порівнянні з десятирічним середнім показником 2014–2023 років, що становить 47 300 тонн, урожай 2024 року на скороченій площі

вирощування 7 000 гектарів (-4,7 % від десятирічного середнього показника) був на 21,5 % меншим. Лише у 2017 році (24 800 тонн) урожай за останнє десятиріччя був ще меншим. У порівнянні з уже нижчим за середній рівень урожаєм попереднього року (40 200 тонн) було зібрано на 3 000 тонн або 7,5 % менше вишень.

Регіональні оцінки урожаю цього року демонструють значні відмінності. У той час як у більшості федеральних земель очікування значно нижчі за рівень минулих років, підприємства Баден-Вюртемберга, всупереч загальнонаціональній тенденції, досягли високих врожаїв, особливо кислих вишень. Пізні заморозки під час цвітіння та дощова весна завдали значної шкоди фруктовим насадженням, особливо у східних федеральних землях.

Урожай солодких вишень на 13,3 % нижчий за десятирічний середній рівень

Остаточна оцінка урожаю солодких вишень у 2024 році становить 29 500 тонн, що на 2 800 тонн або 8,7 % менше, ніж уже низький показник попереднього року. У порівнянні з десятирічним середнім значенням у 34 100 тонн було зафіксовано зниження на 4 500 тонн або 13,3 %. Негативні погодні умови влітку призвели до того, що перша попередня оцінка станом на 10 червня 2024 року (33 800 тонн) виявилася суттєво перевищеною.

Солодкі вишні в Німеччині вирощуються на площі 5 700 гектарів. При цьому найбільшим регіоном для вирощування солодких вишень є Баден-Вюртемберг із площею 2 600 гектарів. Тут було вироблено 17 800 тонн (+29,6 % до минулого року), що становить 60,3 % загальнонімецького урожаю солодких вишень. Друге місце посідає Нижня Саксонія з урожаєм 3 000 тонн (-40,6 % до минулого року) на площі 500 гектарів, за нею йде Рейнланд-Пфальц із 2 100 тоннами (-25,9 %) на 700 гектарах.

Урожай кислих вишень знизився на 42,8 % порівняно з десятирічним середнім рівнем

На відміну від солодких вишень, низький урожай кислих вишень передбачався заздалегідь. Остаточна оцінка урожаю кислих вишень 2024 року становить 7 600

тонн, що лише трохи відрізняється від попередніх оцінок червня та липня. Через несприятливі погодні умови, пізні заморозки та локальні погодні явища, остаточна оцінка урожаю кислих вишень становить 7 600 тонн, що на 200 тонн або 2,8 % менше, ніж попереднього року. У порівнянні з середнім показником останніх десяти років (13 300 тонн) цьогорічний урожай кислих вишень очікується на 42,8 % нижчим.

Рейнланд-Пфальц є провідною федеральною землею за площею вирощування кислих вишень (460 гектарів), за нею йдуть Саксонія (330 гектарів) і Баден-Вюртемберг (240 гектарів). Урожай кислих вишень показує суттєві регіональні відмінності через локальні погодні явища та різний рівень технічного оснащення господарств (наприклад, використання захисних покриттів). У Баден-Вюртемберзі очікується врожай 3 900 тонн (+344,0 % до минулого року), за ним ідуть Рейнланд-Пфальц із 1 900 тоннами (-9,7 %) та Тюрингія з 700 тоннами (-56,6 %) на 160 гектарах.

Очікується нижчий за середній урожай груш

Урожай груш цього року, станом на 20 серпня 2024 року, також був оцінений. За цією першою оцінкою, очікується, що врожай складе 36 100 тонн, що на 2 500 тонн або 6,5 % менше, ніж десятирічний середній показник 2014–2023 років. Порівняно з нижчим за середній урожай минулого року (37 800 тонн) прогнозується зниження на 4,3 %.

У Баден-Вюртемберзі, найбільш важливій федеральній землі для вирощування груш, прогнозується високий урожай. Очікується, що тут буде зібрано 17 200 тонн, що становить майже половину (47,6 %) всіх груш у Німеччині, із перевищенням минулорічного показника на 3 200 тонн або 22,7 %. Друге місце посідає Нижня Саксонія з урожаєм 6 100 тонн (-13,9 % до минулого року), а третє – Баварія з 4 700 тоннами (+23,0 % до попереднього року).

Методичні примітки

Для оцінки врожаю основних видів кісточкових плодів збирачі даних надають звіти на різних етапах про очікувані або фактичні врожаї та продуктивність з

гектара для яблук, груш, слив, аличі, а також солодких і кислих вишень. Оцінки в червні, липні, серпні та листопаді можуть значно змінюватися через погодні умови, хвороби або шкідників.

Остаточна оцінка урожаю вишень проводиться в серпні, тоді як для інших кісточкових плодів – у листопаді. Дані про площі вирощування базуються на останньому обстеженні 2022 року та оновлюються в окремих федеральних землях. Через округлення даних можуть виникати розбіжності між підсумками окремих показників і загальною сумою.

Текст 3

Rohstofflieferant oder Rückzugsort? **Wald** hat viele Funktionen. Neben dem Holzeinschlag durch die Forstwirtschaft und der Versorgung der Volkswirtschaft mit Holzprodukten und Bioenergie hat er eine große Bedeutung für die dauernde Leistungsfähigkeit des Naturhaushalts, das Klima, den Wasserhaushalt, die Reinhaltung der Luft, die Bodenfruchtbarkeit, das Landschaftsbild, die Agrar- und Infrastruktur und die Erholung der Bevölkerung. Wald bedeckt fast ein Drittel der Fläche Deutschlands. Unser [Flächenatlas](#) zeigt, wo es besonders walddreich ist. Knapp die Hälfte der Waldflächen befindet sich im [Privatbesitz](#). Knapp 30 % der deutschen Bodenfläche ist [bewaldet](#). **Forstwirtschaft** und **Holzproduktion** sind stark vom Klima beeinflusst. Während vor 2018 vereinzelte Sturmereignisse (etwa Kyrill im Jahr 2007 oder Niklas im Jahr 2015) zu großen [Schadholzmengen](#) führten, sind in den letzten Jahren in erster Linie Trockenheit und Insekten die finale Einschlagsursache. Insbesondere Nadelbäume leiden unter dem Befall des Borkenkäfers, allen voran die Fichten.

Die zuletzt deutlich gestiegene Zwangsnutzung des Waldes aufgrund der **Waldschäden** sowie eine erhöhte Auftragslage im Holzmarkt aus dem In- und Ausland – auch bedingt durch den Bauboom in der Corona-Pandemie – führten zu

konträren Entwicklungen in der Forst- und **Holzwirtschaft**. So sind der Holzverbrauch und die Preise für Schnittholz stark gestiegen. Die Holzindustrie profitierte beim **Holzexport** von Schnittholz vor allem von Abnehmern in China und den USA, während große Mengen Rohholz überwiegend nach China verschifft wurden: Im Zeitraum zwischen 2015 und 2020 hat sich die Menge der Holzexporte von Rohholz mehr als verdreifacht. Im gleichen Zeitraum gingen die Holzimporte um ein Drittel zurück.

Die forstwirtschaftlichen Anbieter von Rohholz profitieren derzeit dagegen kaum vom wachsenden Holzverbrauch. Die **Rohholzpreise** – gemessen am Index der Erzeugerpreise der Produkte des Holzeinschlags – steigen seit einigen Monaten zwar moderat an, lagen aber im Juni 2021 nach wie vor weit unter dem Niveau des Jahres 2015. Im Jahr 2021 stiegen die Erzeugerpreise für bearbeitetes Holz dagegen überdurchschnittlich. Insbesondere die Preise für Nadelschnittholz erhöhten sich extrem, im Juli 2021 lagen diese 90 % über den Preisen von Januar 2021.

Текст 3. Переклад

Постачальник сировини чи місце відпочинку? Ліс має багато функцій.

Окрім заготівлі деревини для лісового господарства та забезпечення народного господарства продукцією з деревини та біоенергією, ліс має важливе значення для сталого функціонування природних систем, клімату, водного балансу, очищення повітря, родючості ґрунтів, ландшафтного вигляду, аграрної та інфраструктурної підтримки, а також для відпочинку населення.

Ліс покриває майже третину території Німеччини. Наш атлас площ показує, де є найбільш лісисті регіони. Майже половина лісових площ перебуває у приватній власності. Загалом близько 30 % площі країни є вкритими лісами. Лісове господарство та виробництво деревини значною мірою залежать від клімату. Якщо до 2018 року головною причиною значних обсягів пошкодженої деревини були окремі бурі (наприклад, "Кирило" у 2007 році чи "Ніклас" у 2015 році), то в

останні роки ключовими факторами стали посуха та комахи. Зокрема, хвойні дерева сильно страждають від зараження короїдом, особливо ялини.

Останнім часом різко зросло примусове використання лісів через їхні пошкодження, а також збільшився попит на ринку деревини як у Німеччині, так і за кордоном. Цьому сприяли, зокрема, будівельний бум під час пандемії COVID-19. Це призвело до суперечливих тенденцій у лісовому та деревообробному секторах. Споживання деревини та ціни на пиломатеріали значно зросли. Експорт деревини приніс користь деревопереробній промисловості, особливо завдяки покупцям з Китаю та США. Великі обсяги необробленої деревини переважно експортувалися до Китаю. У період з 2015 по 2020 рік обсяг експорту необробленої деревини зріс більш ніж утричі, тоді як імпорт деревини знизився на третину.

Однак постачальники необробленої деревини з лісового господарства наразі майже не отримують вигоди від зростання споживання деревини. Ціни на необроблену деревину, виміряні за індексом виробничих цін на продукцію лісозаготівлі, хоча й зростають помірно протягом останніх місяців, у червні 2021 року все ще були значно нижчими, ніж у 2015 році. Натомість у 2021 році виробничі ціни на оброблену деревину зросли вище середнього рівня. Особливо різко підвищилися ціни на пиломатеріали з хвойних порід: у липні 2021 року вони були на 90 % вищими, ніж у січні того ж року.

Текст 4

Der von der Herausgebergemeinschaft der Statistischen Ämter des Bundes und der Länder bereitgestellte **Regionalatlas** - liefert zum Thema Flächenstatistik eine bundesweit kleinräumige Ergebnisdarstellung zur "Flächenerhebung nach Art der tatsächlichen Nutzung". Er bildet unter anderem die Gemeindeebene ab. Im Regionalatlas können Sie sich beispielsweise für alle Gemeinden in Deutschland ausführliche Informationen über die Hauptkategorien der amtlichen Flächenstatistik anzeigen

lassen. Darstellungen mit Bezug auf die Kreisebene sowie auf höhere Verwaltungsebenen finden sich ebenfalls im Regionalatlas. Im Einzelnen sind dies thematische Karten zu den jeweiligen Flächenanteilen der Landwirtschaft, des Waldes, der Siedlung, des Verkehrs, der Siedlungs- und Verkehrsfläche, der Sport-, Freizeit- und Erholungsfläche. Zudem sind die Siedlungsdichte (Siedlungs- und Verkehrsfläche je Einwohnerin/Einwohner (EW)) und die Freiraumfläche je EW abgebildet.

Diese Karten sind im [Regionalatlas](#) unter der folgenden Rubrik zu finden:

- Themen > Gebiet und Fläche > Flächennutzung nach ALKIS (Amtliches Liegenschaftskataster Informationssystem)

Darüber hinaus sind weitere Indikatoren zu den Veränderungen der Flächennutzung kartographisch aufbereitet dargestellt:

- Veränderung der Siedlungs- und Verkehrsfläche
- Veränderung der Siedlungs- und Verkehrsfläche je EW in einem vierjährigen Zeitraum (gleitender Vierjahresdurchschnitt)
- Veränderung der Siedlungsfläche zur Gesamtfläche in einem vierjährigen Zeitraum (gleitender Vierjahresdurchschnitt)
- Veränderung der Verkehrsfläche zur Gesamtfläche in einem vierjährigen Zeitraum (gleitender Vierjahresdurchschnitt)
- Veränderung der Freiraumfläche je EW in einem vierjährigen Zeitraum (gleitender Vierjahresdurchschnitt)

Die gegenwärtige Struktur der Flächeninanspruchnahme für Siedlungs- und Verkehrszwecke zeigt zum Stichtag 31.12.2022 folgendes Bild: 14,5 % und damit 5,2 Millionen Hektar der Gesamtfläche Deutschlands wird für Siedlungs- und Verkehrszwecke in Anspruch genommen. Davon entfallen 9,5 % (3,4 Millionen Hektar) auf die Siedlungsfläche (einschließlich Bergbaubetrieb, Tagebau, Grube und Steinbruch) und 5,1 % (1,8 Millionen Hektar) auf die Verkehrsfläche.

Der Anteil der Siedlungs- und Verkehrsfläche lag in den Stadtstaaten Berlin (70,6 %), Hamburg (58,8 %) und Bremen (56,8 %) am höchsten. In den anderen Bundesländern

reichte die Spanne des Siedlungs- und Verkehrsflächenanteils von 8,6 % in Mecklenburg-Vorpommern bis 23,8 % in Nordrhein-Westfalen.

Insgesamt umfasst die Gesamtfläche Deutschlands 35,8 Millionen Hektar. Die Fläche für Vegetation bildet mit 83,2 % den höchsten Anteil (29,7 Millionen Hektar). Diese besteht im Wesentlichen aus Flächen für Landwirtschaft mit 50,4 % (18,0 Millionen Hektar) und Waldflächen mit 29,9 % (10,7 Millionen Hektar). Im Gegensatz dazu sind lediglich 2,3 % der bundesdeutschen Fläche mit Gewässern (0,8 Millionen Hektar) bedeckt.

Текст 4. Переклад

Регіональний атлас: Детальний аналіз використання земель у Німеччині

Регіональний атлас, підготовлений Спільнотою статистичних відомств Федерації та земель, надає детальну інформацію про "облік земель за фактичним використанням" на рівні всієї країни. Зокрема, він відображає дані на рівні громад. У Регіональному атласі можна знайти вичерпну інформацію про основні категорії офіційної земельної статистики для всіх громад Німеччини. Карти, які стосуються районного рівня та вищих адміністративних рівнів, також доступні в атласі.

У ньому представлені тематичні карти, що відображають частки площ, зайнятих:

- сільським господарством,
- лісами,
- поселеннями,
- транспортною інфраструктурою,
- територіями для поселень і транспорту,
- спортивними, рекреаційними та відпочинковими зонами.

Крім того, вказано щільність забудови (площа поселень і транспорту на одну особу) та площу вільного простору на одну особу.

Ці дані можна знайти в розділі Регіонального атласу:

- **Теми > Територія та площа > Використання земель за ALKIS (Офіційна система кадастрової інформації про нерухомість).**

Також у картографічному вигляді представлені показники змін у використанні земель:

- Зміна площ поселень і транспорту.
- Зміна площ поселень і транспорту на одного жителя за чотирирічний період (ковзний середній показник).
- Зміна площ поселень відносно загальної площі за чотирирічний період.
- Зміна площ транспорту відносно загальної площі за чотирирічний період.
- Зміна площ вільного простору на одного жителя за чотирирічний період.

Використання земель станом на 31 грудня 2022 року

На поселення і транспорт припадало 14,5 % загальної площі Німеччини, що становить 5,2 мільйона гектарів. Із цієї площі:

- 9,5 % (3,4 мільйона гектарів) займають поселення (включаючи шахти, кар'єри та відкриті розробки).
- 5,1 % (1,8 мільйона гектарів) – площі транспорту.

Найвищі частки земель для поселень і транспорту були зафіксовані у містах-землях:

- Берлін – 70,6 %,
- Гамбург – 58,8 %,
- Бремен – 56,8 %.

В інших федеральних землях цей показник варіювався від 8,6 % у Мекленбург-Передній Померанії до 23,8 % у Північному Рейні-Вестфалії.

Загальна площа Німеччини

Німеччина займає площу 35,8 мільйона гектарів. Найбільшу частку становить територія, зайнята рослинністю – 83,2 % (29,7 мільйона гектарів), з яких:

- 50,4 % (18,0 мільйона гектарів) припадає на сільське господарство,
- 29,9 % (10,7 мільйона гектарів) – на лісові масиви.

У порівнянні з цим лише 2,3 % території країни покрито водоймами (0,8 мільйона гектарів).

Текст 5

WIESBADEN – Die Landwirtinnen und Landwirte in Deutschland bauen für das Erntejahr 2024 auf 1,1 Millionen Hektar Sommergetreide an. Dies entspricht einem Zuwachs um 188 000 Hektar oder 19,6 % gegenüber dem Vorjahr. Wie das Statistische Bundesamt (Destatis) nach ersten Schätzungen weiter mitteilt, verringert sich gleichzeitig der Anbau von Wintergetreide um 245 000 Hektar auf 4,8 Millionen Hektar (-4,9 %). Hohe Niederschläge im Herbst 2023 erschwerten mancherorts die Aussaat des Wintergetreides und im weiteren Witterungsverlauf kam es in einigen Regionen zudem zu Überschwemmungen und übermäßiger Feuchtigkeit auf den Ackerflächen. Dies machte stellenweise Flächenumbrüche (Umpflügen von Ackerland), Nach- oder Neuansaat erforderlich. So dürfte auch der Anstieg beim Anbau von Sommergetreide mit den witterungsbedingten Schwierigkeiten beim Wintergetreide-Anbau zusammenhängen.

Aussaatfläche für Winterweizen verringert sich um 8 % gegenüber dem Vorjahr

Die Anbaufläche für Winterweizen beträgt im Jahr 2024 den Schätzungen zufolge 2,6 Millionen Hektar und ist damit um 8,3 % kleiner als im Jahr 2023. Für Wintergerste wird eine Anbaufläche von 1,3 Millionen Hektar (+2,5 %) genutzt, für Roggen und Wintermenggetreide (Getreidemischungen) 585 000 Hektar (-6,4 %) und für die Weizen-Roggen-Kreuzung Triticale 308 000 Hektar (-1,0 %).

Sommerweizenanbaufläche verdreifacht sich

Die Anbaufläche von Sommerweizen wird sich gegenüber dem Vorjahr voraussichtlich von 30 400 Hektar auf voraussichtlich 99 900 Hektar mehr als verdreifachen (+228,5 %). Die Anbaufläche von Sommergerste wird um 41 800 Hektar (+13,0 %) auf 363 200 Hektar steigen. Hafer wird im Erntejahr 2024 voraussichtlich auf einer Fläche von 163 800 Hektar angebaut (+17,6 %), Körnermais auf einer Fläche von 518 700 Hektar (+11,2 %). Mit einem Anteil von 19 % an den in

die Schätzung insgesamt einbezogenen Hauptgetreidearten fällt der Sommergetreideanbau in Deutschland traditionell deutlich geringer aus als der Anbau von Wintergetreide (81 %).

Anbaufläche für Winterraps sinkt um knapp 6 %

Für Winterraps wird in der Erntesaison 2024 eine Fläche von 1,1 Millionen Hektar genutzt (-5,8 % gegenüber dem Vorjahr). Für Silomais beträgt die Anbaufläche voraussichtlich 2,1 Millionen Hektar (+4,9 %). Bei den Hackfrüchten wird für die Zuckerrüben eine Anbaufläche von 421 600 Hektar (+6,5 %) erwartet und von 275 400 Hektar (+4,0 %) für Kartoffeln. Hülsenfrüchte nehmen einen vergleichsweise kleinen Teil der Ackerflächen ein: Die Anbaufläche von Erbsen zur Körnergewinnung steigt 2024 im Vergleich zum Vorjahr um 12,2 % auf 132 300 Hektar, die Anbaufläche von Ackerbohnen steigt um 12,5 % auf 68 400 Hektar.

Die „Winter“-Feldfrüchte wurden bereits im Herbst 2023 ausgesät, die „Sommer“-Feldfrüchte im Frühjahr 2024, die Ernte erfolgt jeweils im Jahr 2024. Die Ergebnisse zum Getreide beziehen sich auf ausgewählte Fruchtarten zur Körnergewinnung. Das Wintergetreide umfasst Winterweizen, Roggen und Wintermenggetreide, Wintergerste und Triticale, nicht enthalten ist Hartweizen. Das Sommergetreide enthält Sommerweizen, Sommergerste, Hafer und Körnermais, nicht enthalten ist unter anderem Sommermenggetreide. Neben den Anbauflächen für ausgewählte Getreidesorten zur Körnergewinnung wurden die Anbauflächen von Silomais, Winterraps sowie ausgewählten Hülsen- und Hackfrüchten geschätzt.

Die Angaben zu den Aussaatflächen für das Erntejahr 2024 beruhen auf den Mitteilungen einer begrenzten Anzahl freiwilliger Ernte- und Betriebsberichterstatter/-innen von Mitte April 2024. Nicht enthalten sind in den Ergebnissen die Stadtstaaten Berlin, Bremen und Hamburg. Die Ergebnisse sind als vorläufige Anbautendenzen zu bewerten. Bis zur Ernte 2024 können auch noch Witterungsereignisse sowie Schädlings- und Krankheitsbefall eine Rolle spielen. Ein vollständigeres Bild wird Anfang August 2024 mit den vorläufigen Ergebnissen der

Bodennutzungshaupterhebung zur Verfügung stehen. Die Vorjahresvergleiche beziehen sich auf die Ergebnisse der Bodennutzungshaupterhebung 2023.

Текст 5. Переклад

ВІСБАДЕН – Дані щодо посівів на врожайний рік 2024 у Німеччині

Сільгоспвиробники Німеччини в 2024 році засіяли літніми зерновими культурами 1,1 мільйона гектарів, що на 188 тисяч гектарів або 19,6 % більше, ніж минулого року. Як повідомляє Федеральне статистичне відомство Німеччини (Destatis), водночас площа під озимими зерновими культурами зменшилася на 245 тисяч гектарів до 4,8 мільйона гектарів (-4,9 %). Високий рівень опадів восени 2023 року ускладнив посів озимих зернових, а в подальшому у деяких регіонах відбулися затоплення та надмірне зволоження ґрунтів. Це призвело до необхідності повторного обробітку, пересівання або нових посівів, що вплинуло на збільшення площ під літніми зерновими.

Площі посівів основних культур

Озимі зернові

- **Озима пшениця:** площа посівів у 2024 році становить 2,6 мільйона гектарів, що на 8,3 % менше, ніж у 2023 році.
- **Озимий ячмінь:** 1,3 мільйона гектарів (+2,5 %).
- **Жито та зернові суміші:** 585 тисяч гектарів (-6,4 %).
- **Тритикале (суміш пшениці та жита):** 308 тисяч гектарів (-1,0 %).

Літні зернові

- **Літня пшениця:** площа збільшиться більше ніж утричі – з 30,4 тисячі гектарів до 99,9 тисячі гектарів (+228,5 %).
- **Літній ячмінь:** 363,2 тисячі гектарів (+13,0 %).
- **Овес:** 163,8 тисячі гектарів (+17,6 %).
- **Кукурудза на зерно:** 518,7 тисячі гектарів (+11,2 %).

Озимий ріпак

Площі посівів озимого ріпаку зменшилися на 5,8 % порівняно з минулим роком і становлять 1,1 мільйона гектарів.

Інші культури

- **Силосна кукурудза:** площі посівів становлять 2,1 мільйона гектарів (+4,9 %).
- **Цукрові буряки:** 421,6 тисячі гектарів (+6,5 %).
- **Картопля:** 275,4 тисячі гектарів (+4,0 %).
- **Горох на зерно:** 132,3 тисячі гектарів (+12,2 %).
- **Боби:** 68,4 тисячі гектарів (+12,5 %).

Посівна кампанія та дані

Озимі культури було засіяно восени 2023 року, а літні – навесні 2024 року, з подальшим збором врожаю в 2024 році. Результати щодо зернових охоплюють основні культури, вирощувані для отримання зерна. Озимі включають озиму пшеницю, жито, озимий ячмінь, тритикале та зернові суміші (без твердої пшениці). Літні включають літню пшеницю, літній ячмінь, овес і кукурудзу на зерно.

Попередні оцінки площ для врожаю 2024 року базуються на даних від обмеженої кількості добровільних респондентів станом на середину квітня 2024 року. У звіті не враховано дані з міст-земель Берліна, Бремена та Гамбурга. Ці дані слід розглядати як попередні тенденції, оскільки погодні умови, шкідники та хвороби можуть ще вплинути на остаточні результати. Повніше зображення буде доступне на початку серпня 2024 року після основного дослідження землекористування.

Текст 6

Wem die Agrarflächen in Deutschland gehören

Das Thünen-Institut hat erstmals eine breit gestreute Gemeindestichprobe ausgewertet, die verlässliche Aussagen zur Eigentümerstruktur ermöglichen. Ein Ergebnis: 80 Prozent der Ackerflächen gehören natürlichen Personen.

Es gibt keine Statistiken über Landeigentum in Deutschland. Was auf den ersten Blick überrascht, ist leicht erklärbar: Eigentum ist Privatsache, und die Grundbücher sind nicht öffentlich einsehbar. Zudem fehlt in den Grundbucheinträgen bis heute ein eindeutiger Identifikator wie die Steuernummer. Namen und Anschriften von Eigentümern können sich im Zeitverlauf ändern. Daher lässt sich das Grundbuch nicht einfach statistisch auswerten.

Das Thünen-Institut für Lebensverhältnisse in ländlichen Räumen hat eine Methode zur statistischen Auswertung von Landeigentum entwickelt, die nun erstmals auf eine breit gestreute Stichprobe von 388 Gemeinden in Deutschland angewendet wurde. Ziel der Untersuchung war es, verlässliche Aussagen über die Eigentumsstrukturen von Landwirtschaftsfläche treffen zu können. Die Landwirtschaftsministerien von Bund und Ländern benötigen solche Informationen. Denn das Grundstückverkehrsgesetz gibt vor, dass landwirtschaftliche Grundstücke nur mit behördlicher Genehmigung verkauft werden dürfen und die Genehmigung versagt werden kann, wenn es sonst zu einer „ungesunden Verteilung von Grund und Boden“ kommt.

Für die Studie haben elf Bundesländer die Liegenschaftsdaten einer Zufallsstichprobe von Gemeinden zur Verfügung gestellt, die vier Prozent ihrer Landwirtschaftsfläche umfasst. Aus den Eigentümerdaten haben die Wissenschaftler*innen mithilfe von Text-Algorithmen identische Eigentümer und Eigentümerinnen identifiziert und nach Eigentümerarten, Wohnorten und Verteilungsmaßen ausgewertet.

Hochgerechnet: 2,3 Millionen Menschen in Deutschland besitzen Landwirtschaftsfläche

Die Ergebnisse zeigen eine breite Verteilung von Landeigentum in der Bevölkerung. Rund 80 Prozent der Landwirtschaftsfläche gehören natürlichen Personen. Hochgerechnet haben bundesweit etwa 2,3 Millionen Menschen Landeigentum von mehr als einem halben Hektar Landwirtschaftsfläche. Die meisten davon sind keine Landwirte: Etwa 45 Prozent der Landwirtschaftsfläche gehören nichtlandwirtschaftlichen natürlichen Personen. Rund 33 Prozent entfallen auf landwirtschaftliche Familienbetriebe und acht Prozent auf landwirtschaftliche

Unternehmen. Der öffentlichen Hand einschließlich der Kirchen sind im Durchschnitt gut elf Prozent der Landwirtschaftsfläche zugeordnet. Landeigentum ist überwiegend lokal verankert: Gut zwei Drittel der Landwirtschaftsfläche in privater Hand gehören Personen und Unternehmen mit Sitz in derselben Gemeinde, in der das Grundstück liegt. Im selben Bundesland liegen rund 90 Prozent der Fläche. Nur 0,4 Prozent der Landwirtschaftsfläche sind im Eigentum von Personen und Unternehmen mit Sitz im Ausland. „Landwirtschaftsfläche erweist sich zu hohen Anteilen als traditionelles Familienvermögen, das in der Regel vererbt und nur in Zwangslagen verkauft, meistens aber zur landwirtschaftlichen Nutzung weiterverpachtet wird,“ sagt Andreas Tietz, federführender Autor der Studie. „Dabei stammen die meisten Eigentümer und Eigentümerinnen aus Familien ab, die in der Vergangenheit selbst landwirtschaftlich tätig waren.“

Strukturelle Unterschiede zwischen ostdeutschen und westdeutschen Bundesländern
Bei genauerem Hinsehen zeigen sich deutliche Strukturunterschiede, besonders zwischen den ostdeutschen Bundesländern und dem ehemaligen Bundesgebiet. Landwirtschaftliche Eigentümer sind im Osten seltener Familienbetriebe und zumeist Unternehmen wie Genossenschaften oder GmbHs. Solche Unternehmen haben im Durchschnitt wesentlich größeres Flächeneigentum als die Familienbetriebe. Dies führt dazu, dass die Ungleichverteilung des Landeigentums in den ostdeutschen Bundesländern deutlich stärker ausgeprägt ist. Diese Unternehmen können über den Verkauf ihrer Geschäftsanteile fusionieren oder an Dritte verkauft werden. „Über Anteilskäufe kann das Flächeneigentum in Händen einzelner Akteure sprunghaft um Größenordnungen vermehrt werden“, sagt Andreas Tietz. Anzeichen einer marktbeherrschenden Stellung einzelner Unternehmen wurden in der Studie zwar nicht gefunden. „Dennoch sollten geeignete Datengrundlagen geschaffen werden, um die weitere Entwicklung von Unternehmensverbänden in der Landwirtschaft besser beobachten zu können“, empfiehlt Tietz angesichts der Ergebnisse.

Текст 6. Переклад

Хто є власниками сільськогосподарських земель у Німеччині

Інститут Тюніна вперше проаналізував широко розповсюджену вибірку з муніципалітетів, що дозволяє зробити достовірні висновки щодо структури власності. Одним із результатів є те, що 80% сільськогосподарських земель належать фізичним особам.

В Німеччині немає статистики щодо землеволодіння. Це може здатися дивним, але пояснюється це досить легко: власність є приватною справою, а земельні книги не є публічно доступними. Крім того, в земельних записах досі немає чіткої ідентифікації, як-от податкового номера. Імена та адреси власників можуть змінюватися з часом, тому земледільницькі книги неможливо просто використовувати для статистичного аналізу.

Інститут Тюніна з досліджень життєвих умов у сільській місцевості розробив методику статистичного аналізу землеволодіння, яку вперше застосували до вибірки з 388 муніципалітетів у Німеччині. Метою дослідження було отримати надійні дані про структуру власності сільськогосподарських земель. Міністерства сільського господарства федерального уряду та земель потребують такої інформації, оскільки Закон про земельний обіг вимагає, щоб сільськогосподарські землі продавалися лише з дозволу органів влади, і цей дозвіл може бути відмовлений, якщо це призведе до "нездорового розподілу землі".

Для дослідження одинадцять федеральних земель надали дані щодо земельної власності випадкової вибірки муніципалітетів, що охоплюють 4% сільськогосподарських земель. За допомогою текстових алгоритмів дослідники ідентифікували однакових власників і проаналізували ці дані за типами власників, місцезнаходженням та мірою їхнього розподілу.

Підсумки: 2,3 мільйона людей у Німеччині володіють сільськогосподарськими землями

Результати показують, що земельна власність серед населення досить розподілена. Приблизно 80% сільськогосподарських земель належать фізичним особам. За підрахунками, по всій Німеччині близько 2,3 мільйона людей володіють сільськогосподарськими землями площею понад пів гектара. Більшість з них не є сільськими господарями: близько 45% сільськогосподарських земель належать неаграрним фізичним особам. Около 33% землі належить сільськогосподарським сімейним господарствам, а 8% - сільськогосподарським підприємствам. Державі, включаючи церкви, належить в середньому близько 11% сільськогосподарських земель.

Земельна власність в основному локалізована: понад дві третини сільськогосподарських земель, що знаходяться в приватній власності, належать особам і підприємствам, зареєстрованим в тій самій муніципалітеті, де знаходиться земля. У межах того ж федерального округу розташовано близько 90% таких земель. Лише 0,4% сільськогосподарських земель належать власникам чи підприємствам, які мають реєстрацію за кордоном.

Традиційне сімейне володіння землею

«Сільськогосподарська земля в основному є традиційним сімейним майном, яке зазвичай успадковується і продається лише в крайніх випадках, здебільшого ж здається в оренду для сільськогосподарського використання», — зазначає Андреас Тіц, провідний автор дослідження. «При цьому більшість власників походять з родин, які в минулому самі займалися сільським господарством».

Структурні відмінності між східними та західними землями

При детальнішому розгляді видно істотні структурні відмінності, особливо між східними землями Німеччини та колишніми західними землями. У Східній Німеччині сільськогосподарські власники рідше є сімейними господарствами і переважно є підприємствами, такими як кооперативи або ТОВ. Такі підприємства зазвичай мають значно більші земельні володіння, ніж сімейні

господарства. Це призводить до більш вираженого нерівномірного розподілу земельної власності в східних землях Німеччини. Ці підприємства можуть через продаж своїх часток об'єднуватися або продавати землю іншим суб'єктам. «Купівля часток може призвести до значного збільшення земельної власності в руках окремих гравців», — каже Андреас Тіц.

У дослідженні не було виявлено ознак домінування окремих підприємств на ринку, однак Тіц рекомендує створити відповідну базу даних для кращого моніторингу розвитку підприємницьких об'єднань у сільському господарстві.